T.C. Güney Ege Kalkınma Ajansı GEKA

BULDAN TİCARET ODASI BTO

TÜRKİYE CUMHURİYETİ KALKINMA BAKANLIĞI

BULDAN TEKSTİL SANAYİİ'NİN GELİŞİMİ VE ENVANTER ARAŞTIRMASI-2015

"BULDAN TEKSTİL SANAYİİ'NİN GELİŞİMİ VE ENVANTER ARAŞTIRMASI - 2015" KİTABI,

BULDAN TİCARET ODASININ ÖNDERLİĞİNDE GERÇEKLEŞTİRİLEN, GÜNEY EGE KALKINMA AJANSI DOĞRUDAN FAALİYET DESTEK PROGRAMI KAPSAMINDA

"nt eğitim ve danışmanlık hizmetleri" ŞİRKETİNE HAZIRLATILMIŞTIR.

Kitabın hazırlanmasına yönelik çalışmalar Nisan 2015 – Hziran 2015 tarihleri arasında gerçekleştirilmiştir. **© Bu raporun tüm hakları saklıdır ve izinsiz kullanılamaz. Buldan Ticaret Odası'nın yazılı onayı olmadan raporun içeriği kısmen ya da tamamen kopyalanamaz, elektronik, mekanik veya benzeri bir araçla herhangi bir şekilde basılamaz, çoğaltılamaz, fotokopi veya teksir edilemez, dağıtılamaz. İçerik ile ilgili tek sorumluluk Buldan Ticaret Odası'na aittir ve T.C. Güney Ege Kalkınma Ajansı'nın görüşlerini yansıtmaz.**

KİTABI HAZIRLAYAN ARAŞTIRMACILAR

Yazan : **Nezahat TÜRKÖZ**

nt eğitim ve danışmanlık hizmetleri

Araştırma ve Planlama Ekibi

BTO Genel Sekreteri ve Proje Koordinatörü Ayhan EMİRDAĞ

PAÜ BMYO Öğr.Gör.Dr.Gizem Karakan GÜNAYDIN

PAÜ BMYO Öğr.Gör.Melek Arpacı GÜNDOĞAN

PAÜ BMYO Öğr.Gör. Mihriban KALKANCI

PAÜ BMYO Öğr. Gör.Senem PAK

(İsimler alfabetik olarak sıralanmıştır)

Ekip Koordinatörleri

Halil BAŞTÜRKMEN
Buldan Ticaret Odası YKB

Ercan HAYTOĞLU
PAÜ BMYO Müdürü

Orada pamuktan altın işlemeli kumaş imal olunur, bu kumaş beldenin ismi ile anılır.

İBN-İ BATUTA

ÖNSÖZ

Buldan Ticaret Odası olarak, Buldan İlçemizin ticari hayatının yönlendirilmesine ilişkin sorumluluğumuzun bir gereği olarak, ilçemizin geleceğe güçlü taşınması için gerekli altyapıyı oluşturmayı bir görev olarak görmekteyiz.

Bu amaçla İlçemiz ekonomisinin en önemli dinamiği olan tekstil sektörünü 2009 yılından bu yana detaylı bir şekilde mercek altında tutmaktayız.

Buldan Tekstil Sanayii Envanteri üzerine ilk çalışma; Odamız desteği ile Yrd.Doç.Dr.İrfan ERTUĞRUL ve Öğr.Gör.Emine UTKUN tarafından 2009 yılında gerçekleştirilmiştir. Oldukça kapsamlı hazırlanmış ve kitaplaştırılmış bu çalışma, 2015 yılında yapılan çalışmanın da temelini teşkil etmiştir. Aradan geçen zaman içinde gerek ilçemizin sosyo-ekonomik yapısında ve gerekse tekstil sektöründe çok önemli değişiklikler olmuştur. Beş yılda bir yapmayı planladığımız bu çalışma ile İlçemizin ve Buldan Bezinin/Dokumasına ilişkin güncel envanter verileri toplanmış olacak, zaman içindeki gelişme seyri incelenecektir.

Toplanan bu veriler ışığında Buldan Bezi'nin markalaşması, rekabet değerinin arttırılması gerekmektedir. Çünkü düşük maliyet üstünlüğüne dayanan rekabet yapımız ile Buldan Bezinin ilçenin ekonomisi için etkin bir çözüm olamayacağı bir gerçektir. Bu nedenle fiyatta yarış yerine moda ve markalaşmaya, kaliteli mal üretimine ve pazarlama tekniklerini geliştirmeye yönelmek gerekmektedir. Buldan bezi, kendi markası ile başta İtalya olmak üzere Akdeniz ülkelerinde aranılan bir ürün olmalıdır. Ancak şunuda farkındayız ki; markalaşma pahalı, çok emek isteyen, uzun bir süreçtir. Bu konuda yapılan bir yatırımın çok kısa sürede geri dönmesi olası değildir Bu projenin markalaşma çabalarımızda önemli bir mihenk taşı olacaktır. Ancak tabi ki pazarlama anlamında getirilerini elde etmek için uzun bir sürece gereksinme vardır.

Envanter Çalışması, Buldan Meslek Yüksek Okulu Müdürü Sayın Ercan HAYTOĞLU liderliğindeki öğretim üyelerinin katkıları ile hazırlanan anket çalışmasına dayanmaktadır. Kendilerine, çalışmaya katkı sunan diğer proje ortaklarımız; Buldan Kaymakamı Sayın Hacı UZKUÇ' a ve Buldan Belediye Başkanı Sn. Mustafa GÜLBAY'a ve bu çalışmanın vücut bulması için destek veren Güney Ege Kalkınma Ajansı'na teşekkür ederiz.

Çalışmanın Buldan Halkı ve Buldan Bezi ile ilgilenen tarafların faydalanacağı iyi bir kaynak olacağını temenni ederim.

Halil BAŞTÜRKMEN

Yönetim Kurulu Başkanı

BULDAN TİCARET ODASI

İÇİNDEKİLER

KISALTMALAR **7**

GRAFİKLER **8**

TABLOLAR **14**

GİRİŞ **17**

BİRİNCİ BÖLÜM **19**

BULDAN HAKKINDA **19**

1.1. Genel Bilgiler 19

1.2.Coğrafi yapı 19

1.3. Buldan´ın tarihçesi 20

İKİNCİ BÖLÜM **23**

BULDAN BEZİ **23**

2.1. Genel Bilgiler 23

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM **27**

BULDAN BEZİ/DOKUMASI ENVANTER ÇALIŞMASI **27**

3.1. Ev tipi Atölyeler 27

3.2. Atölye veya Fabrika Tipi İşyerleri 59

SONUÇ **94**

KAYNAKÇA **97**

KISALTMALAR

OSB	: Organize Sanayi Bölgesi
BTO	: Buldan Ticaret Odası
BMYO	: Buldan Meslek Yüksek Okulu
PAÜ	: Pamukkale Üniversitesi
KOSGEB	: Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı
İŞKUR	:Türkiye İş Kurumu
TUBİTAK	: Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu
CE	: "Conformité Européenne" İşareti, malların serbest dolaşımını sağlayabilmek amacıyla Avrupa Birliği' nin oluşturduğu sağlık ve güvenlik işareti.
ISO	:" International Organization for Standardization," Uluslarası Standartizasyon Organizasyonu
YKB	: Yönetim Kurulu Başlanı
TZÜ	: Tam zamanında üretim

GRAFİKLER

Grafik 1- ÇALIŞANLARIN MAHALLELERE ORANSAL DAĞILIMI 28

Grafik 2- ÇALIŞANLARIN CİNSİYETE GÖRE ORANSAL DAĞILIMI - 2015 29

Grafik 3- ÇALIŞANLARIN CİNSİYETE GÖRE ORANSAL DAĞILIMI - 2009 29

Grafik 4-ÇALIŞANLARIN EĞİTİM DURUMUNA GÖRE ORANSAL DAĞILIMI 2015 29

Grafik 5- ÇALIŞANLARIN EĞİTİM DURUMUNA GÖRE ORANSAL DAĞILIMI 2009....29

Grafik 6-ÇALIŞANLARIN YAŞ ARALIKLARI 2015 30

Grafik 7-ÇALIŞANLARIN YAŞ ARALIKLARI DAĞILIMI-2009 30

Grafik 8- ÖNCEKİ ÇALIŞMA SÜRELERİ-2015....31

Grafik 9- ÖNCEKİ ÇALIŞMA SÜRELERİNİN YILLAR İTİBARİ İLE KIYASLANMASI 31

Grafik 10- ÖNCEKİ SEKTÖREL DENEYİM DURUMU 2015 31

Grafik 11 ÖNCEKİ DENEYİMLERİN KARŞILAŞTIRILMASI 31

Grafik 12- MESLEĞİN ÖĞRENİLDİĞİ KAYNAK-2015 32

Grafik 13- MESLEĞİN ÖĞRENİLDİĞİ KAYNAĞIN KIYASLAMASI 32

Grafik 15- 2015MESLEKİ EĞİTİM ALMA DURUMUNUN YILLARA GÖRE KIYASLAMASI....33

Grafik 14- MESLEKİ EĞİTİM ALMA DURUMU-2015 33

Grafik 16- MESLEKİ EĞİTİM ALINAN KURUMLAR-2015 33

Grafik 17- MESLEKİ EĞİTİM ALINAN KURUMSAYILARININ KIYASLANMASI 33

Grafik 18- ÇALIŞANLARIN EĞİTİM İHTİYACI VAR MI 34

Grafik 19- ÇALIŞANLARIN EĞİTİM İHTİYACI KIYASLAMASI 34

Grafik 20-ÇIRAK YETİŞTİRME DURUMU-2015 35

Grafik 21- ÇIRAK YETİŞTİRME DURUMU- 2009....35

Grafik 22- ÇALIŞAN SAYILARI 2015 36

Grafik 23-ÇALIŞAN SAYILARININ KIYASLAMASI 36

Grafik 24-- HANE DIŞI ÇALIŞAN DURUMU-2015....36

Grafik 25- HANE DIŞI ÇALIŞAN SAYISI DAĞILIMI....36

Grafik 26- FAALİYET ALANLARI 2015 38
Grafik 27- ÜRETİLEN ÜRÜN ÇEŞİTLERİ - 2015 38
Grafik 28- ÜRETİLEN ÜRÜN ÇEŞİTLERİ 2009 38
Grafik 29- MODEL/DESEN ÜRETİMİ KAYNAĞI-2015 39
Grafik 30- MODEL/DESEN ÜRETİMİ KAYNAĞI KIYASLAMASI 39
Grafik 31- TASARIMCI DESTEĞİ TALEBİ 2015 40
Grafik 32- TASARIMCI DESTEĞİ TALEBİNİN YILLARA GÖRE KIYASLAMASI 40
Grafik 33- KULLANILAN İPLİK TÜRÜ- 2015 41
Grafik 34- KULLANILAN İPLİK TÜRLERİ KIYASLAMASI 41
Grafik 35-AKTİF TEZGAH DAĞILIMI- 2015 42
Grafik 36-AKTİF TEZGAH DAĞILIMI KIYASLAMASI 42
Grafik 37- EL TEZGAHLARININ HANELERE GÖRE DAĞILIMI 43
Grafik 38- - AKTİF KULLANILAN EL TEZGAHLARI -2015 43
Grafik 39- AKTİF KULLANILAN KARA TEZGAHLARININ MAHALLELERE GÖRE DAĞILIMI 44
Grafik 40- AKTİF KULLANILAN EL TEZGAHLARININ DAĞILIMININ KIYASLANMASI 44
Grafik 41- AKTİF KULLANILAN JAKARLI KARA TEZGAHLARININ MAHALLELERE DAGILIMININ KIYASLAMASI ..44
Grafik 42-ARMÜRLÜ KARA TEZGAHLARININ MAHALLELERE GÖRE DAĞILIMI 45
Grafik 43- ARMÜRLÜ KARA TEZGAHLARININ MAHALLELERE GÖRE DAĞILIMININ KIYASLAMASI 45
Grafik 44- AKTİF KULLANILAN YUVALI KARA TEZGAHLARININ MAHALLELERE GÖRE DAĞILIMI 46
Grafik 45- YUVALI KARA TEZGAHLARININ MAHALLELERE DAĞILIMININ YILLARA GÖRE KIYASLAMASI 46
Grafik 46-MEKANİK NAKIŞ MAKİNELERİNİN MAHALLELERE GÖRE DAĞILIMI 47
Grafik 47 - MEKANİK NAKIŞ MAKİNELERİNİN MAHALLELERE DAĞILIMININ KIYASLAMASI 47
Grafik 48 - BİLGİİSAYARLI NAKIŞ MAHALLELERİNİN MAHALLELERE GÖRE DAĞILIMININ KIYASLAMASI 48
Grafik 49- AKTİF KULLANILAN BİLGİSAYARLI NAKIŞ MAKİNELERİNİN MAHALLELERE DAĞILIMI 48
Grafik 50- AKTİF KULLANILAN KASNAK MAKİNELERİNİN MAHALLELERE GÖRE DAĞILIMI 49
Grafik 51- KASNAK MAKİNELERİNİN MAHALLELERE GÖRE DAĞILIMININ YILLARA GÖRE KIYASLAMASI 49
Grafik 52- ATIL TEZGAH DURUMU 2015 50

Grafik 53- ATIL TEZGAHLARIN CİNSLERİNE GÖRE DAĞILIMI - 2015 50
Grafik 54- ATIL TEGAHLARIN CİNSLERİNE GÖRE DAĞILIMININ KIYASLAMASI 50
Grafik 55- PAZARLAMA YÖNTEMLERİ 2015....51
Grafik 56- PAZARLAMA YÖNTEMLERİNİN KIYASLAMASI 51
Grafik 57 - HALİHAZIRDA AYLIK GELİR MİKTARI 52
Grafik 58- 5 YIL ÖNCEKİ AYLIK GELİR 52
Grafik 59- 10 YIL ÖNCEKİ AYLIK GELİR 52
Grafik 60- ŞİMDİKİ VE ÖNCEKİ GELİR KIYASLAMASI 52
Grafik 61- ÇALIŞMA KOŞULLARI SES 54
Grafik 62- GÜNLÜK ÇALIŞMA SÜRESİ 54
Grafik 63- ÇALIŞMA KOŞULLARI-ISITMA....54
Grafik 64-ÇALIŞMA KOŞULLARI - IŞIK....54
Grafik 65- SOSYAL GÜVENCENİN KARŞILANABİLME DURUMU- 2015....56
Grafik 66- KARŞILAŞILAN GÜÇLÜKLER-2015....56
Grafik 67- REKABET GÜCÜ YÜKSEK YÖNLER-2015 57
Grafik 68 - YETERSİZ BULUNAN UNSURLAR - 2015 57
Grafik 69 - İŞYERİNİN BULUNDUĞU YER - 2015....59
Grafik 70- İŞYERİNİN BULUNDUĞU YER- 2009 59
Grafik 71- İŞYERİNİN KURUCUSU - 2009....60
Grafik 72- İŞYERİNİN KURUCUSU - 2015....60
Grafik 73- İŞLETMELERİN KURULUŞ YILLARI - 2015....60
Grafik 74- İŞLETMELERİN KURULUŞ YILLARI 2009....60
Grafik 75- UYGULANAN TEKNOLOJİ VE STANDARTLAR - 2015....61
Grafik 76- İŞLETMELERDE SENDİKALAŞMA DURUMU 2015 63
Grafik 77- İŞLETMELERDE SENDİKALAŞMA DURUMU - 2009....63
Grafik 78- TAŞERON İŞÇİ ÇALIŞTIRMA DURUMU 2015....64
Grafik 79- TAŞERON İŞÇİ ÇALIŞTIRMA DURUMU - 2009 64

Grafik 80- ENGELLİ PERSONEL ÇALIŞTIRMA DURUMU 64
Grafik 81 HİZMET İÇİ EĞİTİM KURUMLARINDAN FAYDALANAN İŞLETME SAYISI- 2015 65
Grafik 82- HİZMET İÇİ EĞİTİM KURUMLARINDAN FAYDALANAN İŞLETME SAYISI - 2009 65
Grafik 83- ÜRETİM ALANLARI 2015 66
Grafik 84- HAZIR GİYİM ALANLARI - 2015 66
Grafik 85- HAZIR GİYİMİN ZORLUKLARI 2015 66
Grafik 86- HAZIR GİYİM -ZAYIF YÖNLER 67
Grafik 87- HAZIR GİYİM- GÜÇLÜ YÖNLER 67
Grafik 88- BULDAN'DA İŞLETMELERİN KENDİLEİRNİ YETERSİZ GÖRDÜKLERİ ALANLAR-2015 68
Grafik 89- ORTALAMA KAPASİTE KULLANMA ORANI -2014 69
Grafik 90- ORTALAMA KAPASİTE KULLANMA ORANI - 2008 69
Grafik 91- KAPASİTE KULLANIMINI ETKİLEYEN ENGELLER 2014 69
Grafik 92- KAPASİTE KULLANIMINI ETKİLEYEN ENGELLER 2008 69
Grafik 93- KAPASİTE KULLANIMINI ETKİLEYEN ENGELLER 2014 70
Grafik 94- DEĞER AÇISINDAN EN ÇOK ÜRETİLEN ÜRÜNLER - 2009 70
Grafik 95- DEĞER AÇISINDAN EN ÇOK ÜRETİLEN ÜRÜNLER- 2014 70
Grafik 96- İLDIŞI ÜRETİM 2015 71
Grafik 97-İL DIŞI ÜRETİM 2009 71
Grafik 98- FASON ÜRETİM YAPAN İŞLETMELER 2015 71
Grafik 99- FASON ÜRETİM YAPAN İŞLETMELER 2009 71
Grafik 100- ÜRETİMİ PLANINI BELİRLEYEN ETKENLER -2009 73
Grafik 101- ÜRETİM PLANINI BELİRLEYEN ETKENLER - 2015 73
Grafik 102-HAMMADDE KAYNAKLARI-2009 74
Grafik 103-HAMMADDE KAYNAKLARI- 2015 74
Grafik 104- HAMMADDE TEDARİK İLLERİ-2015 74
Grafik 105-HAMMADDE TEDARİK İLLERİ-2009 74
Grafik 106- HAMMADDE TEDARİKÇİLERİNİ TERCİH NEDENLERİ 2015 75

Grafik 107- HAMMADDE TEDARİKÇİLERİNİ TERCİH KRİTERLERİ 2009 75
Grafik 108- TANITIM FAALİYETİ 2009 - 2014 76
Grafik 109- TANITIM FAALİYETİ 2009 76
Grafik 110- TANITIM FAALİYETLERİ - 2014 76
Grafik 111-TANITIM FAALİYETLERİ 2009 76
Grafik 113- İHRACAT YAPMA DURUMU - 2009 77
Grafik 112- İHRACAT YAPMA DURUMU- 2015 77
Grafik 114 - KULLANILAN İHRACAT YÖNTEMLERİ 2015 78
Grafik 115- KULLANILAN İHRACAT YÖNTEMLERİ - 2009 78
Grafik 116- İHRACAT GELİRLERİNİN TOPLAM SATIŞLAR İÇİNDEKİ ORANI 2014 78
Grafik 117- YURTİÇİ SATIŞ KANALLARI- 2015 79
Grafik 118- YURTİÇİ SATIŞ KANALLARI 2009....79
Grafik 119- YURTİÇİ VADELİ SATIŞ-2015....80
Grafik 120- YURTİÇİ VADELİ SATIŞ-2009....80
Grafik 122- YURTİÇİ VADELİ SATIŞLARIN TOPLAM SATIŞLARA ORANI - 2009 80
Grafik 121- YURTİÇİ VADELİ SATIŞLARIN TOPLAM SATIŞLARA ORANI 2015 80
Grafik 123- İŞLETMELERİN REKABET EDEBİLİR YÖNLERİ- 2015 81
Grafik 124- İŞLETMELERİN REKABET EDEBİLİR YÖNLERİ 2009 81
Grafik 126- İŞLETMELERİN YURTDIŞINDA REKABET EDEBİLİR YÖNLERİ 2009 81
Grafik 125- İŞLETMELERİN YUTRDIŞINDA REKABET EDEBİLİR YÖNLERİ 2015 81
Grafik 127- ARAŞTIRMA FAALİYETLERİ 2009 82
Grafik 128-ARAŞTIRMA FAALİYETLERİ 2015 82
Grafik 129-ARGE BİRİMİ OLAN İŞLETME ORANI 2015 83
Grafik 130-ÜRGE BİRİMİ OLAN İŞLETME ORANI 2015 83
Grafik 131-YENİLİK VE GELİŞMELERİ TAKİP ETME 2014 83
Grafik 132-YENİLİK VE GELİŞMELERİ TAKİP ETME 2009 83
Grafik 133- YENİLİK VE GELİİŞMELERİ TAKİP KANALLARI 2015 84

Grafik 134-YAPILAN YENİLİK ÇALIŞMALARI (2009-2015)....84
Grafik 135-YAPILAN YENİLİK ÇALIŞMALARI (2000-2009)....84
Grafik 136-PATENT BAŞVURUSU YAPAN ŞİRKET ORANI 2015....85
Grafik 137- PATENT BAŞVURUSU YAPAN ŞİRKET ORANI 2009....85
Grafik 138- BAŞVURUDA BULUNULAN PATENT TÜRLERİ 2014....85
Grafik 139- BAŞVURUDA BULUNULAN PATENT TÜRLERİ 2009....85
Grafik 140- BAŞVURUDA BULUNMAMA NEDENLERİ 2015....86
Grafik 141- BAŞVURUDA BULUNMAMA NEDENLERİ 2009....86
Grafik 142- İLK YATIRIM FİNANSMAN KAYNAKLARI 2009....86
Grafik 143- İLK YATIRIM FİNANSMAN KAYNAKLARI 2015....86
Grafik 144- SONRAKİ YATIRIMLAR İÇİN FİNANSMAN KAYNAKLARI 2014....87
Grafik 145 - SONRAKİ YATIRIMLAR İÇİN FİNANSMAN KAYNAKLARI 2009....87
Grafik 146- SON 5 YILDA KREDİ İHTİYACINDAKİ ARTIŞ....88
Grafik 147- KREDİ İHTİYACININ ARTMA SEBEPLERİ 2014....88
Grafik 148- TEŞVİK KULLANIMI 2015....89
Grafik 149- TEŞVİK KULLANIMI 2009....89
Grafik 150- TEŞVİK ALMAMA NEDENLERİ 2015....89
Grafik 151- TEŞVİK ALMAMA NEDENLERİ 2009....89
Grafik 152- BULDAN'DA YATIRIMCILARIN KARŞILAŞTIKLARI EN ÖNEMLİ SORUNLAR 2015....90
Grafik 153- BULDAN+DA YATIRIMCILARIN KARŞILAŞTIKLARI EN ÖNEMLİ SORUNLAR 2009....90
Grafik 154- BULDAN'DA İŞLETMECİLERİN BMYO 'DAN STAJER TALEBİ- 2015....91
Grafik 155-BULDAN'DA İŞLETMECİLERİN BMYO MEZUNU İSTİHDAM ETME İSTEĞİ- 2015....91
Grafik 156- BULDAN MYO HAKKINDAKİ ÖNERİLERİN ORANSAL DAĞILIMI - 2015....92
Grafik 157- BULDAN MYO HAKKINDAKİ ÖNERİLER-2015....92

TABLOLAR

Tablo 1- ÇALIŞANLARIN MAHALLELERİNE GÖRE DAĞILIMI 28

Tablo 2 - UYGULANAN TEKNOLOJİ VE STANDARTLARIN UYGULAMA BAŞLANGIÇ TARİHLERİNE GÖRE İŞLETMELERİN DAĞILIMI 62

Tablo 3 - İHRACAT YAPAN ŞİRKETLERİN İHRACAT GELİRLERİNİN CİRODAKİ PAYI- 2009 79

YÖNETİCİ ÖZETİ

Buldan Tekstil Sanayii'nin Envanteri üzerine ilk çalışma Buldan Ticaret Odası'nın desteği ile Yrd.Doç.Dr.İrfan ERTUĞRUL ve Öğr.Gör.Emine UTKUN tarafından 2009 yılında gerçekleştirilmiştir. Oldukça kapsamlı hazırlanan çalışma, 2015 yılı çalışmasının da temelini teşkil etmiştir. Ancak 2009 yılının üstünden geçen 6 sene sürecinde Buldan' ın geçirdiği ekonomik değişimlerin yanısıra geleneksel ve kültürel değişimlerin de etkileşiminden dolayı verilerin değişip değişmediğini, değişti ise ne kadar değiştiğini görmek, bugünden hazırlayacağımız yol haritaları için son derece önemlidir.

Bu amaçla hazırlanan proje kapsamında 400 ev tipi atölye ile 70 işletme yer almıştır. Halen faal olan İşletmeler ve ev tipi atölyeler Buldan Kaymakamlığı'nın önderliğinde yapılan mahalle muhtarlarının bilgi desteği ile kitabın Araştırma ve Planlama ekibinde yer alan Pamukkale Üniversitesi Buldan Meslek Yüksek Okulu öğretim üyeleri tarafından tesbit edilmiştir. Buldan da tekstil üreten hiçbir işyerinin çalışma kapsamı dışında bırakılmaması için azami özen gösterilmiştir.

2009 yılı araştırmasında 471 ev tipi atölye ve 59 işletmenin yer aldığı gözönüne alındığında, ev tipi atölyelerin azaldığı ancak işletmelerin arttığı gözlenmektedir. Anlaşılmaktadır ki geçen süreç içinde bir kısım ev tipi atölyeler kapanırken bir kısmı da işletmelere dönüşmüştür.

Buldan Envanteri oluşturan veriler (ev- atölye işletmesi için 30, işletmeler için 58 sorudan oluşan), "Envanter Bilgi Toplama Anket Formu" ile elde edilmiştir. Anket soruları, 2009-2015 yılları arasındaki kıyaslamanın da yapılabilmesi ve gelişimin izlenmesi için büyük ölçüde Yard.Doç.Dr.ERTUĞRUL VE Öğr.Gör.E.UTKUN tarafından hazırlanan 2009 yılı çalışmasından alınmıştır. Ancak (anket sorularında) zaman içinde duyulan gereksinimlerinden dolayı kitabın araştırma ve planlama ekibinde yer alan Pamukkale Üniversitesi Buldan Meslek Yüksek Okulu öğretim üyeleri tarafından birtakım değişiklikler ve ilaveler yapılmıştır. Anketin doğru bir şekilde yürütülmesi amacıyla üniversite öğrencilerinden seçilmiş 33 anketöre 2

günlük bir eğitim semineri verilmiştir. Anketin uygulanması için gerekli planlama, organizasyon, takip ve denetim, araştırma ve planlama ekibi tarafından yapılmıştır.

Anketler ile toplanan verilerin anlamlı istatistiksel tablolara dökülmesi ve 2009 yılı verileri ile karşılaştırılmasının yapılması ile bu çalışmanın bir bütünlük içinde kitap haline getirilmesi ise "nt eğitim ve danışmanlık hizmetleri" tarafından gerçekleştirilmiştir.

Çalışma, Buldan'ın ekonomik kalkınmasında önemli bir katma değeri olan tekstil sektörünü ulusal ve uluslararası sanayileşme düzeyi paralelinde yönlendirmek ve geleceğe yönelik projeksiyonlar hazırlamak için gerekli verileri elde etmek amacıyla, sektörde faaliyet gösteren işletmelerin genel yapılarını, ticari yapılarını ve teknolojik yapılarını ve sorunlarını ve beklentilerini ortaya koyacak bir şekilde sanayi envanteri hazırlamayı hedeflemektedir.

GİRİŞ

1990'lardan itibaren Dünya ekonomisinde hızlı bir dönüşüm süreci yaşanmaktadır. Bu hızlı dönüşüm sürecinde, ülke içinde ve ülkeler arasında rekabet kavramı gittikçe önem kazanmaktadır. Özellikle dışa açılmakta olan ülkelerdeki firma ve sektörler, iç ve dış piyasadaki rakipleriyle ürün fiyatı ve ürün kalitesi açısından eskiden olduğundan çok daha yoğun bir rekabetle karşı karşıya kalmaktadırlar. İşletmelerimizin ayakta kalması için en önemli unsur iyi bir strateji belirlemek ve o stratejiye uygun hareket edebilmektir. Bilginin geometrik olarak arttığı günümüzde bilgi sahibi olmadan rekabet etme şansı mümkün değildir. Bu nednele rekabette ayakta kalabilmek için öncelikle sanayi envanterinin tam ve doğru verilerle hazırlanması gerekmektedir. "Kaç işletmemiz var, ne üretiliyor, kaç kişi çalışıyor, makinelerin teknolojileri ve sayıları vs." sorularının yanıtlarını bilmek; güçlü yönlerimizi ortaya koymak ve zayıf yönlerimizi gidermek, yatırımların rotasını belirlemek ve strateji geliştirebilmekte çok önemli verilerdir. Çok söylenen başka bir deyimle, "Envanterinin yoksa savaşa silahsız ve cephanesiz gidiyorsunuz" demektir.

Ülkemiz, 1960'lı yıllardan itibaren sanayi hamlesini başlatmasına rağmen, tam ve doğru verilere sahip bir sanayi envanteri çıkarılmasında maalesef ihtiyaç duyulan kadar yol alamamıştır. Envanter eksikliği nedeniyle gerek uygulanan stratejiler ve gerekse uygulanan teşvik programları hedeflenen sonucu yaratmamaktadırlar. Bu nedenle verinin doğru toplanması, analiz edilmesi ve güncel tutulması çok önemlidir.

Kalkınma Ajansların kurulması ile başlayan süreçte veri toplama, güncelleme, envanter çıkarma gibi kaynak faaliyetler artmış, bu konudaki açığın hızla kapanmasına çalışılmaktadır.

Buldan, bu anlamda daha proaktif davranan bir ilçemizdir. Bu nedenle 2009 yılında yapılan envanter çalışması temelinde gerçekleştirdiği bu çalışma ile -ülkemizde tekstilde niş alan olarak tanımlanabilecek- Buldan Bezi/Dokumasının kültürel ve ekonomik değerlerimiz arasında hakettiği yeri kazanabilmesi için envanter verilerinin güncellenmesive zaman içindeki değişiminin saptanması amaçlanmaktadır.

BİRİNCİ BÖLÜM

BULDAN HAKKINDA

1.1. Genel Bilgiler

Anadolu'da, Denizli ve çevresi dokumacılığın sürekli geçim kaynağı olduğu merkezlerden bir tanesidir. Denizli dokumacılığının ana merkezlerinden birisinin de Buldan ilçesi olduğu bilinmektedir. Buldan el dokumacılığının geleneksel özelliklerinden olan ev-atölye birlikteliği, Orta Çağ zanaat üretimini andırır biçimde günümüzde de varlığını sürdürmektedir. Dokuma tezgâhı, genellikle avlunun bir köşesine veya evle bitişik bir ek uzantıya yerleştirilmiştir. Ev-atölye-aile iç içeliğinin olduğu bu yapı son yıllarda değişmeye başlamıştır. El dokumacılığın nesilden nesile aktarılmasında ev-atölye-aile iç içeliğinin katkısı büyüktür (Buldan Kaymakamlığı Resmi Web Sayfası, 2013).

1.2.Coğrafi yapı

Denizli'nin en gelişmiş ilçelerinden biridir.

Buldan İlçesi Ege Bölgesinin iç kısmında yer almakta olup, doğuda Güney İlçesi, batıda Kuyucak, kuzeyde Sarıgöl, güneyde Sarayköy İlçeleriyle komşu bulunmaktadır.

Yüzey şekilleri bakımından dalgalıdır. Alçak ovalar ve platolar birbirini tamamlar. Arazinin tamamı denizden yüksektir. Buldan platosu alçalarak Sarayköy tabakasına ulaşır. İlçenin diğer alanları dağ ve platolarla kaplıdır.

İlçe merkezinin batısında 1500 m yükseklikte, dağ içi düzlüğünde Süleymanlı gölü vardır. Çok eskiden bu gölün bir ark sistemiyle Buldan'ın yeşil bahçelerini suladığı bilinmektedir. Buldan'ın doğusuna doğru arazi yüksekliği giderek azalır. İlçe topraklarının yaklaşık üçte birinin bulunduğu bu bölge, Adıgüzel Barajı'nın sularıyla verimini giderek arttırmaktadır. Büyük Menderes Ovasının tarıma elverişli toprakları üzerinde Yenicekent, Doğan, Oğuz, Mahmutlu ve Bölmekaya köyleri kuruludur.

İlçedeki ormanlar iki büyük yangında tahrip olduğundan, çeşitli kuruluşların ortak çalışmalarıyla yeniden ağaçlandırma başlanmıştır.

İlçenin Asıl Ege ile Ege arasında bulunması iklim çeşitliliğine neden olmaktadır. İlçenin doğusunda Akdeniz iklimini andıran bir iklim görülür.Yazlar sıcak ve kurak, kışlar ılık ve yağmurludur. Hiç kar yağmaz, don olayına rastlanmaz. Yıllık yağış ortalaması 600-700 m2'dir. Güney ve batısındaki dağların deniz etkisini azaltması yüzünden Tosunlar, Kuyucak ve Sarayköy'e göre daha az yağış alır.

İç kesimlerdeki yüksek yayla alanlarında iklim giderek karasallaşır. Yazları sıcak, kurak ama ovaya göre serin geçer. Kışlar soğuk ve kar yağışlıdır, don olayı görülür. Karlık tepesi ve yakın çevresinde kuyularda özel olarak kar depolanır, yazın satılır. İlçenin üç tarafı dağlarla kaplı olduğundan sert rüzgarlara rastlanmaz.

1.3. Buldan´ın tarihçesi

Birçok uygarlığa ev sahipliği yapmış olan bu topraklarda yapılan araştırmalarda 15 bin yıl öncesine ait buluntulara rastlanmıştır. Bu da cilalı taş dönemine denk gelmektedir. Ayrıca Çatak köyünün bugünkü kurulu olduğu alanda Büyük İskender dönemine ait büyük bir şehrin varlığı saptanmıştır. Buldan'daki en önemli tarihi yer Yenicekent yanındaki Tripolis'tir. Efes'e eşdeğer bir kent diye tabir edilen Tripolis, tamamen gün yüzüne çıkarılmayı sabırsızlıkla beklemektedir. Ayrıca yine Yenicekent civarındaki ve Karaköy'deki kaya mezarlar görülmeye değer antik eserlerdir. (http://www.yeniasir.com.tr/sarmasik/2010/06/20/dokumanin_kalbi_buldanda_gezi)

Selçuk beyleri doğudan devamlı göç eden Oğuz aşiretlerini batıya göç ederek ilerde zaptedeceği yerlere onları yerleştirmek amacını takip ediyordu. Göçebe türk aşiretleri Menderes'i geçerek şimdiki Buldan çevresine gelip hayvancılıkla uğraşmaya başlamışlardır. Çağış mevkiine yerleşmişlerdir. Bizans hakimiyeti altında bulunuyorlardı. 1215 senelerinde yapıldığı sanılan bu yerleşme şimdiki Buldan'ın çekirdeğini teşkil etmektedir. Bunları doğudan elen türk boyları takip eder. Denizli taraflarına gelen aşiret oymakları Selçuklular tarafından, maksatlı olarak Buldan çevresine geçip yerleşmeleri teşvik edilmiştir.

Gelen bu göçebe boyları bulundukları yerin adını çarşamba koymuşlar, hayvancılığın yanı sıra ziraatla uğraşmaya, uygarlıklarını kurmaya, pamuk ve yünden kirmanla eğirdikleri ipliklerle kaba saba fakat sağlam giyim eşyası dokumaya başlamışlardır. dokumaları kısa zamanda çevrede ün salmıştır. Osmanlı padişahı Osman Gazi'nin Çarşambayı Lazikiye'de dokunan kırmızı şallardan elbise yaptırıp giydiği rivayet edilmektedir. Tripolis şehri 1305 tarihinde Germiyan Beyi Birinci Yakup tarafından fethedilmesi üzerine buranın dokumaları Osman Gazi'ye duyurulduğu bilinmektedir. Çağışta tamamen Türkler tarafından oluşturulmuş Çarşamba Köyü 2600 nüfusa

ulaşmıştır. Tripolis şehrinden Filedelfiye (Alaşehir) giden yol kenarına kurulmuş olan bu köy zamanla tanınmış buraya hayvan satın almaya, dokunmuş mal satın almaya gelen tüccarların uğrak yeri olmuştur. Buldan çevresinde Germiyanoğullarının hakimiyetinin tam olarak ne zaman bittiği bilinmektedir. Ancak 1335 tarihinde Çarşamba'nın idaresinin Aydınoğullarına geçtiğini biliyoruz. 1340 senesinde Buldan ve çevresinin yine Germiyanoğullarına mensup İnançoğullarının hakimiyetine geçtiğini söyleyebiliriz. Germiyan Hükümdarı 2. Yakup Beyin erkek evladı bulunmadığından 1428'de 2. Murat'ı ziyaret ederek ölümünden sonra Germiyan beyliğini tamamen Osmanlı idaresine terk edeceğini bildirmiştir. Nitekim 1429 yılında bu vasiyet gerçekleşmiş; Germiyan Beyliği tamamen Osmanlı topraklarına katılmıştır. 1354 tarihinde meydana gelen büyük depremde çarşamba ve Tripolis şehirleri fazlasıyla zarar görmüştür. Türklerle Hıristiyanlar o ana kadar beraber yaşarlarken bir kısım Hıristiyan ahalinin başka yerlere göç etmiş; daha sonra da yanı başına bugünkü Yenice kasabası kurulmuştur.

Artık Çarşamba'yı Lazikiye'de yaşamanın gittikçe güçleştiğini farkeden o tarihte sözü geçen ağalarından olan Hıdır Ağa adamlarını toplayıp şimdiki Güroluk mahallesine göç ederek (1579) mekân tutmuşlardır. Hıdır Ağa'dan daha sonra ya da onuna beraber geldiği düşünülen Alaca aşireti reisi Mehmet Ağa'da ikinci olarak gelmiş; şimdiki Düzalan mahallesine 1580 tarihinde yerleşmiştir. O tarihte şimdiki Buldan'ın bulunduğu alan ormanlık olduğu için iki beyin adamları tarafından ağaçlar kesilerek yerlerine toprak örtülü evler yapılmıştır. halen Çarşambayı Lazikiye'nin bulunduğu yer olan Çağış'ta 15 ev bulunmaktadır. Kurucularına izafeten Hıdıroluk mahallesi denilmiş; 1938 yılında ise Güroluk olarak değiştirilmiştir. Alacaoğullarıda ilk mescidi yaptıklarından bulunduğu yere Alacamescid mahallesi denilmiş; bu isimde 1938 yılında Düzalan mahallesi olarak değiştirilmiştir. Bunları daha sonra Anadolu'dan gelen Türk boyları takip etmiştir. Sonradan gelen abbas Ağa ve adamları bugün ki Çaybaşı mahallesinin mekân tutmuş; orayada Abbas Mahallesi denmiştir. 1938 yılında içinden geçen çayın ismi dikkate alınarak çaybaşı mahallesi olarak değiştirilmiştir. Araplı aşiretinden İlyas Ağa'da bugün ki Kurtuluş mahallesine yerleşmiştir. Yeni kurulan bu yerin ismi üzerine pek çok söylenti vardır. Çarşambayı Lazikiye halkı belden giyindiklerinden Boldan; diğer bir rivayete göre eşkiyalardan kaçıp dağın eteklerine sığındıklarından Bulda al; başka bir rivayete göreyse dağların bolluk olmasından dolayı Boldağ isimlerinden geldikleri söylenebilir. Eski kayıtlarda Boldan olarak ismi karşımıza çıkmaktadır. Cumhuriyet döneminde Buldan'a çevrilip bu isimde karar kılınmıştır.Katip Çelebi'nin Cihannüma adlı eserinin 634. sayfasında Denizli ovasında Ezine'nin (Sarayköy) şimali garb tarafında iki saatlik yerde Boldan'ın bulunduğu ve her hafta pazar kurulduğunu yazmaktadır. Çam ağaçlarıyla (!) bezeli bir dağın eteklerine kurulu Buldan daha sonraları gittikçe gelişmiş 1779'da Aydın iline bağlı bir bucak olmuştur. Bu gelişimini devam ettiren Buldan 1847 yılında yine Aydın iline bağlı bir ilçe , Denizli'nin sancak olmasından itibaren 1883 yılından itibaren Denizli sancağına bağlı bir ilçe olmuştur. Denizli'nin 1923'de il olmasıyla

beraber Buldan Denizli vilayetine ilçe olarak bağlı kalmaya devam etmiştir. (http://buldanlilardernegi.org/index.php?icerik=45)

İKİNCİ BÖLÜM

BULDAN BEZİ

2.1. Genel Bilgiler

İlçenin ekonomisini yüzyıllardan beri aile ve atölye tipi dokumacılık oluşturmaktadır. Yöreye özgü desenli, renkli, simli, pamuklu, ipekli giysi ve mefruşatlar büyük bir üne sahiptir. Burada üretilen sanayi değeri yüksek tekstil ürünleri, merkez ilçede çok sayıdaki toptan ve perakende mağazası ile büyük kent tekstil piyasalarında ilgi görmektedir. Buldan'da dokumacılık kent tarihi kadar eskidir. Milattan önce 2'inci yüzyıla götürülen Buldan'daki dokumacılığın kökleri, Romalılar dönemindeki Tripolis'teki dokumacılıkla ilişkilendirilmektedir. Ayrıca TÜBA (Türkiye Bilimler Akademisi) adına incelemeler yapan arkeoloji ekibi Buldan ve civarında ilkel dokuma tezgahlarında kullanılan topraktan yapılma tezgah ağırlıkları bulmuşlardır.

BİR SEVDADIR DOKUMA

Ünlü gezgin İbni Batuta'nın (1331) söyledikleri bu bölge için çok önemli bir vesikadır. "Burada altın işlemeli pamuklu kumaşlar dokunur ki emsali yoktur. Pamuğun özelliği ve kuvvetli bükümlü olması dolayısıyla dokunan kumaşlar ve bezler de ziyade dayanır" diyen Batuta'dan başka Osman Gazi'nin kişisel eşyaları arasından Buldan işi kumaşların çıkması, Osmanlı Sultanı I. Murat ve Yıldırım Beyazıt'ın Buldan bezinden yapılan elbiseler giymesi, ayrıca Barbaros Hayrettin Paşa'nın şalının Buldan da dokunmuş olması akla gelen ilk örneklerdir. Yine genç Osman'ın o meşhur gömleği ve Yıldırım Beyazıt'ın kızının gelinliğinin Buldan imzası taşıması Buldan dokumacılığı hakkında yeterli bilgiyi vermektedir. Günümüzde Buldan'da dokumacılık ise ev ekonomisi biçiminde yapılmaktadır. Buldan da her ev bir fabrikadır. Ailenin en küçük bireyinden en yaşlı bireyine kadar herkes dokumacılığın içindedir. Buldan'da kumaşlar el emeği göz nuruyla ilmek ilmek dokunur. Buldan dokumalarının her ilmiğinde sevda vardır. Son yıllarda el gücüyle çalışan ağaç tezgahlarda dokunan ev tekstili ürünleri Buldan'ın en çok aranan ürünleridir.
(http://www.yeniasir.com.tr/sarmasik/2010/06/20/dokumanin_kalbi_buldanda_gezi)

1955'te gelişen tekstil sanayi, küçük el sanatları şeklindeki dokumacılığa darbe vurunca, teknoloji karşısında dokumacılar kişisel kurtuluşu makineleşmede bulmuşlardır. Bu dönemden sonra, el tezgahlarında hızla azalma başlamış ve otomatik tezgah sayısı da giderek artmıştır 2009 yılında yapılan bir envanter

çalışmasına göre ilçede 45 adet el dokuma tezgahı, 127 adet yarı otomatik dokuma tezgahı ve 102 adet otomatik dokuma tezgahı çalışır durumda faaliyet göstermektedir

Buldan bezi uzun süreli kullanımlarda bile özelliğini ve niteliğini kaybetmemesi, aynı zamanda kimyasal malzemeler içermemesi dolayısıyla sağlıklı ve doğaldır. Dokuma tekniğine göre Buldan bezi, temel dokuma örgülerinin en basit ve sağlamı olan, bez ayağı dokuma örgüsündedir. Genellikle çok bükümlü ipliklerin atkı olarak kullanıldığı Buldan bezinde, hem atkı hem de çözgü ipliklerinin çok bükümlü olduğu örneklerde vardır. Dokuma; karakteristik, buruşuk yapısını, sıcak, sabunlu suda yıkanmasından sonra kazanır. İpliklerin büküm oranına göre eni daralan dokumanın, buruşuk yapısı ile vücut arasında hava kaldığı ve kumaş vücuda yapışmadığı için ısı yalıtımı sağlanır. Bu nedenle Buldan bezi genellikle iç giyimde kullanılmıştır. Aynı zamanda Buldan bezi yüksek bükümlü iplikle dokunduğu için esnektir, vücudu sarar, yapısındaki kıvrımlar arasında hava boşlukları giysinin serin tutmasını sağlar ve sağlığa uygundur. Buldan bezi, yapısından dolayı "Buldan bükülüsü" adını almaktadır

Günümüzde Buldan Bezi Kullanımı

Buldan bezi 1970'li yıllardan bu yana Almanya, Fransa, Belçika gibi Avrupa ülkelerine ihraç edilmekte ve ilçenin ekonomisine katkıda bulunmaktadır. Kıyafetten perdeye, yatak örtüsünden masa örtüsüne kadar günlük hayatta önemli bir yer teşkil eden ürünler üretilmekte ve ihraç edilmektedir. Parça üretimi olarak; peştamal, üstlük, havlu, çarşaf, mendil, sofralık, metre dokuma ürünleri olarak; Buldan bükülüsü (Buldan Bezi), havlu, tentelik, elbezi, astar, kanaviçe şeklinde üretimler yapılmaktadır. Buldan bezinin kentin tarihiyle başlayan yolculuğu günümüzde de halen devam etmektedir.

Günümüzde dış giyimde de kullanımı ve markalaşması konusunda çalışmalar yapılan Buldan Bezi/Dokumasının ev ürünlerinde kullanımı yurt içinde olduğu gibi yurtdışında da tercih edilmektedir.Buldan, dokuma ürünleri ile evlerini döşeten isimler arasında İtalya Başbakanı Silvio Berlusconi, 'Terminatör' filmlerinin unutulmaz oyuncusu ve California Valisi Arnold Schwarzenegger, Clinton Ailesi, tenis yıldızları Serena ve Venüs Williams kardeşler'in bulunduğu belirtilmektedir.

Buldan Bezi ve Geçmişten Günümüze İsimleri

Yapılan araştırmalarda eski seyyahların ve tarihçilerin Denizli ve Buldan'ı ziyaretleri sırasında "Boğası Bezin" dokunduğundan ve yüksek kalitelerinden bahsettiklerine rastlanmıştır. 13 yy'da ilk kez İbn-i Batuda tarafından kaydedilen, ve saray kadınları için (akalem) denen ince bürümcük bezleri önce ak alemli bez, 17 yy'da boğası adı ile karşımıza çıkan bu dokuma çeşidi, 1883 yılında Balkanlardan gelen göçmenlerin, yaygın bir şekilde dokumaya girmeleri ile "muhacir bezi" adını almıştır. 1930 yılında bir tür daha geliştirilerek renkli ve bukle olarak düz, kareli, çizgili desenler işlenmiştir. Yine bu dönemde valinin emriyle, bez İzmir okullarında önlüklük olarak

kullanıldığı bilinmektedir. Böylece Buldan büyük bir pazar bulmuştur. Bu dokuma "Krapon" adı altında 20 yıl devam etmiştir. 2. Dünya Savaşı'ndan sonra dokuma fabrikaları, el dokumasını etkilemiş ve tezgâhlar da bükülü dokumasına son vererek astar dokumaya başlamışlardır.1950 yılında bükülünün başka bir tipi "Hoş gör" adı ile dokunmaya başlamıştır. 1970' ten itibaren bükülü bez "Şile Bezi" olarak tanınınca, büyük bir pazar bulmuş ve yeniden dokunmaya başlanmıştır. Pahalı ipek iplikleri arasına keten, pamuk iplikler katılarak yapılan çubuklu, çizgili dokuma örnekleri "Helali" adı ile dokunmuştur. Bürümcük konusunda, Macar Türkoloğu Zoltan Gombocz, özellikle "bürümcük" sözcüğünü ele alarak, bu deyişin Macaristan'dan Mançurya'ya dek bilindiğini yazar. Anlam olarak, bürünmek, sarınmak, örtünmek temelindeki Bürümcük sözcüğü, dokumacılıkta çok bükümlü ipek iplikler ile dokunmuş, dokuma anlamındadır. İpek ipliği yerine çok bükümlü, yün, keten veya pamuk, iplikleri ile buruşuk yüzey görünümlü dokumalar halk arsında "Kıvrak", "Bükülü Bez" veya yöre adı ile anılan, "Mora Bezi", "Buldan Bezi", "Şile Bezi", "Kastamonu Sarı Kıvrak" bezi diye tanınmıştır. Fakat büyük çoğunlukla motorlu tezgâhlarla el tezgâhları rekabet edemediğinden süreksiz ve tek tük el tezgâhı bükü'lü dokumaktadır. Şile bezi adı ile bükülü duyulmaya başlayınca, bükülü beze ilçenin adı verilerek hem bir rekabet, hem de ayırma isteğiyle Buldan bezi denmeye başlamıştır. Bütün bu ad değiştirmeler nedeniyle ilçede her ad kullanılmasına rağmen yine de bükülü veya bürümcük adı en çok kullanılmaktadır. (N.KESKİN, M.ARPACI GÜNDOĞAN,Ö.ÖZTÜRK, Buldan Dokumacılığının Tarihsel Süreç İçerisinde Yeri)

Buldan Bezi Özellikleri ve Üretimi :

Buldan Bezi uzun süreli kullanımlarda bile özelliğini ve niteliğini kaybetmemesi, aynı zamanda kimyasal malzemeler içermemesi dolayısıyla sağlıklı ve doğaldır. "Bu konuda, "Bürümcük" örneğini ele alırsak; dokuma tekniğine göre Bürümcük, temel dokuma örgülerinin en basit ve sağlamı olan, bezayağı dokuma örgüsündedir. Genellikle çok bükümlü ipliklerin atkı olarak kullanıldığı Bürümcük dokumalarında, hem atkı hem de çözgü ipliklerinin çok bükümlü olduğu örneklerde vardır. Dokuma karakteristik, buruşuk yapısını, sıcak, sabunlu suda yıkanmasından sonra kazanır. İpliklerin büküm oranına göre eni daralan dokumanın, buruşuk yapısı ile vücut arasında hava kaldığı ve kumaş vücuda yapışmadığı için ısı yalıtımı sağlanır. Bu nedenle Bürümcük dokumalar genellikle iç giyimde kullanılmıştır." Aynı zamanda bükülü bez yüksek bükümlü iplikle dokunduğu için esnektir, vücudu sarar, yapısındaki kıvrımlar arasında hava boşlukları giysinin serin tutmasını sağlar ve sağlığa uygundur. (Prof. Aydın UĞURLU, Öğr. Gör. Servet Senem UĞURLU, Buldan Sempozyum Bildirileri , Yörenin Kültürel Kimliği olaak Buldan Bezi)

Geleneksel Buldan Bezi Üretim aşamaları

Çoğunlukla Büyük Menderes Ovası'ndan temin edilen Buldan bezinin hammaddesi olan pamuk ipliği hala en fazla kullanılmakla birlikte; ipeğin kullanımı ise maliyetinden dolayı azalmıştır. Bunun yanı sıra suni ipek ve son zamanlarda polyesterin de dokumacılıkta kullanıldığı gözlenmektedir. Nişasta ile haşıl işleminden geçirilmiş çözgü iplikleri yörede "çile yumağı" olarak adlandırılır. El tezgahı ya da modern tezgahlarda dokunan çözgü iplikleri dokuma şekline göre ipliği boyalı olarak da kullanılabilmektedir. Hiçbir kimyasal kullanılmadan mazı yaprağı, nar kabuğu, defne, ceviz yaprağı, soğan kabuğu, kestane, palamut, ayva çekirdeğinden yapılan tabi boyaların reçeteleri ustalığa göre farklılık göstermekte ve reçete bilgileri sır gibi saklanmaktadır. Renkli sularda bekletilen iplikler sıkılmakta ve kurutulmaktadır. İplikler, tahtadan yapılmış yörede"çağ" adı verilen bobinlere çıkrıklarla sarılarak çözgü ipliği olmak üzere hazırlanır. Elemle adı verilen iplik sarma tertibatı ile masura sarılır ve dokuma işlemleri için tüm hazırlıklar tamamlanmıştır. Buldan bezinin en önemli ve son ayağı olan dokuma işlemi ise el tezgâhlarında yapılmaktadır. El tezgâhlarında üretilen dokumaların, sanayide üretilen emsallerine göre daha sağlam olduğu belirtilmektedir. Buldan bezinde kullanılan desenler ise genellikle bitkiseldir. Lale, karanfil gibi çiçekler ve çeşitli dallar çok kullanılmıştır. Renkler ise kırmızı başta olmak üzere çini mavisi, güvez, pişmiş ayva, doğal ekru ve safran sarısıdır. İşlenen motifler ise, Buldan gülü, kuşgözü, bademli, siyah üstlük, pancarlı muskalı olarak adlandırılmakta ve doğal iplikle ekru görüntüdeki kumaşlar, tahta, hasır ve boncuk gibi malzemelerle de süslenerek kullanıcılarının beğenisine sunulmaktadır. (Mihriban KALKANCI, Muhammet AKAYDIN, DÜNDEN GÜNÜMÜZE "BULDAN BEZİ",1. Uluslararası Yöresel Bez Günleri, Istanbul. 2012)

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

BULDAN BEZİ/DOKUMASI ENVANTER ÇALIŞMASI

3.1. Ev tipi Atölyeler

Buldan'da dokumacılık ev sanayisi olarak başlamış, daha sonra sırasıyla küçük sanayi atölyelerinde toplu çalışma ve fabrika tipi işletmeler şeklinde gelişmiştir. Buldan Tesktil Sektöründe istihdamın yoğunluğunu aile ve atölye tipi işletmeler oluşturmaktadırlar.

Ancak zamanla, nesiller değiştikçe aile işletmeleri öncekine kıyasla azalmakta, yeni nesil bu işletmelerde çalışmak yerine fabrika tipi işyerlerinde çalışmayı tercih etmektedir.

2009 yılında tesbit edilen sayı 470 iken 2015 Yılı çalışmasında 400 ev tipi atölye tesbit edilmiştir.

3.1.1. EV TİPİ ÜRETİMDE ÇALIŞANLAR

OTURDUĞUNUZ MAHALLENİN ADI NEDİR?

MAHALLE	SAYI
KARŞIYAKA MAH.	52
TURAN MAH.	51
HELVACILAR MAH.	46
CUMHURİYET MAH.	39
GÖLBAŞI MAH.	34
YENİ MAH.	33
4 EYLÜL MAH.	23
ÇAYBAŞI MAH.	22
DÜZALAN MAH.	20
ÇARŞI MAH.	17
GİRNE MAH.	15
KURTULUŞ MAH.	12
BURSA MAH.	10
GÜROLUK MAH.	10
YEŞİLDERE MAH.	9
YALÇINKAYA MAH.	7

Tablo 1- ÇALIŞANLARIN MAHALLELERİNE GÖRE DAĞILIMI

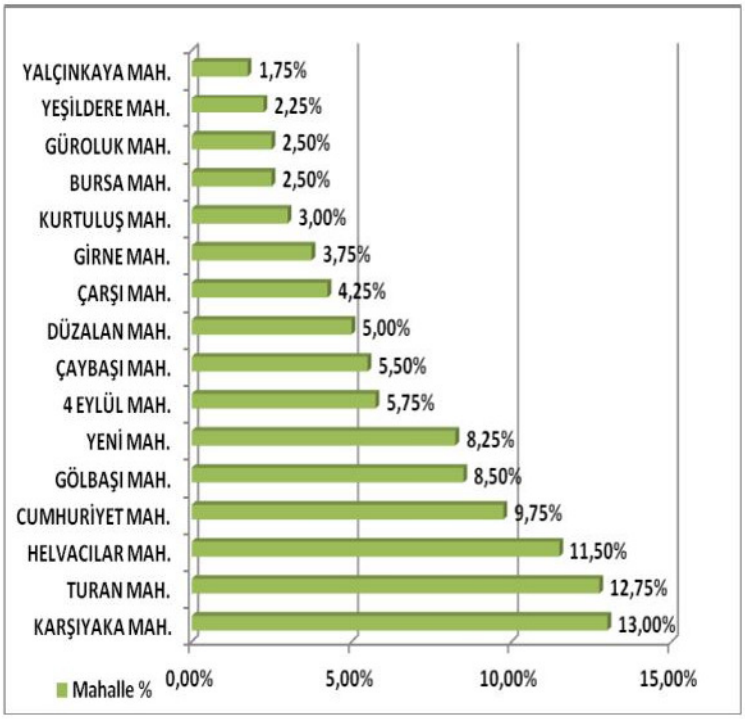

Grafik 1- ÇALIŞANLARIN MAHALLELERE ORANSAL DAĞILIMI

Tablo 1' de görüldüğü üzere 2009 yılında yapılan araştırmada ev tipi dokuma işyerlerinde çalışanlar Karşıyaka, Turan, Helvacılar ve Cumhuriyet Mahallelerinde yaşamaktadırlar.

Aynı soru 2015 yılında sorulduğunda ise alınan yanıtlarda ise en fazla Düzalan (%93), Yenimahalle (%68), Helvacılar (%42) mahalleleri öne çıkmaktadır.

ANKETE KATILANLARIN CİNSİYETİ NEDİR?

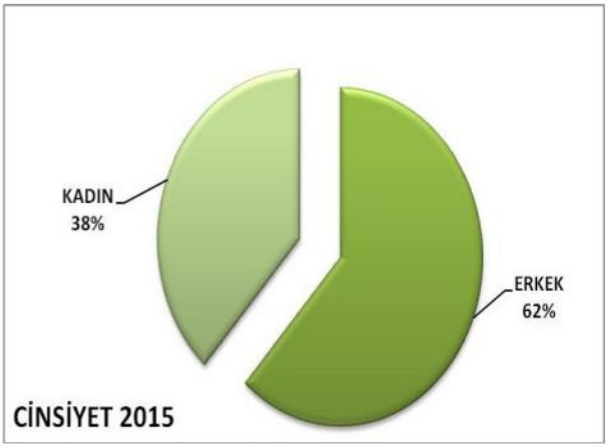

Grafik 2- ÇALIŞANLARIN CİNSİYETE GÖRE ORANSAL DAĞILIMI - 2015

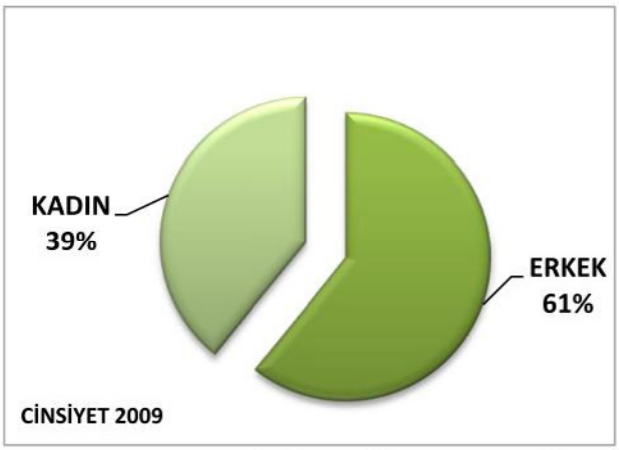

Grafik 3- ÇALIŞANLARIN CİNSİYETE GÖRE ORANSAL DAĞILIMI - 2009

Buldan İlçesinde evlerde faaliyet gösteren çalışanların %62 si erkektir. 2009 Yılında yapılan araştırmada ise oran; erkek çalışanlar için %61, Kadın çalışanlar için ise %39 şeklindedir.

Geçen zaman içinde kadınların aynı oranda çalışmaya devam ettiği görülmektedir. Dolayısı ile kadınların Buldan Ekonomisine katkısı hiç te az değildir ve bu oran yıllar itibari ile değişmemiştir.

ANKETE KATILANLARIN ÖĞRENİM DURUMU NEDİR?

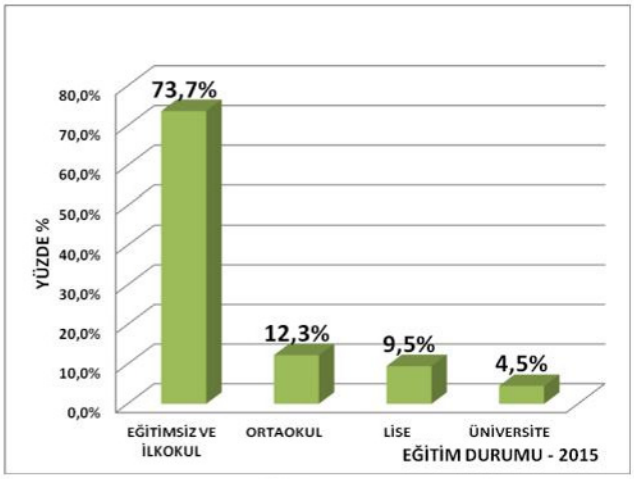

Grafik 4-ÇALIŞANLARIN EĞİTİM DURUMUNA GÖRE ORANSAL DAĞILIMI 2015

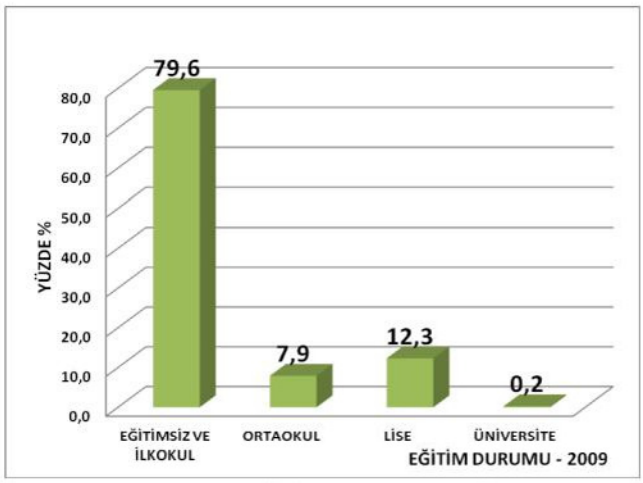

Grafik 5- ÇALIŞANLARIN EĞİTİM DURUMUNA GÖRE ORANSAL DAĞILIMI 2009

Ankete katılanların öğrenim düzeyleri incelendiğinde ise %73 gibi bir çoğunluğun en fazla ilkokul mezunu olduğu, bu oranın ardından ise ortaokul mezunlarının %12,3 ile sıralamaya girdiği görülmektedir. lise mezunu olanların oranı ise %9,5 olarak tespit edilmiştir. Ev tipi atölyelerde üniversite mezunlarının oranı ise %4,5' dur.

2009 yılında yapılan araştırma sonuçlarına göre ise eğitimsiz ve ilkokul mezunu çalışanların hemen hemen aynı oranda olduğu (%79,6), ortaokul mezunlarında ise bir miktar 2015 yılı itibariyle artış olduğu (2009 da %7,9), lise mezunu çalışanların 2009 yılında %12,3, üniversite mezunu çalışanların ise %0,2 olduğunu gözönüne alındığında, günümüzde üniversite mezunu çalışanların arttığı görülmektedir.

ANKETE KATILANLARIN YAŞ ARALIĞI NEDİR?

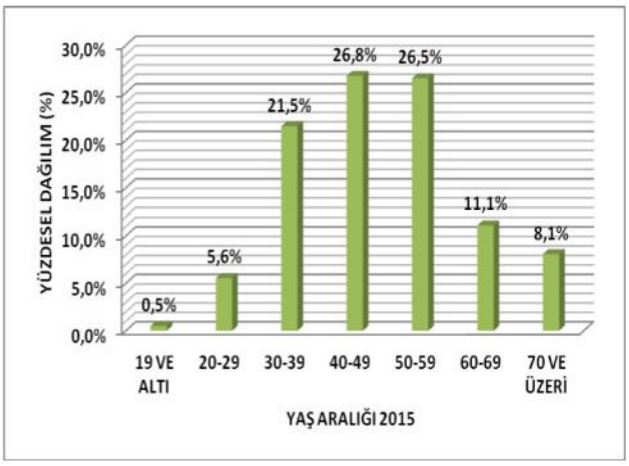

Grafik 6-ÇALIŞANLARIN YAŞ ARALIKLARI 2015

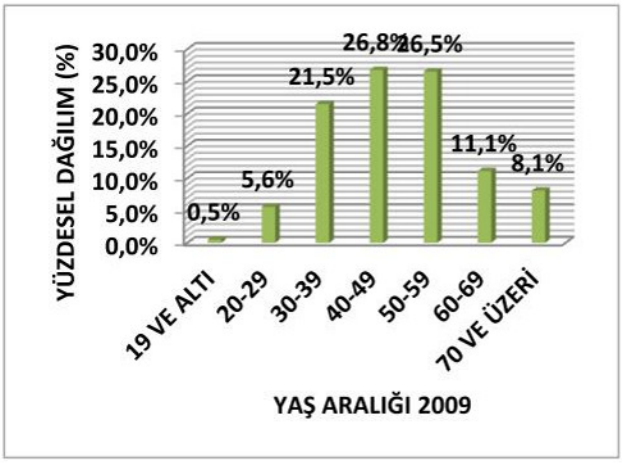

Grafik 7-ÇALIŞANLARIN YAŞ ARALIKLARI DAĞILIMI-2009

Yapılan envanter çalışmasına katılanların büyük yoğunluğunun 40-59 yaş aralığında (%53) olduğu görülmüştür. Aynı oranın 2009 yılında yapılan çalışmada ise %52 olarak tesbit edildiği dikkate alındığında aradan geçen zaman içinde bu açıdan bir değişme olmadığı söylenebilir. Aynı şekilde 2009 da 19 yaş altı çalışanların oranı; %0,2, 20-29 yaş arası %8,5, 60-69 yaş arası 8,9, 70 yaş ve üzeri ise ,%3 olarak belirlenmiştir. 2015 yılında da benzeri bir dağılım ile karşılaşıldığından, Buldan'ın halen bir tekstil merkezi olduğunu söyleyebiliriz. Genç yaşlarda mesleğe ilgi duymayan bir kesimin de yaş ilerledikçe baba yadigarı işe yöneldiği de diğer bir tesbittir.

ANKETE KATILANLAR KAÇ YILDIR ÇALIŞMAKTADIRLAR ?

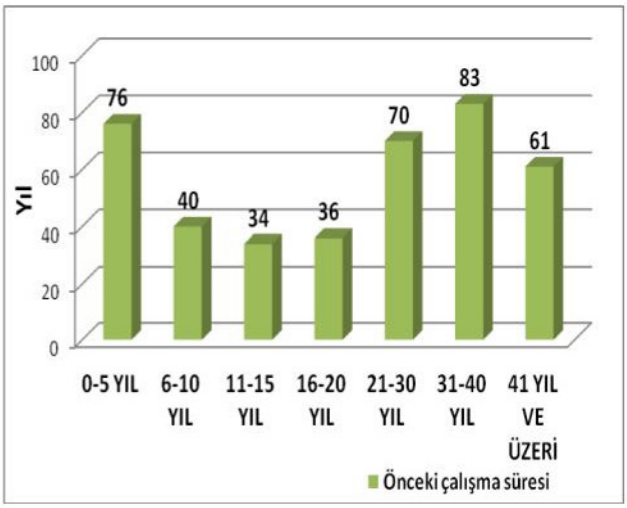

Grafik 8- ÖNCEKİ ÇALIŞMA SÜRELERİ-2015

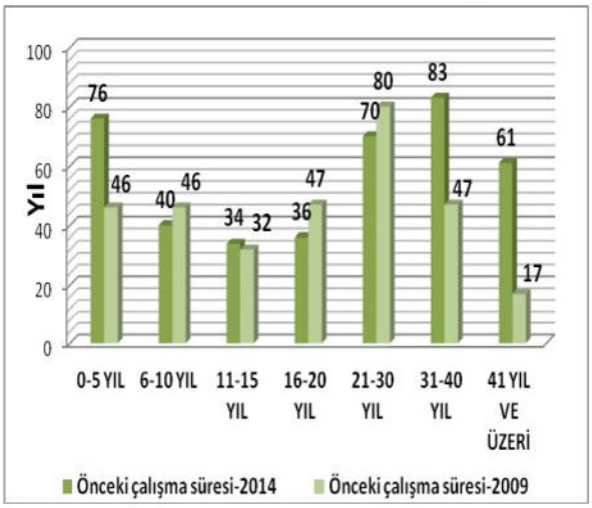

Grafik 9- ÖNCEKİ ÇALIŞMA SÜRELERİNİN YILLAR İTİBARİ İLE KIYASLANMASI

Çalışma kapsamında yer alan Ev tipi üreticilerin deneyim ortalamasına baktığımızda, büyük çoğunluğunun 21 yıldan fazladır çalışmakta olduğu tesbit edilmiştir.

Ancak 2015 yılında sektöre yeni girişlerin de hiç te azımsanamayacak (76 kişi) sayıda olduğu da görülmektedir. 2009 yılında yapılan çalışmada tesbit edilenden % 63 daha yüksek olduğu anlaşılmaktadır. Bu durum yeniden tekstilin parlamakta olduğuna ilişkin bir ümit vermektedir.Öte yandan 2009 yılında sektörde olanların büyük çoğunluğunun 2015 yılında da devam ettiği, Grafik 12' de görülmektedir

ANKETE KATILANLARIN BU İŞLERİNDEN ÖNCE ÇALIŞTIKLARI SEKTÖR ?

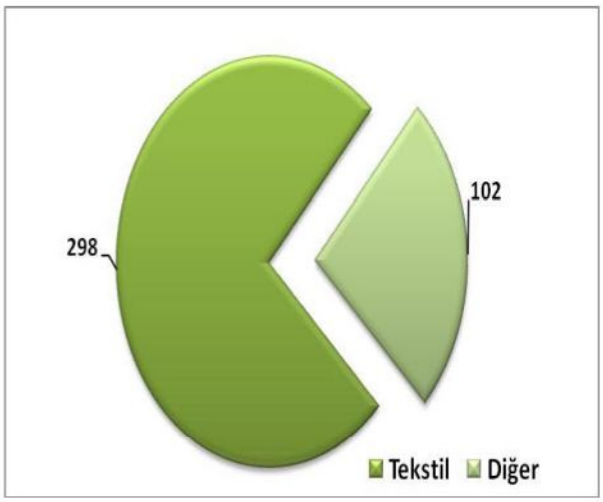

Grafik 10- ÖNCEKİ SEKTÖREL DENEYİM DURUMU 2015

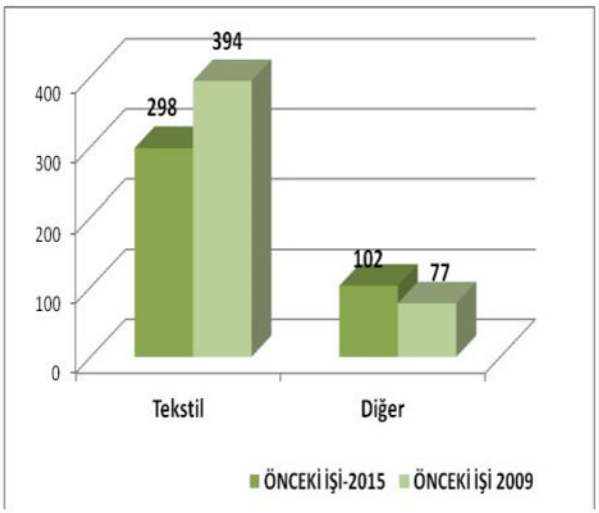

Grafik 11 ÖNCEKİ DENEYİMLERİN KARŞILAŞTIRILMASI

Katılımcıların %74'ünün hep tekstil sektöründe olduğu, % 26' sının ise çeşitli sektörleri denedikten sonra tekstil sektöründe çalışmaya karar verdikleri görülmektedir.

2009 yılında yapılan araştırmada ise katılımcıların %84' ünün daha önceki işlerinin de Tekstil sektörü kapsamında olduğu tesbit edilmiştir.% 16' sının ise değişik sektörlerde çalıştıktan sonra tekstil sektörüne girdiği anlaşılmıştır.

Her iki araştırma kıyaslandığında görülmektedir ki; Buldan' da çalışanlar, son beş yıl içinde çeşitli işler denemişler, ancak nihayetinde yine tekstil işine dönmüşlerdir.

ANKETE KATILANLARIN MESLEĞİ ÖĞRENDİĞİ KAYNAK ?

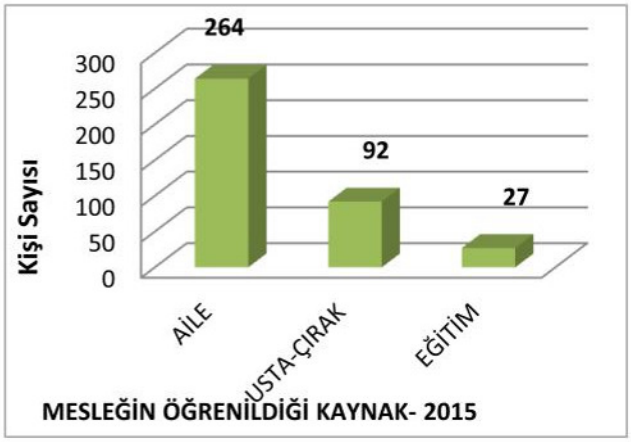

Grafik 12- MESLEĞİN ÖĞRENİLDİĞİ KAYNAK-2015

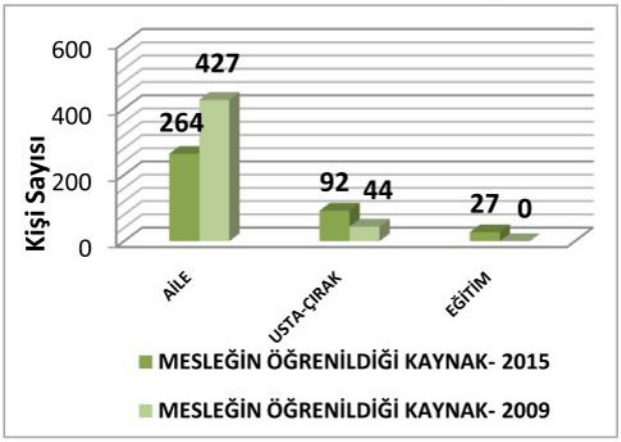

Grafik 13- MESLEĞİN ÖĞRENİLDİĞİ KAYNAĞIN KIYASLAMASI

2015 yılında yapılan araştırmada katılımcıların %69' unun mesleği genellikle ailede öğrendiği görülmektedir. Katılımcıların % 24' ü ise usta-çırak ilişkisi ile öğrendiğini belirtirken, % 7 si ise okulda öğrendiklerini beyan etmişlerdir.

2009 yılına kıyaslandığında, aradan geçen zaman içinde aileden öğrenenlerin sayısı azalmış, ancak usta-çırak ilişkisi içinde yetişenler ile ve eğitimli çalışanların sayısının artığı Grafik 12' de de görülmektedir. Ayrıca 5 yıl önce yapılan araştırmada okulda öğrendiğini beyan eden katılımcı bulunmamaktadır

Sonuç olarak Buldan' da ev içi çalışma şeklinin giderek atölye sistemine dönüşmekte olduğu görülmektedir.

MESLEKİ EĞİTİM ALINAN KURUMLAR ?

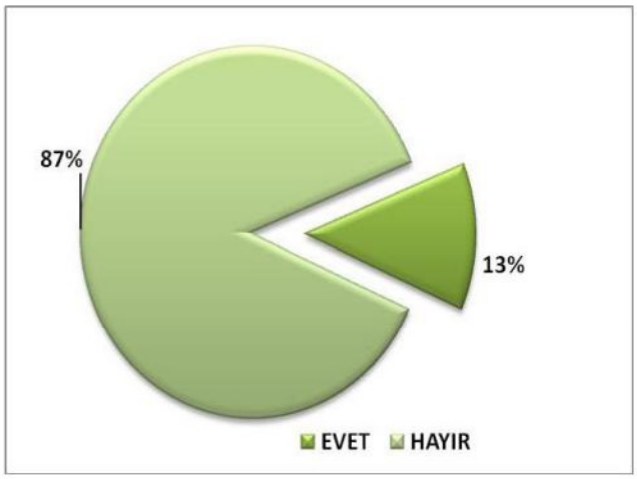

Grafik 15- MESLEKİ EĞİTİM ALMA DURUMU-2015

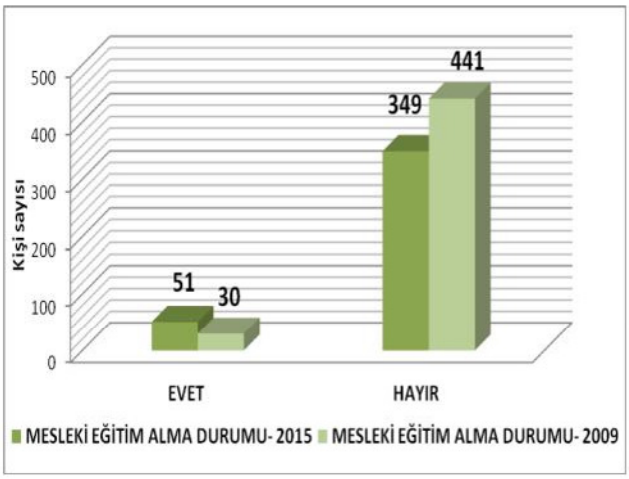

Grafik 14- 2015MESLEKİ EĞİTİM ALMA DURUMUNUN YILLARA GÖRE KIYASLAMASI

2015 yılında katılımcılara herhangi bir mesleki eğitim alıp almadıkları sorulduğunda 400 kişiden 349' u "hayır" 51'i ise "evet" yanıtını vermiştir.

Grafik.15'de ise 2009 yılında yapılan araştırmada çıkan sonuç görülmektedir. Bu araştırmaya göre mesleki eğitim alanların sayısı 30 olup, oran olarak % 6' ya tekabül etmektedir.

Son beş yılda mesleki eğitim oranlarında olumlu bir gelişme olduğu görülmektedir. 2009 da % 6 olan mesleki eğitim alma oranı 2015 de % 12 ye yükselmiştir.

ANKETE KATILANLARIN HERHANGİ BİR MESLEKİ EĞİTİM ALMA DURUMU ?

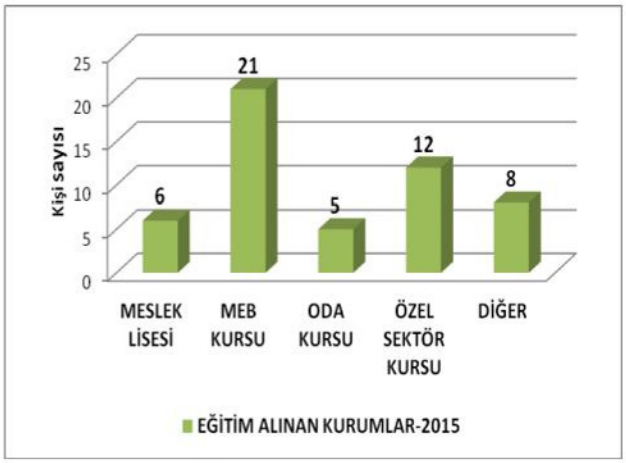

Grafik 16- MESLEKİ EĞİTİM ALINAN KURUMLAR-2015

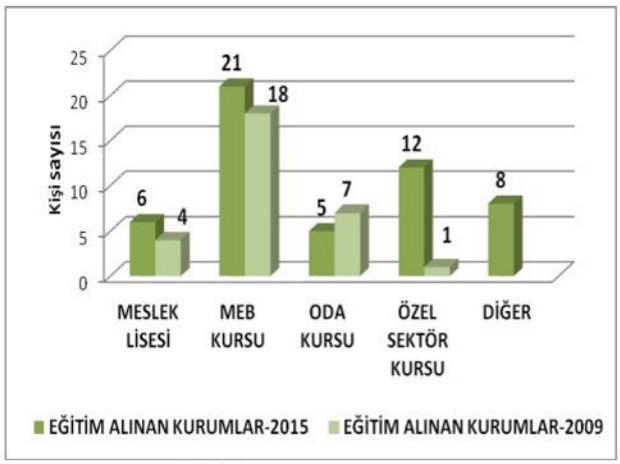

Grafik 17- MESLEKİ EĞİTİM ALINAN KURUMSAYILARININ KIYASLANMASI

Eğitim alan katılımcılara eğitim aldıkları kurum sorulduğunda, Katılımcıların % 40' ı Milli Eğitim Bakanlığının, % 23' ünün ise Özel Kurumların açmış oldukları kurslara katıldıkları yanıtları alınmıştır. Diğerleri ise Meslek Lisesi mezunu olduklarını(%11), veya Buldan Dokumacılar Odası veya Buldan Ticaret Odası'nın (%9) programlarına dahil olduklarını ifade etmişlerdir. Diğer yanıtını veren %15'lik grup ise Çıraklık Okulunu yanıt olarak vermişlerdir. Bu durumda Milli Eğitim Bakanlığı kurumlarının, Mesleki Eğitim Konusunda halen en etkili kurum olduğu söylenebilir.

Son beş yıllık gelişmeye bakılacak olursa, 2009 yılından bu yana MEB kurslarının yanısıra Özel sektörün insan kaynağı yetiştirme konusunda çalışmalarını yoğunlaştırdıkları görülmektedir.

Öte yandan katılımcıların "Diğer" kısmında belirttikleri çıraklık okulları da MEB kurslarına dahil edildiğinde, Buldan' da sektörde çalışanların MEB kurslarına ilgisinin arttığı söylenebilir.

3.1.2. EV TİPİ ÜRETİMDE İNSAN KAYNAKLARI POLİTİKASI

ELEMANLARIN EĞİTİM ALMASINA İSTEK ?

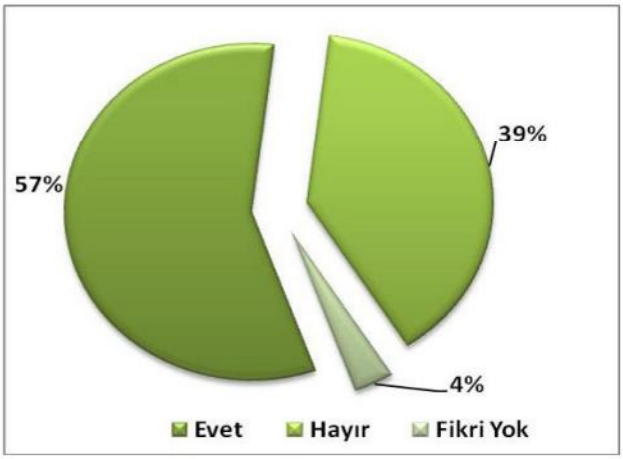

Grafik 18- ÇALIŞANLARIN EĞİTİM İHTİYACI VAR MI

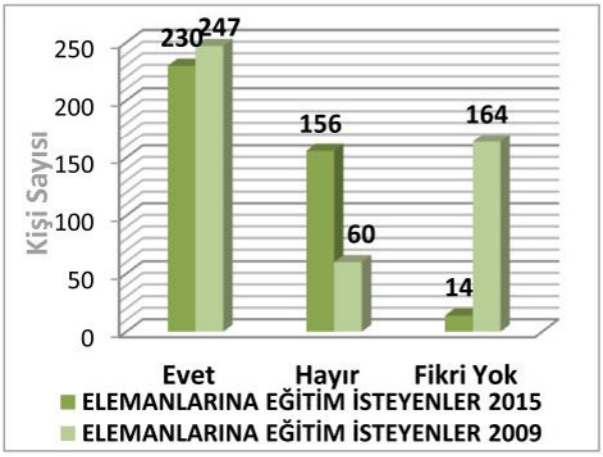

Grafik 19- ÇALIŞANLARIN EĞİTİM İHTİYACI KIYASLAMASI

2015 yılında çalışmaya katılan ev tipi üreticilerin % 57'si yani 230 üretici, elemanlarının eğitim almasına sıcak bakarken, % 39'u yani 156' sı eğitime gerek görmemektedir. 14 kişi ise bu konuda bir fikir beyan etmemiştir.

2009 yılında yapılan çalışmada ise, çalışmaya katılanların %52 si elemanlarının eğitim almasına olumlu bakarken, %13 ü olumsuz baktığını ifade etmiş, % 25'i ise bir fikir beyan etmemiştir.

2009 yılından 2015 yılına kadar olan süreçte eğitime sıcak bakanların sayısı küçük bir miktarda artarken, eğitime hayır diyenlerin sayısı ciddi bir miktarda artmıştır. 2009 Yılında bir fikir beyan etmeyenlerin büyük bir çoğunluğu 2015 yılına gelindiğinde eğitime sıcak bakmadıklarını ifade etmişlerdir.

Bu durumun nedeni, alınan eğitimlerin beklenileni vermemesi olduğu gibi, eğitimli işverenin kendisinin yeterli olduğunu düşünmesi de olabilir.

ÇIRAK YETİŞTİRME POLİTİKASI

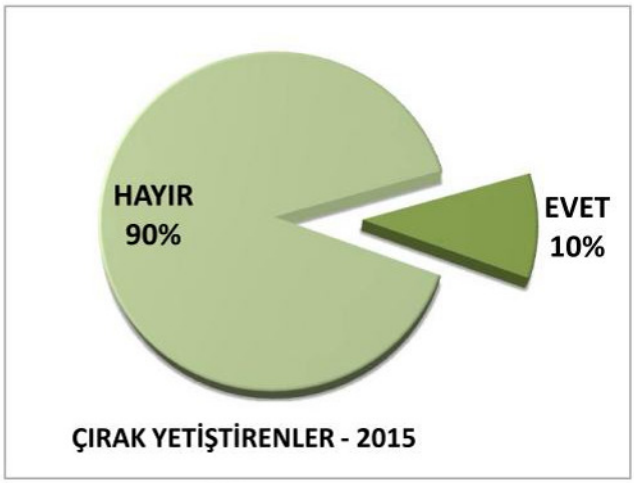

Grafik 20-ÇIRAK YETİŞTİRME DURUMU-2015

Grafik 21- ÇIRAK YETİŞTİRME DURUMU- 2009

Grafik 20'de görüleceği üzere 2015 Yılında yapılan araştırmada ev tipi üretim yapanların %10'u çırak yetiştirdiğini ifade etmişlerdir. 2009 Yılında yapılan araştırmada ise çırak yetiştiren üreticilerin oranı %8 olarak tesbit edilmiştir. Geçen 5 yıllık süreçte çırak yetiştirme konusunda bir artış olsa da yeterli olmadığı aşikardır.

Yapılan araştırma sonuçlarına göre; elemanlarının mesleki eğitimlerine de gereken ilgiyi göstermeyen üreticiler çırak yetiştirme konusuna da uzak durmaktadırlar

BİRLİKTE ÇALIŞILAN KİŞİ SAYISI ?

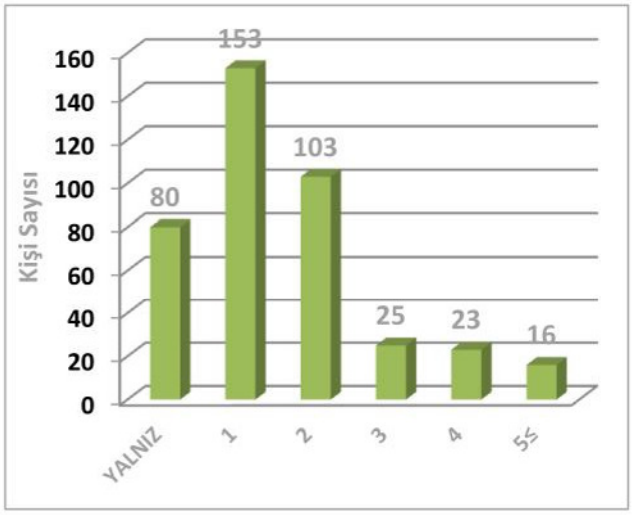

Grafik 22- ÇALIŞAN SAYILARI 2015

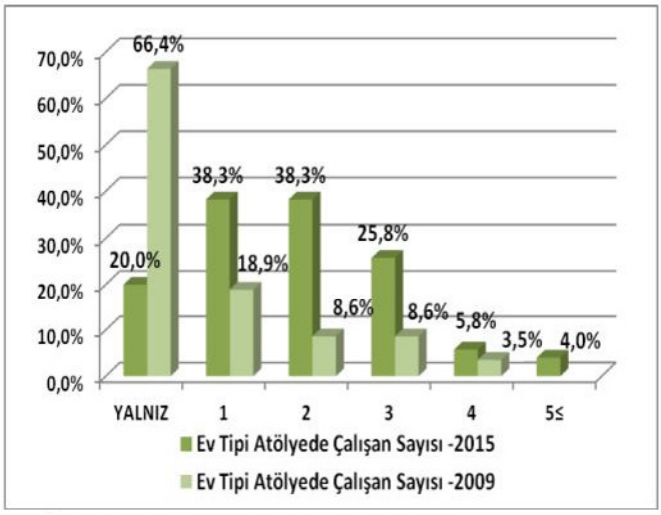

Grafik 23-ÇALIŞAN SAYILARININ KIYASLAMASI

2015 yılında yapılan araştırmaya göre ev tipi üretimde ustalar yanlarına 1-2 eleman alarak çalışmayı tercih etmektedir. 2009 yılında yapılan araştırmada ise daha çok yalnız çalışmayı tercih ettikleri görülmektedir. Geçen zaman zarfında işlerin hacminin artması nedeniyle işyerleri büyümeye başlamış, yanlız başına çalışma modeli azalmıştır. Bu sayede eleman yetiştirilmesi de mümkün olmaktadır.

BİRLİKTE ÇALIŞILAN HANE DIŞINDAN KİŞİ SAYISI ?

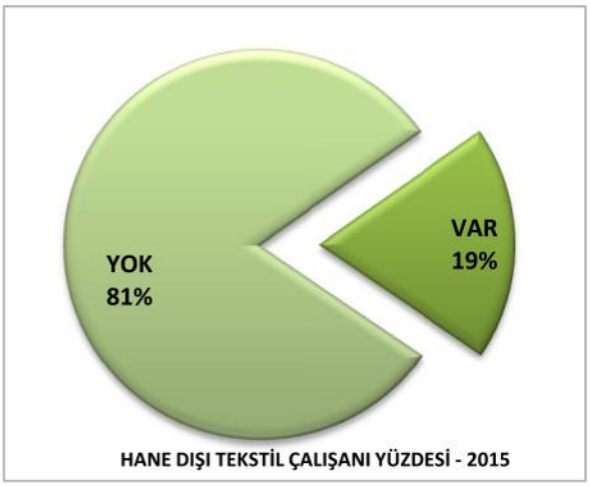

Grafik 24-- HANE DIŞI ÇALIŞAN DURUMU-2015

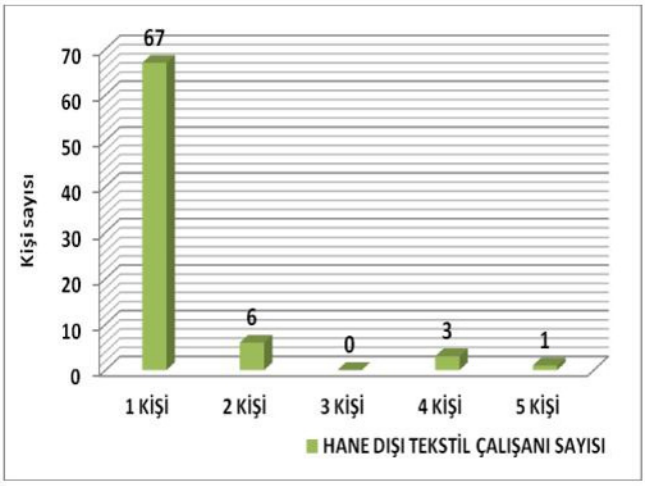

Grafik 25- HANE DIŞI ÇALIŞAN SAYISI DAĞILIMI

2015 yılında yapılan araştırmada ev tipi üretim yerlerinin %19 unda (77 adet işyeri) hane dışından eleman çalıştırılmakta olduğu görülmüştür. Genellikle hane dışından tek kişinin tercih edildiği Grafik .25' de görülmektedir.

2009 yılında yapılan çalışmada katılımcılara bu sorunun sorulmamış olması nedeniyle kıyaslama yapılamamıştır.

3.1.3. ÜRETİM

FAALİYET ALANLARI

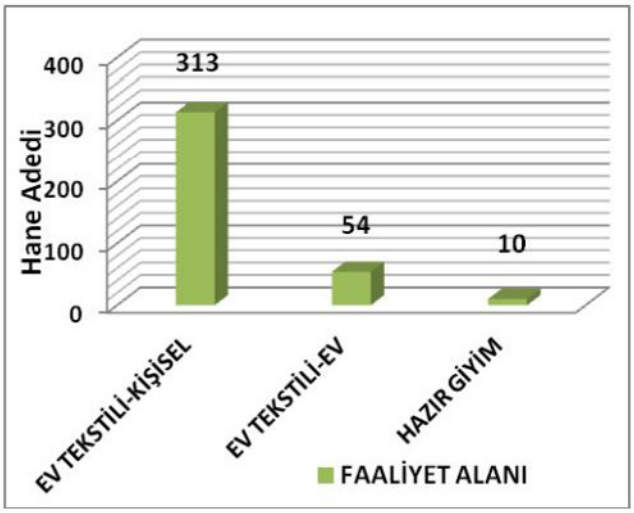

Grafik 26- FAALİYET ALANLARI 2015

Araştırmaya katılan hane üretim işyerlerinin 313 i Ev tekstili- Kişisel kullanım (Havlu, bornoz, peştamal, plaj elbisesi vb.) üretimi ile 54'ü Ev tekstili- Ev içi kullanım (Nevresim, yatak örtüsü, masa örtüsü vb.) üretimi, 10' u ise hazır giyim ile iştigal etmektedir. 2009 Yılında yapılan çalışmada bu soruya yer verilmemesi nedeniyle günümüz ile bir kıyaslama yapılamamış, dolayısı ile gelişme seyri için bir yorum yapılamamaktadır

GÜNÜMÜZDE ÜRETİLEN ÜRÜNLER

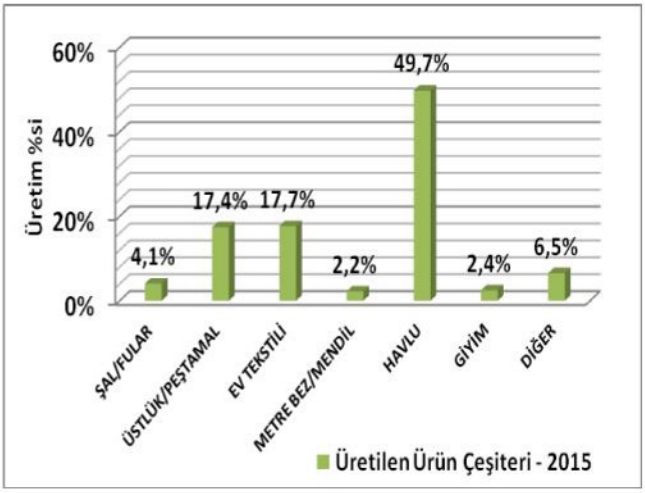

Grafik 27- ÜRETİLEN ÜRÜN ÇEŞİTLERİ - 2015

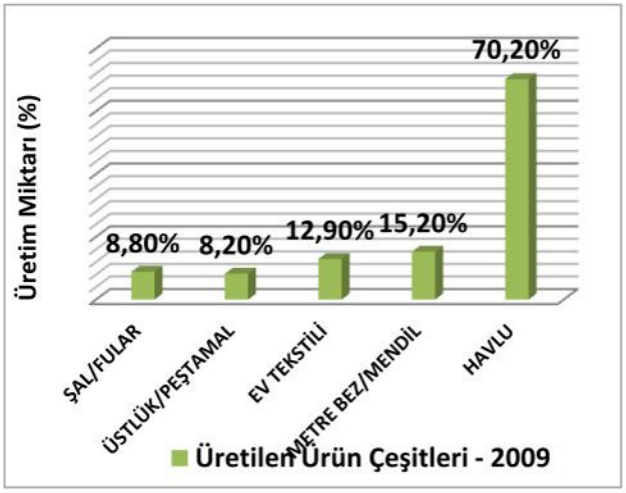

Grafik 28- ÜRETİLEN ÜRÜN ÇEŞİTLERİ 2009

Buldan' da günümüzde en fazla üretilen ürün %49,7 ile havludur. Ardından %17,7 ile Ev tekstili, %17,4 ile Üstlük/Peştemal, % 2,2 ile metre bez/mendil, % 4,1 ile şal/fular, %2,4 ile giyim ve % 6,5 ile diğer ürünler gelmektedir.

Ancak bir hanede birden fazla ürün çeşidinin dokunduğu gözönüne alınarak her ürün yüzdesi kendi içinde değerlendirilmelidir.

2009 yılında yapılan araştırmada da katılımcıların %70' inin havlu ürettiği tesbit edilmiştir. Aradan geçen zaman içinde Buldan' da havlu üretiminin kısmen azalarak, peştemal, ev tekstili, giyim gibi ürünlere kaydığı görülmektedir.

GÜNÜMÜZDE ÜRETİLEN ÜRÜNLERİN MODELLERİNİN/DESENLERİNİN KAYNAĞI ?

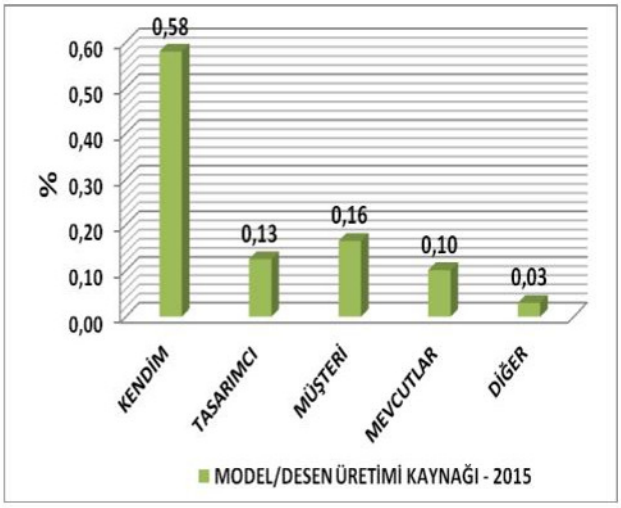

Grafik 29- MODEL/DESEN ÜRETİMİ KAYNAĞI-2015

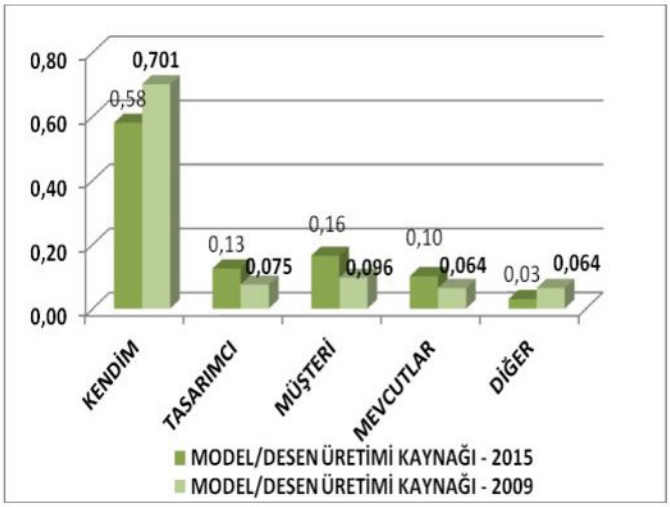

Grafik 30- MODEL/DESEN ÜRETİMİ KAYNAĞI KIYASLAMASI

Yapılan araştırma sonuçlarına göre ;

Buldan' da ev tipi üretim yapanlardan 218 kişi (%58) ürettiği ürünlerin modellerini/desenlerini kendisi tasarlamaktadır. Sadece 47 kişi (%13) bir tasarımcı ile çalışmaktadır. 62 kişi (0,16) ise müşterisinin verdiği model veya desenleri üretmektedir. 38 kişi (%10) halen kullanımda bulunan, anonim desen veya modelleri çalışmaktadırlar. Diğer kısmında belirtilenler de aslında incelendiğinde müşteri kısmına dahil edilebilecek yanıtlardır.

2009 yılında yapılan araştırma ile bir kıyaslama yapıldığında, tasarımcı ile çalışan üreteci sayısı yaklaşık iki kat artmıştır. Yine müşterinin desen veya modellerde belirleyici rolü de dikkat çekici bir şekilde artış göstermiştir. Ancak halen yeterli değildir.

Günümüzde model ve desen, fiyatlandırma ve satınalma kararını etkileyen en önemli unsurlardandır. Hedef kitleyi tanımlayan ve tanıyan aynı zamanda dünyadaki trendleri iyi takip eden, vizyonu açık tasarımcıların model ve desen üretiminde katkıları markalaşmaya giden yolun da önemli köşe taşlarındandır.

Tasarımı önemsemeyen, herkesin yapabileceği bir iş gibi gördüğünden kendisi el atan, tasarıma yapacağı harcamayı üretimde kullanacağı makinelere harcamayı uygun gören üreticilere tekstilde geleceğin markalaşma ve tasarımda olduğuna ikna etmek gerekmektedir.

TASARIMCI DESTEĞİNE BAKIŞI ?

Grafik 31- TASARIMCI DESTEĞİ TALEBİ 2015

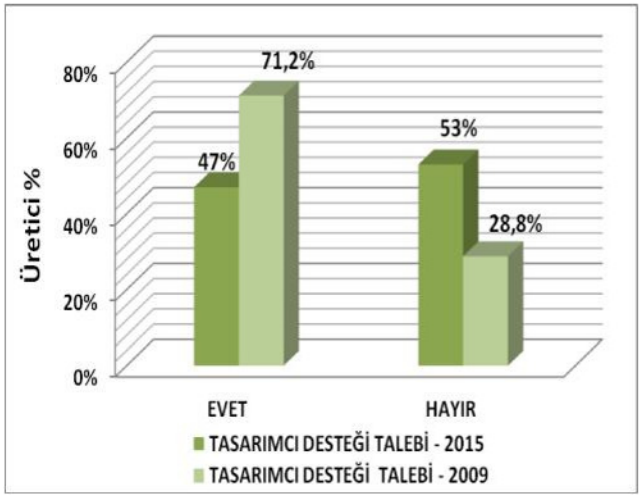

Grafik 32- TASARIMCI DESTEĞİ TALEBİNİN YILLARA GÖRE KIYASLAMASI

Buldan' da ev tipi üreticilerin tasarımcı desteğine bakışının pek te sıcak olmadığı 2015 yılında yapılan bu araştırma ile de ortaya çıkmış bulunmaktadır. Mevcut üreticilerin

%47' si tasarımcı desteğine gereksinim duyarken, yarıdan fazlası (%53) böyle bir ihtiyaç duymamaktadır.

2009 Yılında aynı soruya verilen yanıtlarda, tasarımcı desteğine ihtiyaç duyanların oranı % 71,2 iken geçen 5 yıllık süreçte %47' ye düşmesi ilginç bulunmuştur. Oysa bu süreçte Buldan' da havlu üretiminin; tasarımın daha da önemli olduğu dış giyim ve ev tekstili üretimine doğru (henüz çok az miktarlarda da olsa) bir kayma yaptığını görmekteyiz.

ÜRETİMDE KULLANILAN İPLİĞİN LİF ÇEŞİDİ ?

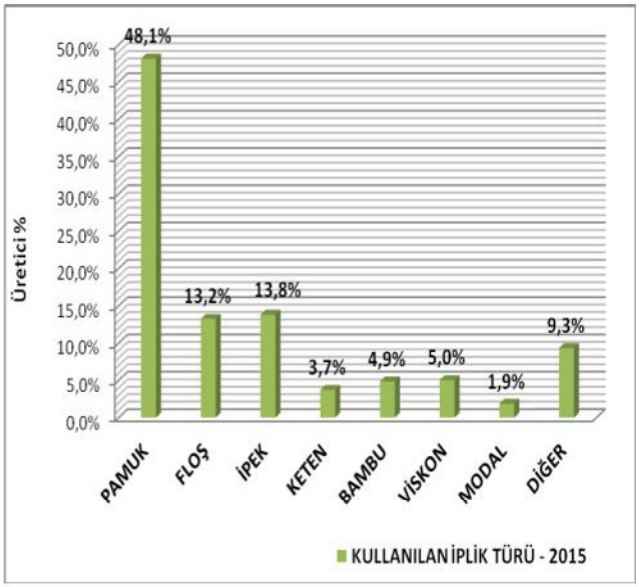

Grafik 33- KULLANILAN İPLİK TÜRÜ- 2015

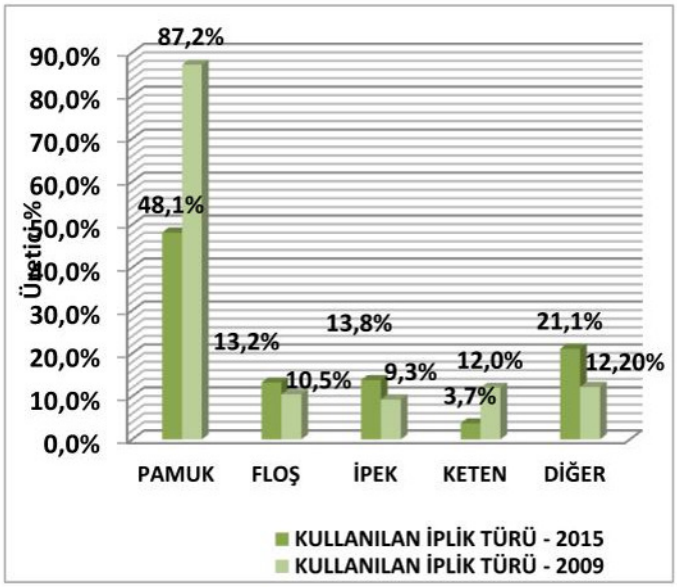

Grafik 34- KULLANILAN İPLİK TÜRLERİ KIYASLAMASI

2015 yılı araştırma sonuçlarına göre ev tipi üreticilerin en fazla kullandığı iplik lif çeşidi %48,1 ile pamuk olduğu görülmektedir. Pamuğu, sırasıyla % 13,8 ile ipek, %13,2 ile floş, %5 ile viskon, %4,0 ile bambu, %3,7 ile keten izlemektedir. Bu lif türlerinin dışındaki liflerin kullanımı ise %9,3 olarak tesbit edilmiştir.

2009 yılındaki araştırma sonuçları ile bir kıyaslama yapıldığında ise aradan geçen süre içinde pamuk kullanımının %87,2 den %48,1' e düştüğü, buna karşın bambu, viskon ve modal kullanımının arttığı görülmektedir. Keten kullanımında da 4 kat bir artış söz konusudur.

ÜRETİMDE AKTİF OLARAK KULLANILAN TEZGAHLAR

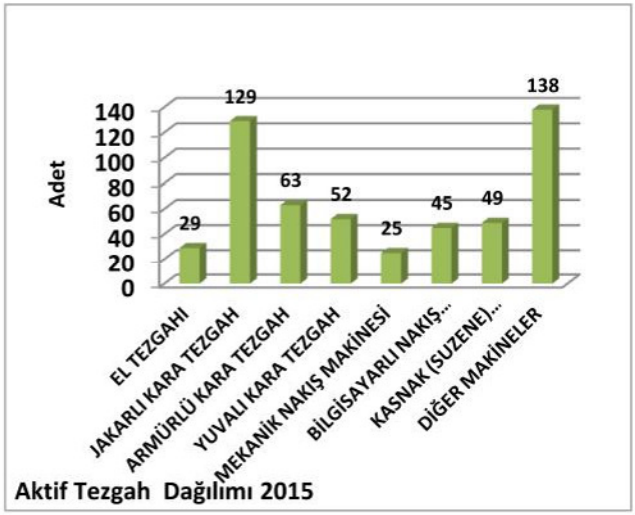

Grafik 35-AKTİF TEZGAH DAĞILIMI- 2015

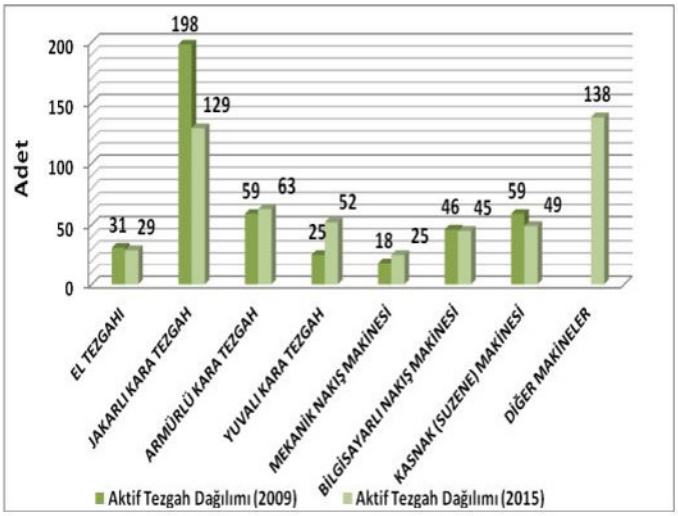

Grafik 36-AKTİF TEZGAH DAĞILIMI KIYASLAMASI

2015 yılında yapılan çalışmada Buldan' da halen 294 hanede 530 adet tezgahın üretimde olduğu görülmüştür. Bu tezgahların çoğunluğunu 70 hanede 129 adet ile jakarlı kara tezgah oluşturmaktadır. El tezgahı kullanımının ise 21 hanede devam ettiği (29 tezgah) tesbit edilmiştir. Sıralamada jakarlı kara tezgahının ardından Armürlü Kara Tezgah (63 adet) ve Yuvalı Kara tezgah (52 adet) gelmektedir.

2009 yılında yapılan araştırmada ise toplam aktif tezgah sayısının 436 olduğu tesbit edilmiştir. Beş yıllık süreç içinde aktif tezgah sayısının toplamda 94 adet arttığı görülmektedir. Yine 260 adet Jakarlı Kara tezgahının 198 adetinin çalışır durumda olduğu, el tezgahı sayısının ise 45 olup 31 adetinin çalışır durumda olduğu olduğu belirlenmiştir. Diğer makineler ise çoğunlukla dikiş makinesi olmakla, bobin makinesi, çözgü makinesi ve overlok makinesidir.

2009' dan günümüze kadar geçen süre içinde en fazla azalma 69 adet ile Jakarlı Kara Tezgahlarında görülmektedir

Yuvalı kara tezgahta ise şaşırtıcı bir biçimde artış (27 adet) görülmektedir. Armürlü Kara tezgahı ve Mekanik Nakış makinesindeki artışlar da sırasıyla 4 adet ve 7 adet ile sınırlıdır.

Sonuç itibari ile Buldan' da jakarlı kara tezgah kullanımının halen yaygın olduğu görülse de eskiden atıl bekleyen yuvalı kara tezgahların da üretime alındığı hatta bu yönde bir eğilim olduğu görülmektedir.

ÜRETİMDE KULLANILAN EL TEZGAHLARININ MAHALLELERE GÖRE DAĞILIMI

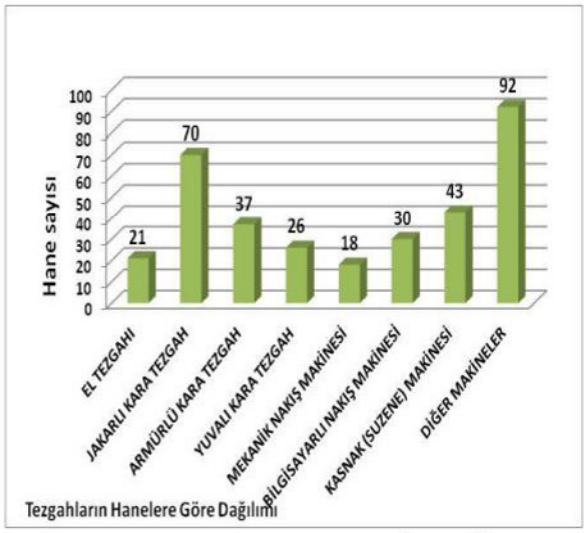

Grafik 37- EL TEZGAHLARININ HANELERE GÖRE DAĞILIMI

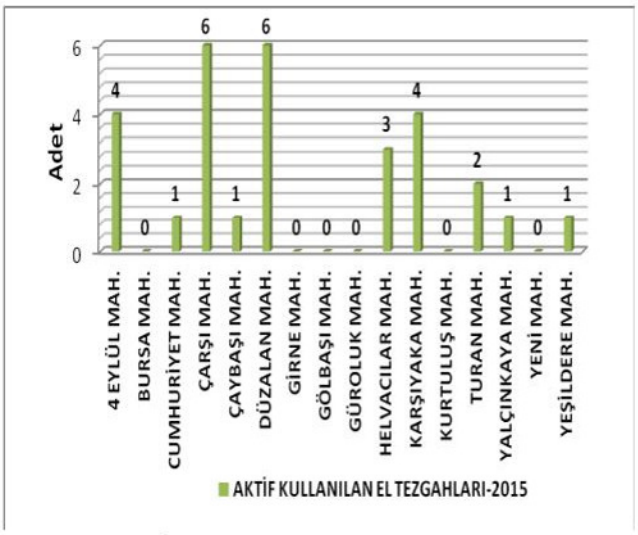

Grafik 38- - AKTİF KULLANILAN EL TEZGAHLARI -2015

AKTİF KULLANILAN EL TEZGAHLARIN MAHALLELERE GÖRE DAĞILIMI

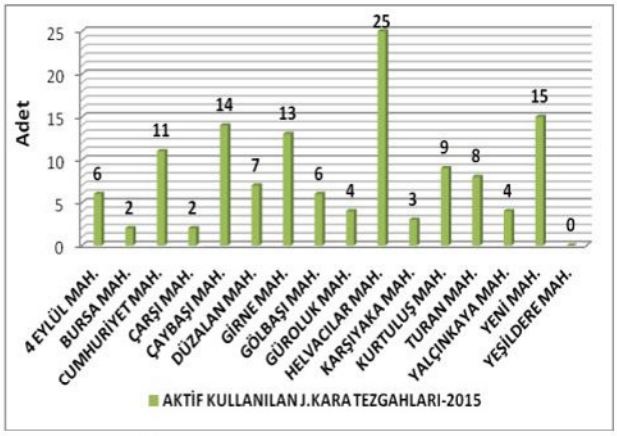

Grafik 39- AKTİF KULLANILAN KARA TEZGAHLARININ MAHALLELERE GÖRE DAĞILIMI

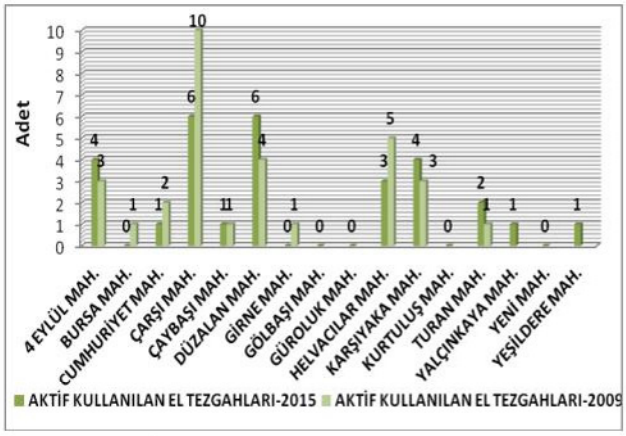

Grafik 40- AKTİF KULLANILAN EL TEZGAHLARININ DAĞILIMININ KIYASLANMASI

2015 Yılındaki araştırma sonuçlarına göre el tezgahları ile üretim 4' er adet tezgahla en fazla Çarşı Mahallesi ve Düzalan Mahallelerinde yapılmaktadır. Bu mahallelerin ardından 4 Eylül Mahallesi ve Karşıyaka Mahallesi 3' er adet el tezgahı ile , Helvacılar mahallesi 3 adet el tezgahı ile, Turan Mahallesi ise 2 adet el tezgahı ile sıralanmaktadır. Yalçınkaya Mahallesi, Yeşildere Mahallesi, Çaybaşı Mahallesi ve Cumhuriyet Mahallesinde sadece 1' er adet el tezgahı bulunmaktadır.

Bu çalışmayı 2009 Yılında yapılan çalışma ile karşılaştırdığımızda ise toplamda aktif el tezgahı sayısının geçen süre içinde 31 adetten 29 adede düştüğü, en fazla azalmanın Çarşı Mahallesi, Helvacılar Mahallesi ve Düzalan Mahallelerinde gerçekleştiği görülmektedir. Bu arada 2009 yılında atıl bekleyen El tezgahı sayısının 10 adet iken, 2015 yılında bu sayının 15 adede çıktığı da tesbitler arasındadır.

AKTİF KULLANILAN KARA TEZGAHLARIN MAHALLELERE GÖRE DAĞILIMI

Jakarlı Kara tezgahlarına geldiğimizde 2015 yılı itibari ile en fazla tezgahın 25 adet ile Helvacılar Mahallesinde olduğu görülmektedir. Helvacılar mahallesini 15 adet ile Yeni Mahalle, 14 adet ile Çaybaşı Mahallesi, 13 adet ile Girne Mahallesi , 11 adet ile Cumhuriyet Mahallesi izlemektedir. Sadece Yeşildere

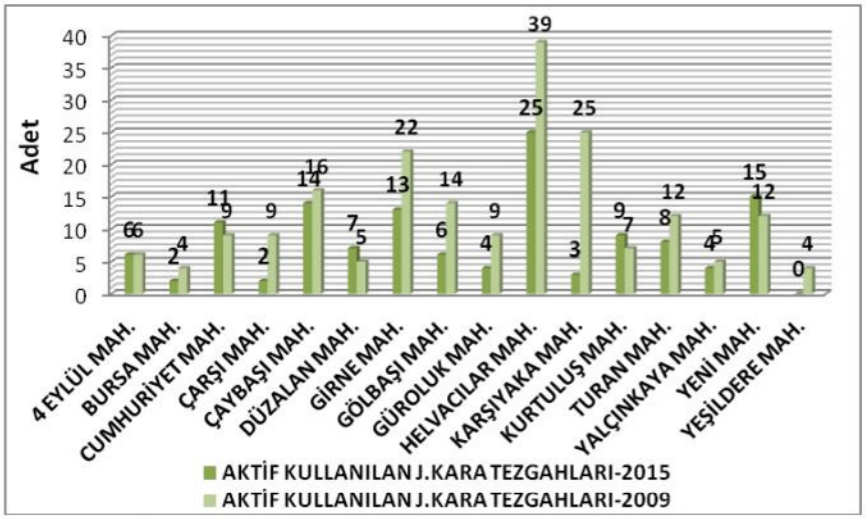

Grafik 41- AKTİF KULLANILAN JAKARLI KARA TEZGAHLARININ MAHALLELERE DAGILIMININ KIYASLAMASI

Mahallesinde aktif olarak kulanılan jakarlı kara tezgahı bulunmamaktadır. Diğer mahallelerde en fazla 9 adet (Kurtuluş Mah.) ten başlamak üzere 2 adete kadar bu tezgahlar halen üretimde kullanılmaktadır.

2009 yılından bu yana aktif Jakarlı Kara Tezgahlarının sayısında önemli bir azalış gözlenmektedir. 2009 yılındaki araştırmaya göre 198 adet Aktif Jakarlı Kara Tezgah bulunmakta iken 2015 yılına gelindiğinde bu sayı 129 adete düşmüştür. Azalma 4 Eylül Mahallesi, Kurtuluş Mahallesi, Cumhuriyet Mahallesi, Yenimahalle dışında her mahallede olmakla birlikte en fazla Helvacılar Mahallesi (14 tezgah), Girne Mahallesi (9 tezgah) ile Gölbaşı Mahallesinde (8 tezgah) gerçekleşmiştir.

Bu arada, Cumhuriyet ve Kurtuluş Mahallelerinde 2'şer adet ve Yenimahalle'de 3adet jakarlı kara tezgahı 2009' yılından bu yana geçen sürede ilave olarak üretime alınmıştır. 4 Eylül Mahallesinde ise mevcut 6 adet jakarlı kara tezgahı 2015 Yılında da üretime devam etmiştir.

AKTİF KULLANILAN ARMÜRLÜ KARA TEZGAHLARIN MAHALLELERE GÖRE DAĞILIMI

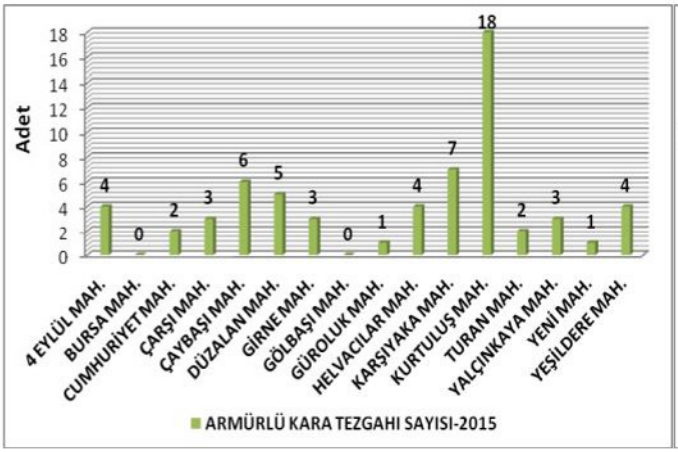

Grafik 42-ARMÜRLÜ KARA TEZGAHLARININ MAHALLELERE GÖRE DAĞILIMI

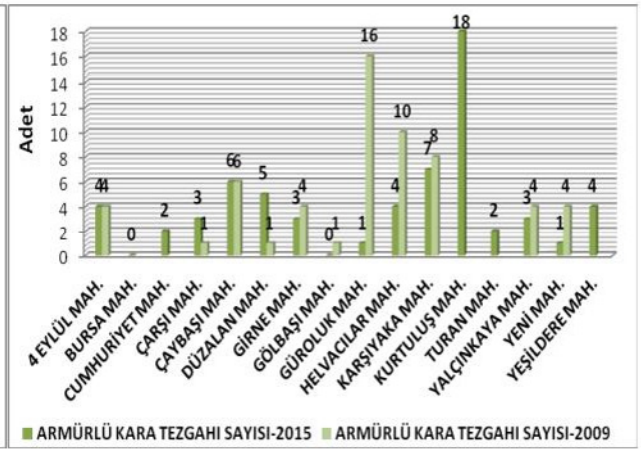

Grafik 43- ARMÜRLÜ KARA TEZGAHLARININ MAHALLELERE GÖRE DAĞILIMININ KIYASLAMASI

2015 yılında aktif olarak kullanılan Armürlü kara tezgahlarının sayısı 63 olarak tesbit edilmiştir.Mahallelere dağılımında ise 18 adet ile Turan Mahallesi ilk sırada gelmektedir. Diğer dağılımlar ise; 4 Eylül Mah. 4 adet, Cumhuriyet Mahallesi 2 adet, Çarşı Mahallesi 3 adet, Çaybaşı Mahallesi 6 adet, Düzalan Mahallesi 5 adet,Girne Mahallesi 3 adet, Güroluk Mahallesi 1 adet, Helvacılar Mahallesi 4 adet, Karşıyaka Mahallesi 7 adet, Kurtuluş Mahallesi 18 adet, Turan Mahallesi 2 adet, Yalçınkaya Mahallesi 3 adet, Yeni Mahalle 1 adet ve Yeşildere Mahallesi 4 olarak belirlenmiştir. Gölbaşı ve Bursa Mahallelerinde Armürlü kara tezgahı kullanılmamaktadır.

2009 Yılından 2015 yılına kadar geçen sürede Armürlü Tezgah sayısının 59'dan 63' e çıktığı görülmektedir. 2009 yılında armürlü kara tezgah kullanılmayan Kurtuluş mahallesi 2015 yılı araştırmalarına göre 18 armürlü kara tezgahı üretime almıştır. Buna karşın Güroluk Mahallesi 2009 yılında kullanmakta olduğu 16 tezgahtan sadece 1 tanesi 2015 yılında aktif üretimde kalmıştır.

AKTİF KULLANILAN YUVALI KARA TEZGAHLARIN MAHALLELERE GÖRE DAĞILIMI

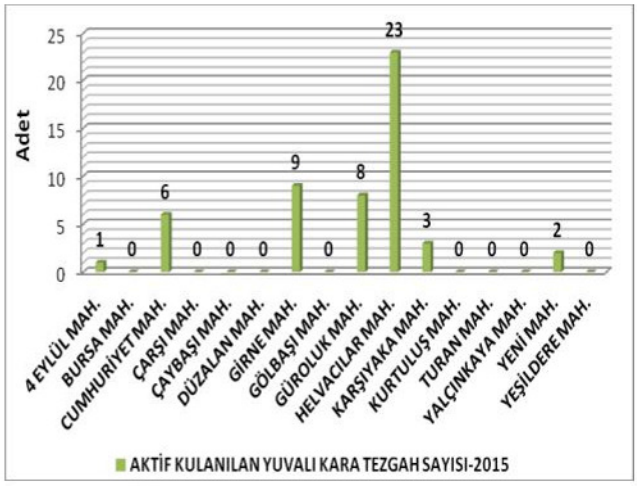

Grafik 44- AKTİF KULLANILAN YUVALI KARA TEZGAHLARININ MAHALLELERE GÖRE DAĞILIMI

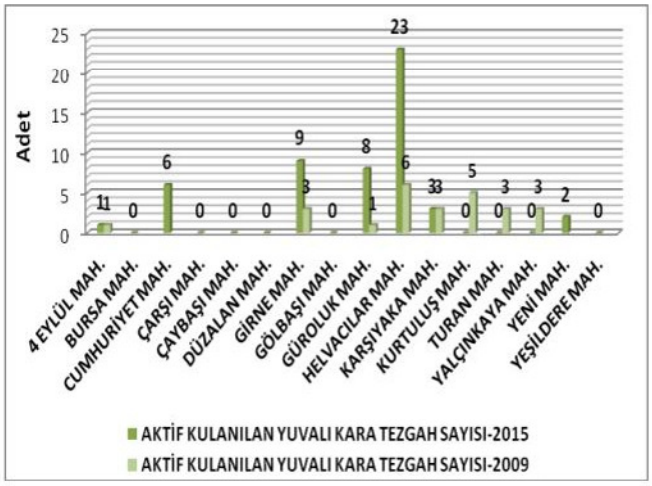

Grafik 45- YUVALI KARA TEZGAHLARININ MAHALLELERE DAĞILIMININ YILLARA GÖRE KIYASLAMASI

2015 yılı araştırmalarına göre Buldan' da toplam 52 adet yuvalı kara tezgahı aktif olarak üretimdedir. Bu tezgahların dağılımı ise; 4 Ey lül Mah. 1adet, Cumhuriyet Mahallesi 6 adet, Girne Mahallesi 9 adet, Güroluk Mahallesi 8 adet, Helvacılar Mahallesi 23 adet, Karşıyaka Mahallesi 3 adet, Yeni Mahallesi 2 adet şeklindedir.

Bursa Mah., Çarşı mah., Çaybaşı mah., Düzalan mah., Gölbaşı mah. Kurtuluş mah., Turan mah., Yalçınkaya mah. ve Yeşildere mah.nde yuvalı kara tezgahı kullanılmamaktadır.

2009 yılındaki araştırma sonuçları ile kıyaslandığında kullanılan yuvalı kara tezgahı sayısının 38 adetten 59 adede çıktığı görülmektedir. 2009 yılındaki araştırmanın sonucunda 13 adet yuvalı kara tezgahın atıl bulunduğu belirtilmiştir. 2015 yılına kadar geçen süreçte bu tezgahların üretime alındığı düşünülmektedir.

Artışın en fazla olduğu Helvacılar Mahallesinde yuvalı kara tezgah sayısı 6 adetten 23 adete çıkmıştır. Diğer artışlar ise; Güroluk Mahallesi (7 adet), Girne Mahallesi (6 adet) Cumhuriyet Mahallesi (6 adet) ve Yenimahalle (2) de gerçekleşmiştir. Karşıyaka Mahallesinde üretimde olan 3 tezgah 2015 yılında da üretimine devam etmektedir.

Azalmanın en fazla olduğu mahalle 5 tezgah ile Kurtuluş Mahallesinde olup, onun ardından da 3'er adet ile Turan ve Yalçınkaya Mahallesinde gerçekleşmiştir.

AKTİF KULLANILAN MEKANİK NAKIŞ MAKİNELERİNİN MAHALLELERE GÖRE DAĞILIMI

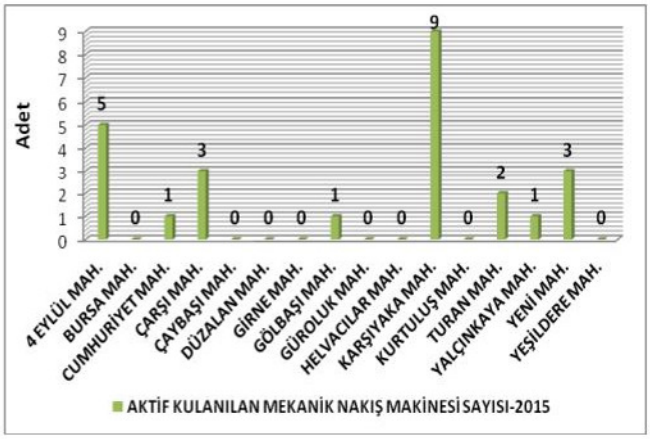

Grafik 46-MEKANİK NAKIŞ MAKİNELERİNİN MAHALLELERE GÖRE DAĞILIMI

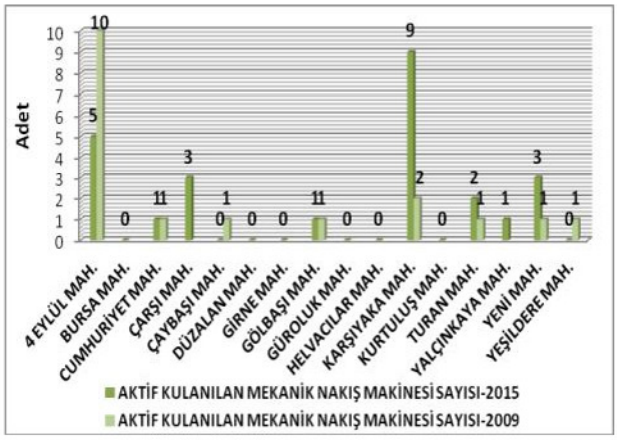

Grafik 47 - MEKANİK NAKIŞ MAKİNELERİNİN MAHALLELERE DAĞILIMININ KIYASLAMASI

2015 Yılı araştırma sonuçlarına göre Buldan' da toplam 25 adet mekanik nakış makinesi faal olarak bulunmaktadır. Bu makinelerin dağılımı ise; Karşıyaka Mah;9, Eylül Mah.; 5,Cumhuriyet Mah.; 1, Çarşı Mah.; 3, Gölbaşı Mah.; 1, Turan Mah.; 2, Yeni Mah.; 3 adet şeklindedir.

2009 yılındaki araştırma sonuçları ile kıyaslandığında kullanılan aktif kullanılan mekanik nakış makinesi sayısının 18 adetten 25 adede çıktığı görülmektedir. Ancak 2009 yılındaki araştırmanın sonucunda 9 adet mekanik nakış makinesinin atıl bulunduğu belirtilmiştir. 2015 yılına kadar geçen süreçte yeni makinelerin alınmasının yanısıra bu tezgahların üretime alındığı düşünülmektedir.

Mekanik nakış makinesi kullanımında en büyük artış 2 makineden 9 makineye çıkan Karşıyaka Mahallesinde olmuştur. . Azalış ise 9 adet makineden 4 adede düşen 4 Eylül mahallesinde gerçekleşmiştir.

AKTİF KULLANILAN BİLGİSAYARLI NAKIŞ MAKİNELERİNİN MAHALLELERE GÖRE DAĞILIMI

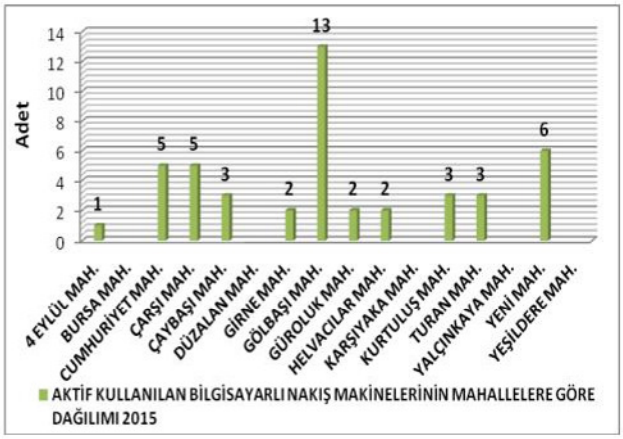

Grafik 49- AKTİF KULLANILAN BİLGİSAYARLI NAKIŞ MAKİNELERİNİN MAHALLELERE DAĞILIMI

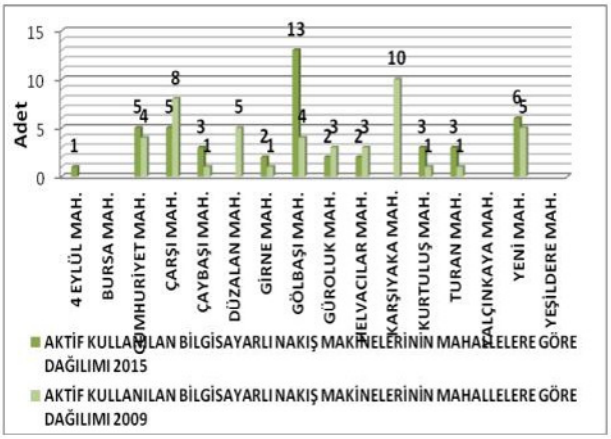

Grafik 48 - BİLGİİSAYARLI NAKIŞ MAHALLELERİNİN MAHALLELERE GÖRE DAĞILIMININ KIYASLAMASI

2015 Yılı araştırma sonuçlarına göre Buldan' da toplam 45 adet bilgisayarlı nakış makinesi faal olarak bulunmaktadır. Bu makinelerin dağılımı ise; Eylül Mah.; 1,Cumhuriyet Mah.; 5, Çarşı Mah.; 5, Çaybaşı Mah.; 3, Girne Mah.; 2, Gölbaşı Mah.; 13, Güroluk Mah.; 2, Helvacılar Mah.; 2, Kurtuluş Mah.; 3, Turan Mah.; 3, Yeni Mah.; 6 adet şeklindedir.

2009 yılındaki araştırma sonuçları ile kıyaslandığında kullanılan aktif kullanılan mekanik nakış makinesi sayısının 46 adetten 45 adede düştüğü görülmektedir. Yine 2009 yılındaki araştırmanın sonucunda 12 adet bilgisayarlı nakış makinesinin atıl bulunduğu belirtilmiştir. 2015 yılına kadar geçen süreçte bu atıl makinelere bir makine daha katıldığı görülmektedir..

Bilgisayarlı nakış makinesi kullanımı Karşıyaka Mahallesinden Gölbaşı Mahallesine kaymıştır.

AKTİF KULLANILAN KASNAK MAKİNELERİNİN MAHALLELERE GÖRE DAĞILIMI

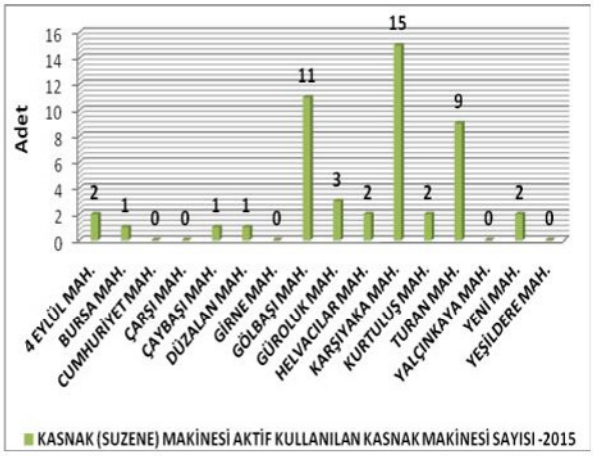

Grafik 50- AKTİF KULLANILAN KASNAK MAKİNELERİNİN MAHALLELERE GÖRE DAĞILIMI

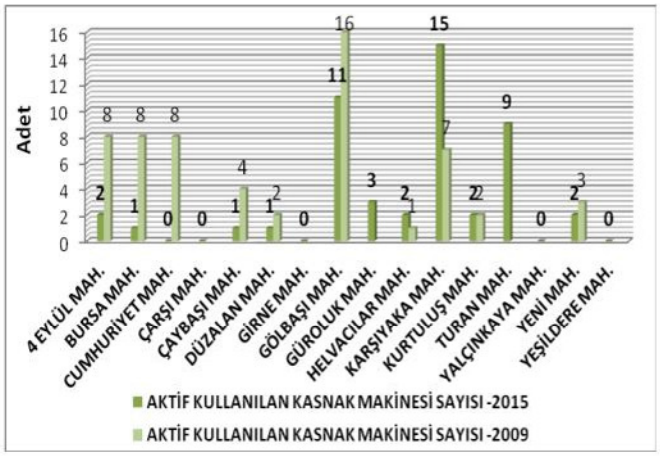

Grafik 51- KASNAK MAKİNELERİNİN MAHALLELERE GÖRE DAĞILIMININ YILLARA GÖRE KIYASLAMASI

2015 Yılı araştırma sonuçlarına göre Buldan' da toplam 49 adet Kasnak (Suzene) makinesi faal olarak bulunmaktadır. Bu makinelerin dağılımı ise; 4 Eylül Mah.; 2, Brsa mah.; 1, Çaybaşı mah.; 1, Düzalan mah.; 1, Gölbaşı mah.; 11, Güroluk mah.; 3,Helvacılar mah.; 2, Karşıyaka mah.; 15, Kurtuluş mah.; 2, Turan mah.; 9, Yeni mah.; 2 şeklindedir.

2009 yılındaki araştırma sonuçları ile kıyaslandığında kullanılan aktif kullanılan Kasnak (Suzene) makinesi sayısının 59 adetten 49 adede düştüğü görülmektedir. Yine 2009 yılındaki araştırmanın sonucunda 65 adet kasnak makinesinin atıl bulunduğu belirtilmiştir. 2015 yılına kadar geçen süreçte bu atıl makinelere 10 makine daha katıldığı görülmektedir. Dolayısı ile Buldan' da 75 adet Kasnak makinesi atıl durumda beklemektedir.

Kasnak Makinesi kullanımı Karşıyaka Mahallesi ve Turan Mahallesine kaymıştır.Gölbaşı mahallesinde ise 5 makine azalsa da halen 11 makine ile kullanım devam etmektedir.

ATIL TEZGAHLAR VE DAĞILIMLARI ?

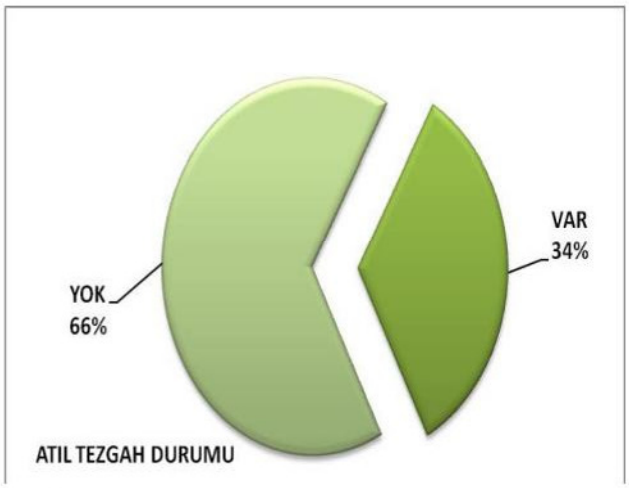

Grafik 52- ATIL TEZGAH DURUMU 2015

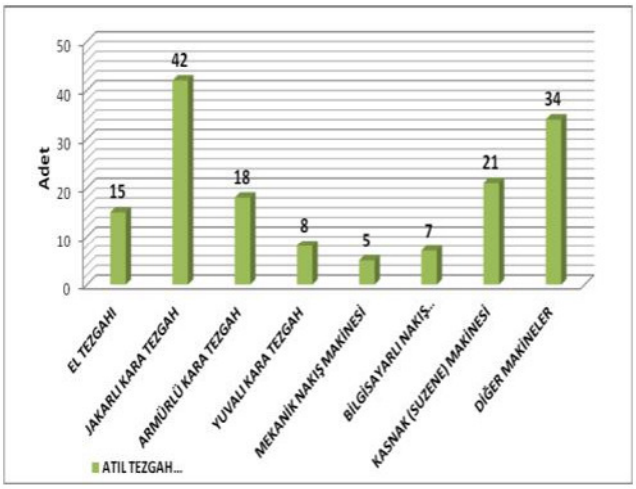

Grafik 53- ATIL TEZGAHLARIN CİNSLERİNE GÖRE DAĞILIMI - 2015

Çalışmaya katılan ev tipi üreticilerin % 34'ü evlerinde atıl durumda bekleyen (toplam 203 adet) tezgah bulunduğunu ifade ederken, %66' sı ise tüm tezgahların üretimde olduğunu belirterek, atıl durumda bekleyen tezgahlarının bulunmadığını ifade etmişlerdir.

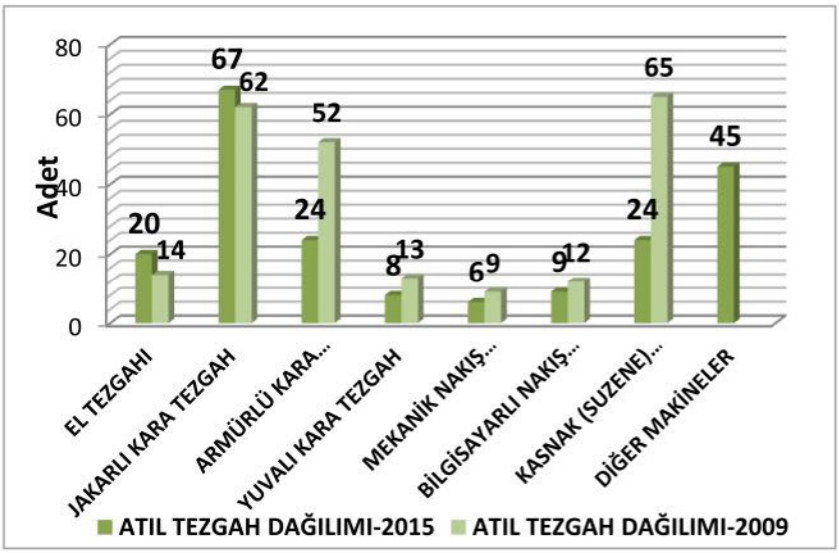

Grafik 54- ATIL TEGAHLARIN CİNSLERİNE GÖRE DAĞILIMININ KIYASLAMASI

2015 yılı itibari ile evlerde bulunan atıl ancak kısa süreli bir bakımla üretime dahil edebilecek durumdaki tezgahların büyük çoğunluğunu 42 adet ile Jakarlı Kara tezgah oluşturmaktadır. Onu sırasıyla 21 adet ile süzene makinesi, 18 adet ile armürlü kara tezgah ve 15 adet ile el tezgahı izlemektedir.

2009 yılında yapılan araştırmada ise toplam 216 adet atıl tezgah bulunduğu ifade edilmiştir.

3.1.4. PAZARLAMA POLİTİKASI

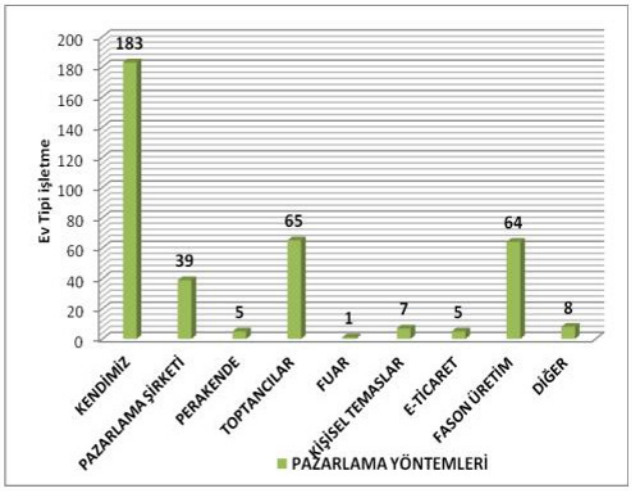

Grafik 55- PAZARLAMA YÖNTEMLERİ 2015

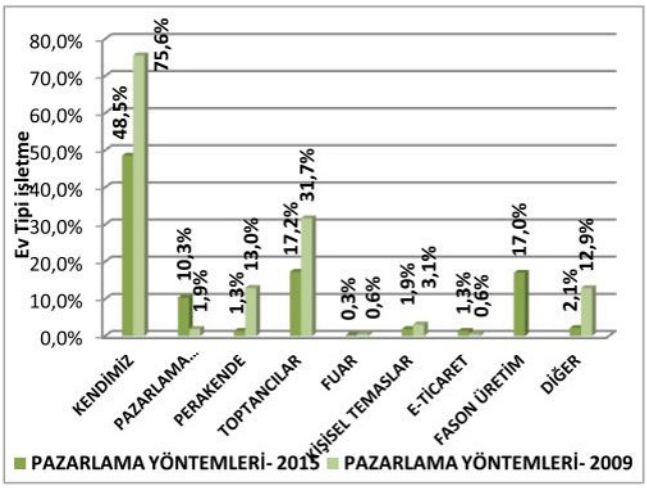

Grafik 56- PAZARLAMA YÖNTEMLERİNİN KIYASLAMASI

Günümüzde Buldan' da ev tipi üreticilerin %48,5'u ürünlerini bizzat kendileri pazarlamaktadır. %17.2' si ise toptancılar aracılığı ile pazarlamayı, % 17' si fason üretim yapmayı tercih etmektedirler. Pazarlama için diğer kullandıkları yaygın yöntem ise %10,3 ile pazarlama şirketleri aracılığıdır. Kişisel temaslar (%1,9), Fuarlar (%0,3), Parekende (%1,3) ve E-ticaret (%1,3) ile az da olsa kullanılan yöntemlerdendir.

2009 yılında yapılan araştırmada da en fazla tercih edilen pazarlama yönteminin kişisel pazarlama olduğu tesbit edilmiştir. Ancak 2015' e kadar geçen sürede pazarlama şirketleri aracılığı ile satış artmış, perakende ve toptancı aracılığı azalmıştır. 2009 yılında diğer kısmı içinde bulunan fason üretim yoluyla pazarlama 2015 yılında da mevcudiyetini % 5 artarak korumuştur.

3.1.5. GELİR DURUMU

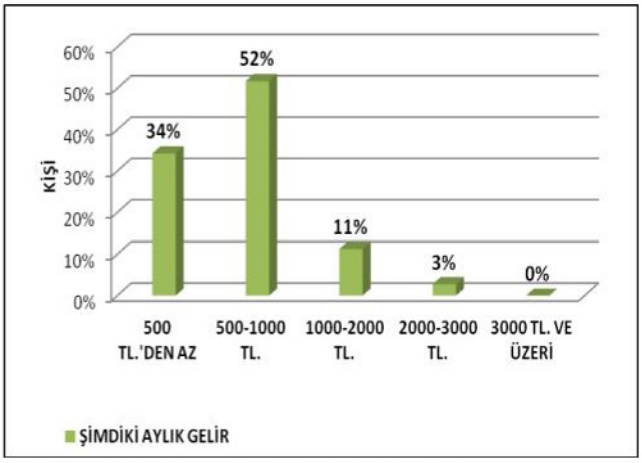

Grafik 57 - HALİHAZIRDA AYLIK GELİR MİKTARI

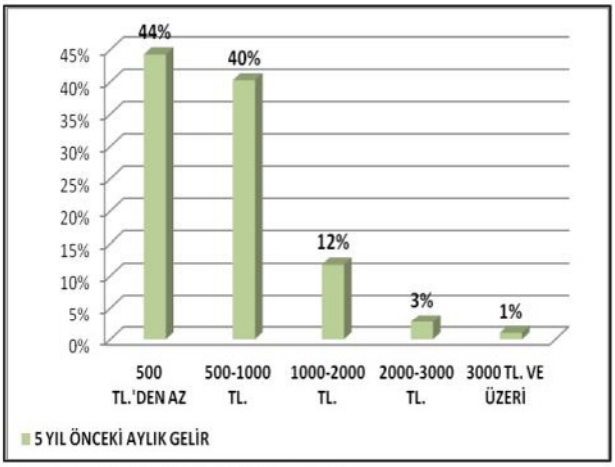

Grafik 58- 5 YIL ÖNCEKİ AYLIK GELİR

2015 yılı araştırmasına göre Buldan' da ev tipi üreticilerin aylık gelir ortalaması, üreticilerin %34'ü için 500 TL den az, %52 si için 500-1000 TL arası, %11' i için 1000-2000TL,, %3 için 2000-3000TL olarak saptanmıştır. Görüldüğü üzere ortalama gelir 500-1000 TL arasında yoğunlaşmaktadır ki bu değer asgari ücretin altında bir rakamdır.

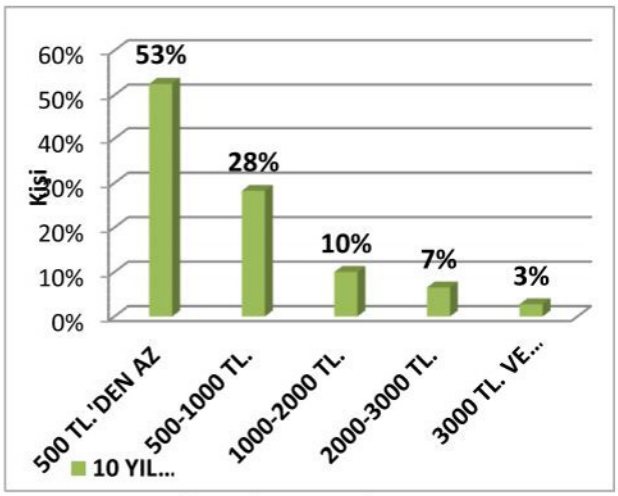

Grafik 59- 10 YIL ÖNCEKİ AYLIK GELİR

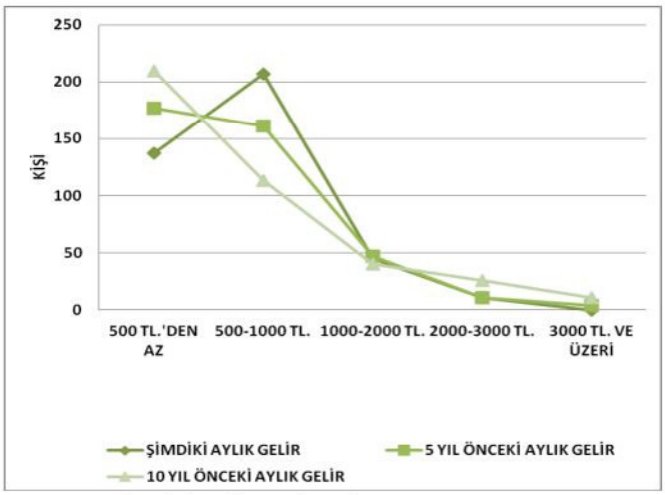

Grafik 60- ŞİMDİKİ VE ÖNCEKİ GELİR KIYASLAMASI

Çalışmaya katılanlar 10 yıl öncesi ile günümüzü kıyasladıklarında, günümüzde aylık gelirlerinin daha iyi olduğunu ifade etmişlerdir.

3.1.6. ÇALIŞMA KOŞULLARI

FİZİKİ ŞARTLAR

Ev tipi üretim işyerlerinde çalışanların büyük çoğunluğu (%81,5) 5 saatin üstünde çalışmaktadır. 9 saat ve üstünde çalışanların %40 a yakın bir oran olması düşündürücüdür.

Özellikle ortalama aylık kazanç da dikkate alındığında sonuç iç açıcı görünmemektedir.

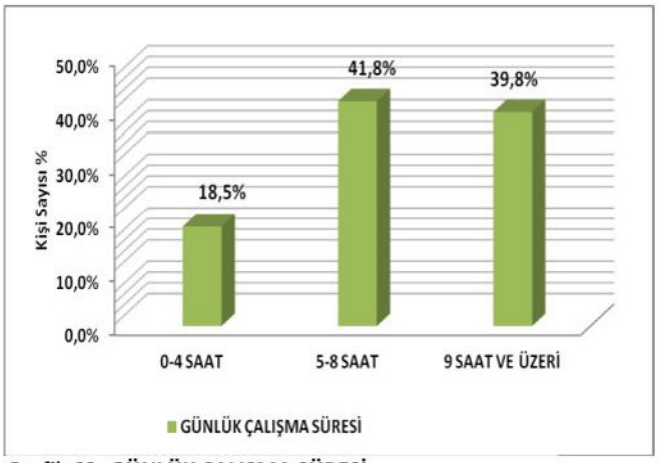

Grafik 62- GÜNLÜK ÇALIŞMA SÜRESİ

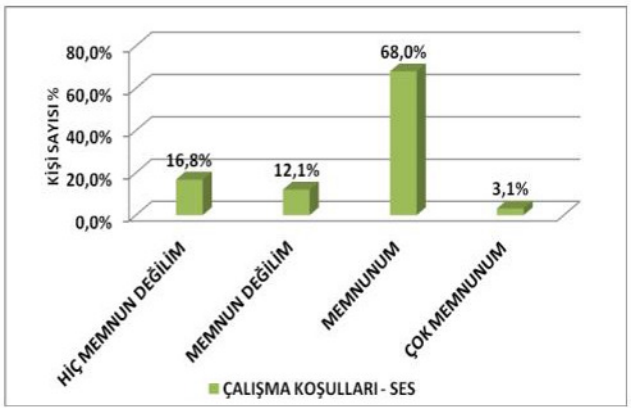

Grafik 61- ÇALIŞMA KOŞULLARI SES

Dokumanın sesli ancak müzik gibi tınlamasından çalışanlar rahatsız olmamaktadır. Öyleki araştırma sonuçlarına göre ses açısından ortamdan çalışanların %68 i memnun, %3,1 ise çok memnundur. Memnun olmayanların oranı ise sadece %28,9' dur.

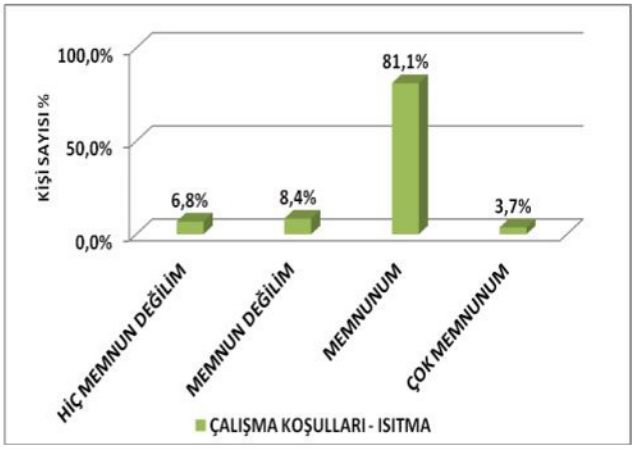

Grafik 63- ÇALIŞMA KOŞULLARI-ISITMA

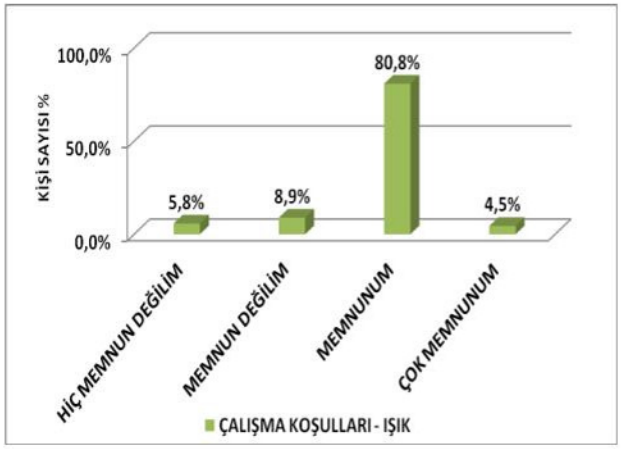

Grafik 64-ÇALIŞMA KOŞULLARI - IŞIK

Çalışma koşulları ışık açısından rahatsız edici değildir. Işık açısından memnuniyetsiz olanlar toplam kitlenin sadece %14,7 sini oluşturmaktadır. Bu kesimin %8,9 u

memnun değilim, %5,8 i ise hiç memnun değilim demiştir. Memnun olanlar ise %80,8i , çok memnun olanlar ise %4,5 dir.

Çalışma koşullarının havalandırma açısından değerlendirilmesi istendiğinde ise çalışanların %81,6'si memnun, %18,4ü ise memnuniyetsizdir.

SOSYAL GÜVENCE

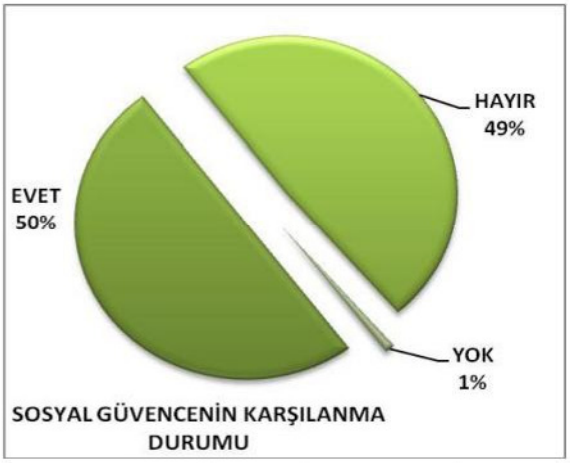

Grafik 65- SOSYAL GÜVENCENİN KARŞILANABİLME DURUMU- 2015

Günümüzde Buldan' da ev tipi üreticilerin % 50'si gelirleri ile sosyal güvence primlerini ödeyebildikleri, %49'u ödeyemeyediklerini belirtmiştir. %1 ise herhangi bir sosyal güvencesi olmadığını belirtmiştir.

3.1.7. SORUNLAR, REKABET GÜCÜ, YETERSİZLİKLER

KARŞILAŞILAN GÜÇLÜKLER

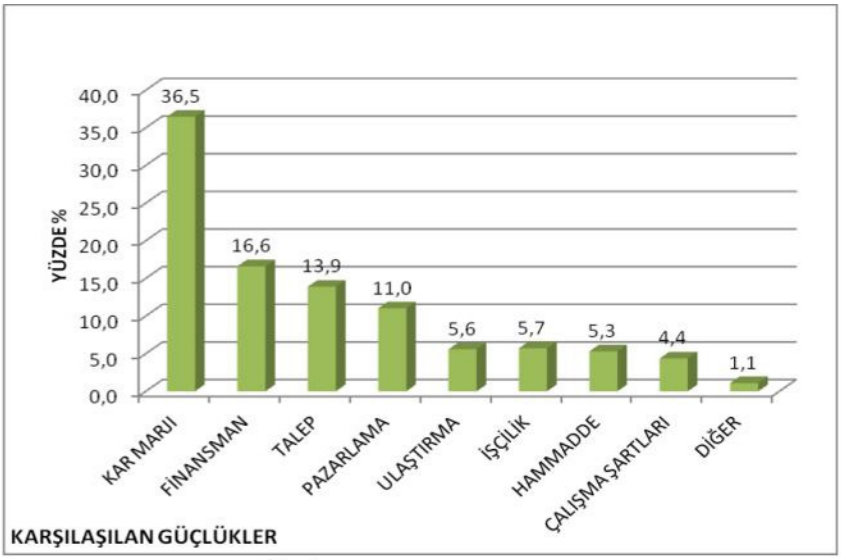

Grafik 66- KARŞILAŞILAN GÜÇLÜKLER-2015

Araştırmada üreticilere karşılaştıkları sorunlar sorulduğunda %36,5 ile en büyük güçlüğün "Kar marjının düşüklüğü" olduğu belirtilmektedir.

Ardından %16,6 ile finansman yetersizliği, %13,9 ile talep yetersizliği, %11 ile Pazarlama konusunda güçlükler, %5,6 ile ulaştırma giderlerinin yüksek olması, %5,7 İşçilik maliyetlerinin yüksek olması, %5,3 ile hammadde temininde güçlükler, %4,4 ile çalışma şartlarının uygunsuz olması ve %1,1 ile diğer faktörler gelmektedir.

Buldan Dokumasının hakettiği değeri bulamaması, kar marjını da düşürmektedir ki; bu da aslında diğer güçlüklerin de kök nedeni olarak tanımlanabilir.

REKABET GÜCÜ YÜKSEK YÖNLER

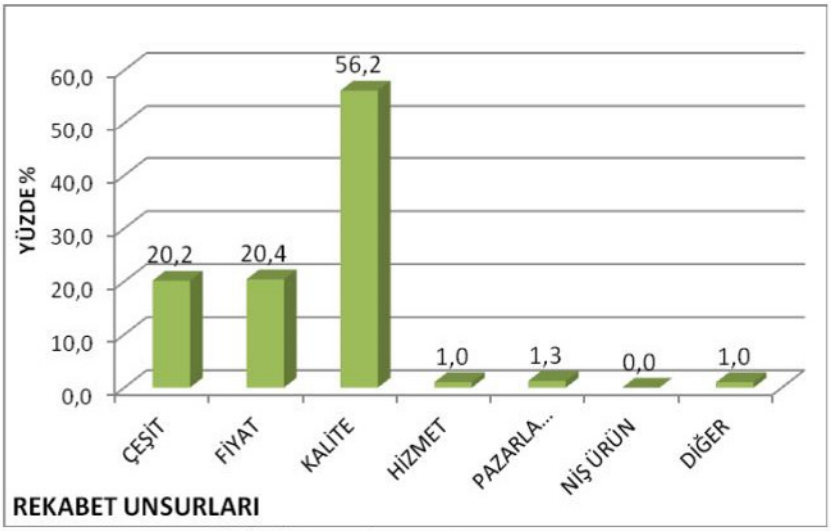

Grafik 67- REKABET GÜCÜ YÜKSEK YÖNLER-2015

Araştırmada üreticiler, "Rekabet edilebilir yönünüz hangisidir?" sorusuna %56,2 ile Ürünün kalitesi, %20,4 ile Ürünün fiyatı, %20,2 ile Ürün çeşidi, %1,3 ile Pazarlama stratejisi, %1 ile Satış sonrası sunulan hizmet ve %1 ile diğer nedenler şeklinde yanıt vermişlerdir.

YETERSİZLİKLER

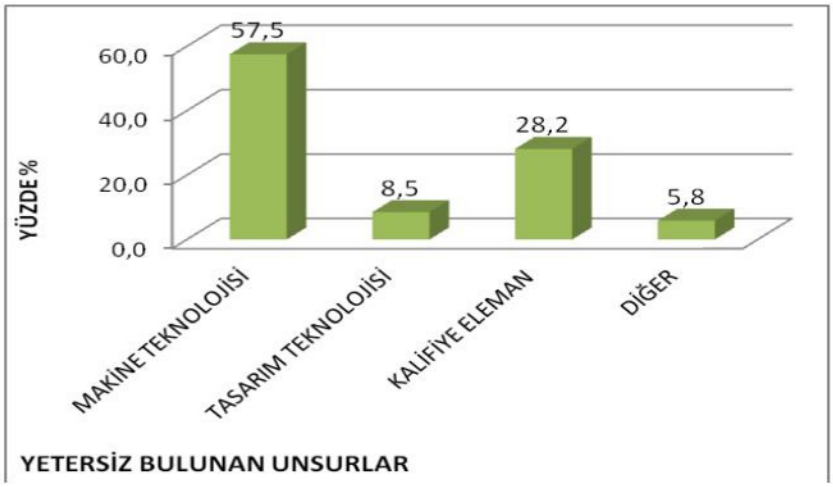

Grafik 68 - YETERSİZ BULUNAN UNSURLAR - 2015

Araştırmada üreticiler "Günümüz teknolojisi açısından işletmenizi/kendinizi aşağıdaki alanlardan hangisinde yetersiz hissediyorsunuz? " sorusuna %57,5 ile makine teknolojisi, %8,5 ile tasarım teknolojisi, %28,2 ile kalifiye eleman ve %5,8 ile Diğer şeklinde yanıt vermişlerdir.

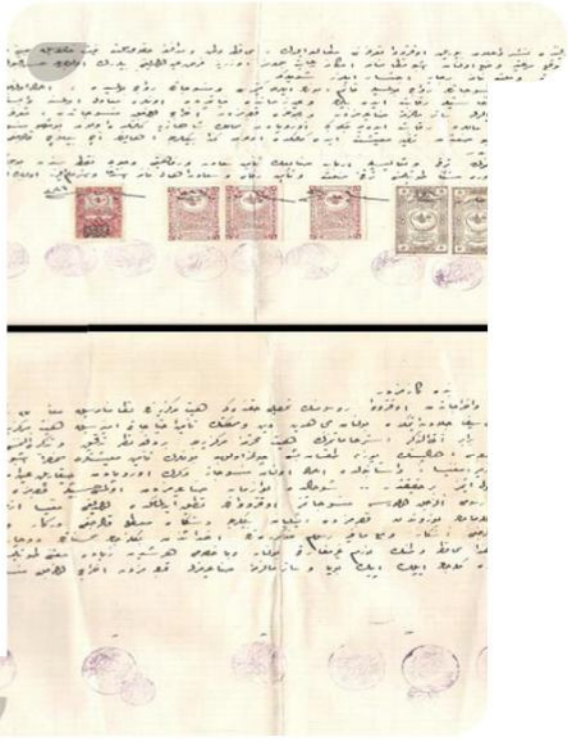

Belge 1- 3 Mart 1336 Tarihli Buldan'dan Nazilli Heyeti Merkeziyesine Gönderilen Belge

"Nazilli Heyet-i Muhtereme-i Merkeziyesine Takdim Olunmak Üzere Buldan Müdafaa-i Hukuk-u Milli Heyet-i Riyaset-i Aliyyesine Maruzat-ı bende-ganemizdir."

İdhalat ve İhracattan Oktruva Rüsumunun tahsili hakkındaki heyet-i merkeziyenin nizamnamesiyle maan [birlikte] 27 Şubat 1336 tarihinde neşr ve ilan buyurulmuş Oktruva tarifesini mutalaa eyledik. Muhafaza-yı vatan ve müdafaa-yı hukuk-u millet niyet-i halisesiyle cephe-yi harbte düşmanlarımıza karşı sell-i seyf-i [kılıç çekmek] celadet etmekte bulunan mücahidin-i din ve memleketin ihtiyacatı eminesiyle heyet-i merkeziyece tertib ve mevki'i-i mer'îyyete vaz' olunan işbu nizamname ahkamına riayet cümlemiz üzerine farz-ı ayn olduğunu bilerek ol-vechle hüsn-ü kabul eylediğimizi arz eylemekle beraber beraber atiü'lzikr istirhamatımızın Heyet-i Muhtereme-i Merkeziyece bir defa nazar-ı tedkik ve tezekküre [hatıra getirme] alınmasını yine selamet-i memleket ve millet namına ricaya ictisâr [cesaretlenme] eyleriz. Şöyle ki; Buldan kasabası ahalisinin yüzde doksan beşi çulha olub bunların temin-i maîşetleri münhasıran [özellikle] işbu san'atın ileri gitmesi ve mensucatın revaç bulmasıyla kaim, bunun ileri gitmesi ve mensucatın revaç bulması da i'mal olunacak mensucatın gerek İzmir, Manisa ve İstanbul'da i'mal olunan mensucata ve gerek Avrupa'dan çıkarılan aynı emtiaya halisiyet, safiyet ve nefasetiyle rekabet edebilmek ve aynı zamanda fiyatça da onlara muadil olmasına vâ-beste [-e bağlı] bulunduğu inkar kabul etmez bir hakikattir… Şu halde levazımat-ı sanâiyyemizden olması hasebiyle kasabamıza gelecek iplik, ipek ve boyalarla sair malzeme-i sanâiyyemizden ve bi'l-ahere kasabamızdan ihraç olunacak mensucattan tarife muayyen olan oktruva rüsumu alınacak olursa mensucatımız oktruvanın tatbik edilmememekte olduğu Manisa, İzmir ve İstanbul'da çıkan mallara rekabet edemiyeceği gibi Avrupa'dan Memalik-i Şahaneye gelmekte olan bu misüllü mensucata fiyatça muâdil gelememek yüzünden kasabamızda işleyen binlerce destgah [tezgah, dokuma aleti] muattal kalacağı der-kâr ve salifü'l-arz vechle münhasıran işbu sanattan temin-i maişet edegelmekte olan keza binlerce ahalinin aç bi-ilaç kalacağı ve düçar-ı sefalet olacağı aşikar ve mamafih rüsum-u mezkurenin ihdasından beklenecek muhassenatın [faydalı işler] düçar-ı akamet olunacağı bedidâdır [açıktır]. Binâen-aleyh hazâ muhafaza-yı vatanın lâzım-ı gayr-i müfârıkı [ayrılamaz] bulunan ve bâ-hususi her şeyden ziyade mu'tenâ tutulması ehemm-i ve elzem olan sanâiyyemizin terakki ve tealisiyle erbab-ı sanâyinin temin-i saadet ve refahiyeti vücubi noktasından bu cihetin bi'ttetkik kasabamıza gelecek iplik, ipek, boya vesair malzeme-i sanâiyyemizle kasabamızdan ihraç olunacak mensucatı mütenevviamızın rüsum-u mezkure müstesna tutulmasını terakki-i san'at ve temin-i refah ve saadet-i ahali namına istidâ' ve istirham eyleriz. Ol-babda emr ü ferman hazret-i min lehü'l-emrindir. 2 Mart 1336 (Damga Pulu ve Mühürler)

(http://buldansempozyumu.pau.edu.tr/kitap/7.oturum/3.pdf/ÇULHA MESLEĞİNİN ÖNEMİNE İLİŞKİN BİR BELGE (MİLLİ MÜCADELE DÖNEMİ) Yard. Doç. Dr. Mehmet BAŞARAN Adnan Menderes Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü)

3.2. Atölye veya Fabrika Tipi İşyerleri

2015 yılında yapılan çalışma kapsamında 71 işletme ile birbebir görüşülerek ekte verilen anket formları doldurulmuştur

3.2.1. GENEL BİLGİLER

İŞLETMELERİN KURULUŞ YERLERİ ?

Grafik 69 - İŞYERİNİN BULUNDUĞU YER - 2015

Grafik 70- İŞYERİNİN BULUNDUĞU YER- 2009

Bu işletmeleri kuruluş yerlerine göre sınıfladığımızda 71 işyerinin 21'inin Organize Sanayi Bölgesinde 50 tanesinin ise Organize Sanayi Bölgesinde olduğu tesbit edilmiştir. 2009 yılında yapılan araştırmada ise işletmelerin %78'inin Organize Sanayi Bölgesinde (OSB) bulunduğu belirtilmiştir. Ancak bu çalışmada yer alan işletme sayısının 59 olduğunu da belirtir isek, bu araştırmadan günümüze gelen süreçte kurulan işletmelerin OSB' yi tercih etmedikleri sonucunu çıkarabiliriz.

İŞLETMELERİN KURUCUSU ?

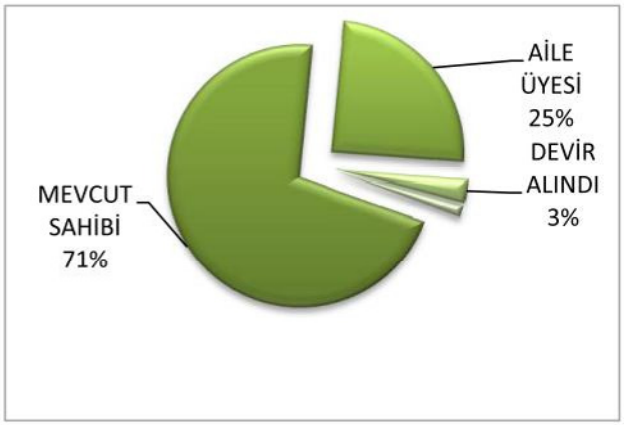

Grafik 72- İŞYERİNİN KURUCUSU - 2015

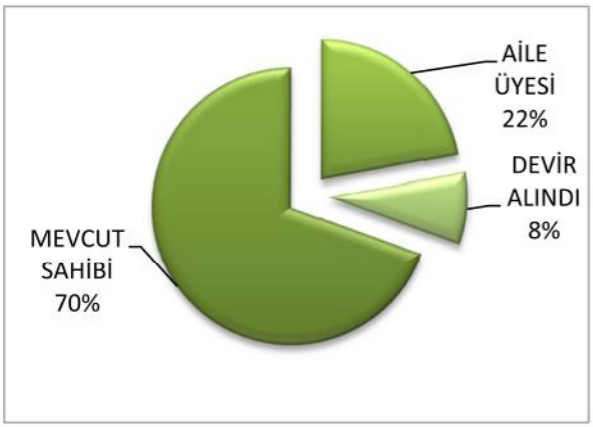

Grafik 71- İŞYERİNİN KURUCUSU - 2009

İşyerlerinin %71 ini halen işyerinin mevcut sahipleri, %25'ini mevcut sahiplerinin aile bireyleri kurmuşlardır. Kurucuların arasında %3 ile asıl kurucusundan devralanlar olduğu gibi sadece % 1 oranında da dokumacıların ortak kurduğu işletmeler mevcuttur. Görüldüğü üzere işletmelerin çoğu çok genç işletmeler olup henüz ikinci kuşağa intikal etmemişlerdir. Yine işletmelerin %99'unun da aile işletmesi olması kurumsallaşmayı zorlaştırdığından büyüme konusunda da finansman güçlüğü, vizyon eksikliği, pazarlama sorunları gibi konularda sıkıntılarla karşılaşılmaktadır.

2009 yılında yapılan araştırma sonuçlarını gösterir grafiği de gözden geçirdiğimizde 2015 yılındaki araştırma bulgularında, devredilen işletme sayısında azalma olmuş, ancak 3 işletmenin devrolunduğu görülmektedir.

YIL İTİBARİ İLE KURULAN İŞLETME SAYISI

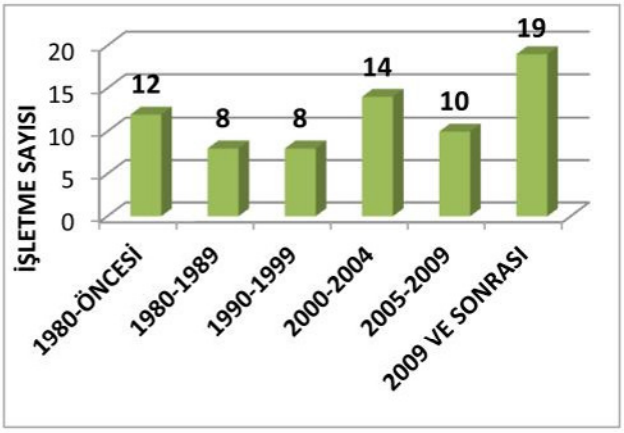

Grafik 73- İŞLETMELERİN KURULUŞ YILLARI - 2015

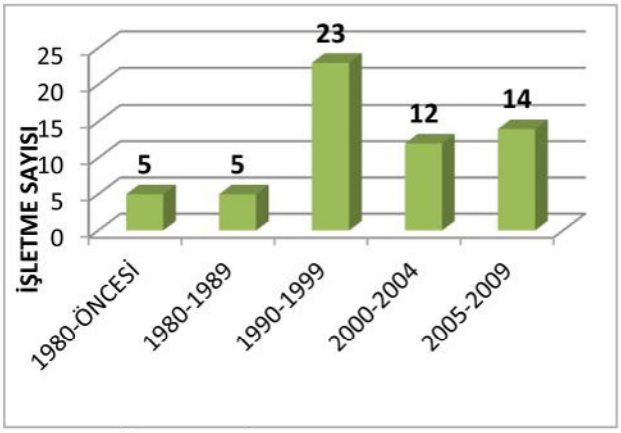

Grafik 74- İŞLETMELERİN KURULUŞ YILLARI 2009

Araştırma kapsamındaki işletmelerin kuruluş yıllarına baktığımızda 2009 yılı ve sonrasında 19, 2005-2009 yılları arasında 10, 2000-2004 yılları arasında 14, 1990 - 1999 yılları arasında 8, 1980 - 1989 yılları arasında da 8 ve 12'sinin 1980 yılı öncesinde kurulduğu tesbit edilmiştir.

2009 yılında yapılan araştırma ile kıyaslandığında; ilk göze çarpanın 2009 yılında kurulduğu belirtilen 23 işletmenin günümüze 8 inin kaldığı, yine 2005-2009 yılları arasında kurulan 14 işletmeden ise 10'unun halen faaliyete devam etmesidir. Öte yandan 2009 yılındaki araştırmada görülmeyen, ancak 2015 araştırmasında tesbit edilen, 1980 ve öncesi, 1980-1989 arası veya 2000-2004 arasındaki farklılıkların da öncesinde aile tipi üretimden sanayi tipi işletmeye geçenler olduğu düşünülmektedir.

2009 yılından sonra kurulan 19 işletme Buldan Tekstili için ümit vermektedir.

İŞLETMELERİN KULLANDIKLARI TEKNOLOJİ VE UYGULADIKLARI STANDARTLAR

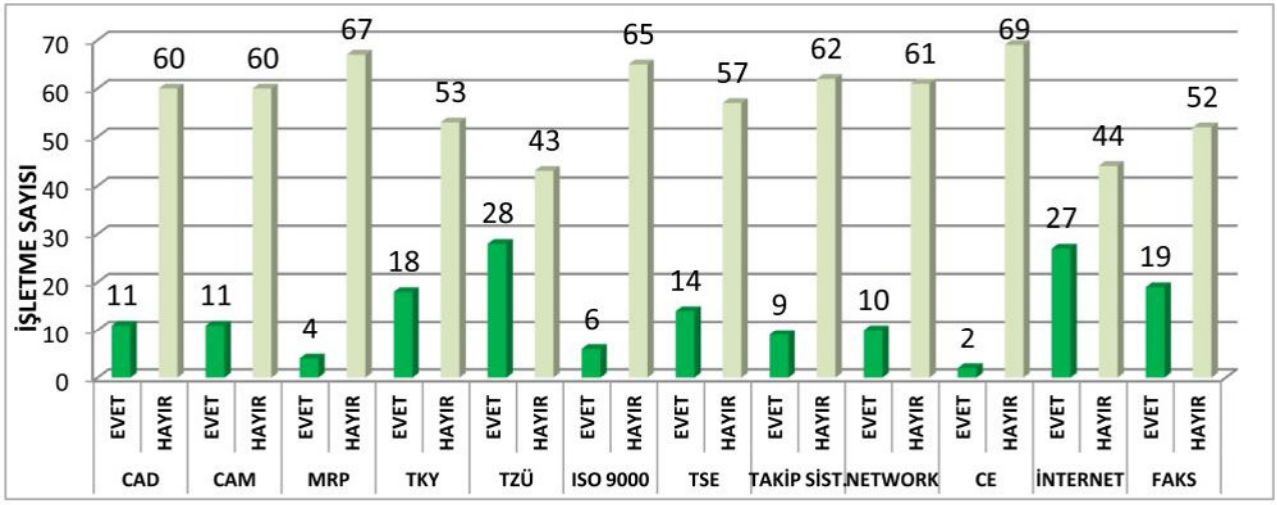

Grafik 75- UYGULANAN TEKNOLOJİ VE STANDARTLAR - 2015

2015 yılı araştırmasında Bilgisayar destekli tasarım (CAD) kullanan işletme sayısı; 11, bilgisayar destekli üretim (CAM) kullanan işletme sayısı 11, MRP (malzeme ihtiyaç planlaması) kullanan işletme sayısı 4, Toplam kalite yönetimi uygulayan işletme sayısı 18, tam zamanında üretim tekniği uygulayan işletme sayısı 28, ISO 9000 kalite yönetim sistemi (onaylı).ne sahip işletme sayısı 6, TSE belgeli üretim yapan işletme sayısı 14, taşıyıcı ve ürün takip sistemi kullanan işletme sayısı 9, Firma içi bilgisayar ağı (networking) mevcut işletme sayısı 10, CE standardına sahip 2, İnternet kullanan şirket sayısı 27, Faks kullanan ise 19 olarak belirlenmiştir.

Yukarıdaki grafikten anlaşılacağı üzere işletmelerin en uzak olduğu standart CE' dir. Sadece 2 işletme CE standartına sahiptir. Öte yandan TZÜ modelinin nispeten yaygın biçimde uygulandığını görmekteyiz.Burada iplik satan şirketler ile eskiye dayanan iyi

ilişkilerin ve ticari güveninin oynadığı rolün etkili olduğu düşünülmektedir. Bu nedenle Buldanlı dokuma veya bez üreticileri hammadde stoğu tutmadıkları gibi mamul stoğu da tutmamaktadırlar.

18 işletme toplam kalite yönetimini uyguladığını ifade etmişlerdir.Ancak bu konuda sorunun doğru anlaşılıp anlaşılmadığı konusunda tereddütler oluşmuştur.

TEKNOLOJİ VEYA STANDART	CAD		CAM		MRP		TKY		TZÜ		ISO 9000		TSE		TAKİP SİST.		NETWORK		CE		İNTERNET		FAKS	
KULLANAN İŞLETME SAYISI	11		11		4		18		28		6		14		9		10		2		27		19	
BAŞLAMA YILI	1990	1	1990	1	1937	1	1937	1	1937	1	2000	2	1990	1	1937	1	1937	1	1969	1	1987	1	1987	1
	2000	1	2000	1	2008	1	1969	1	1956	1	2002	1	1998	1	2001	1	2000	3	2001	1	1995	1	1990	2
	2001	1	2001	1	2010	1	1997	1	1969	1	2003	1	2000	1	2003	1	2009	2			2000	4	1998	1
	2005	2	2005	3			2000	4	1997	1	2004	1	2001	1	2009	1	2010	3			2001	2	2000	4
	2009	1	2010	1			2001	1	1998	1	2010	1	2004	1	2010	3	2012	1			2003	1	2001	1
	2010	1	2012	1			2005	3	2000	3			2005	1	2013	1					2004	1	2004	1
	2011	1	2013	1			2007	1	2001	1			2007	1	2014	1					2008	3	2008	1
	2013	1	2014	1			2009	1	2002	1			2009	1							2009	2	2009	1
							2010	2	2003	1			2010	2							2010	3	2010	1
							2012	1	2005	3			2013	1							2012	3	2012	2
							2013	1	2007	1											2013	3	2013	1
									2009	2											2014	1	2014	1
									2010	1														
									2012	3														
									2013	3														
									2014	2														

Tablo 2 - UYGULANAN TEKNOLOJİ VE STANDARTLARIN UYGULAMA BAŞLANGIÇ TARİHLERİNE GÖRE İŞLETMELERİN DAĞILIMI

3.2.2.İNSAN KAYNAKLARI

İŞLETMELERDE SENDİKALAŞMA

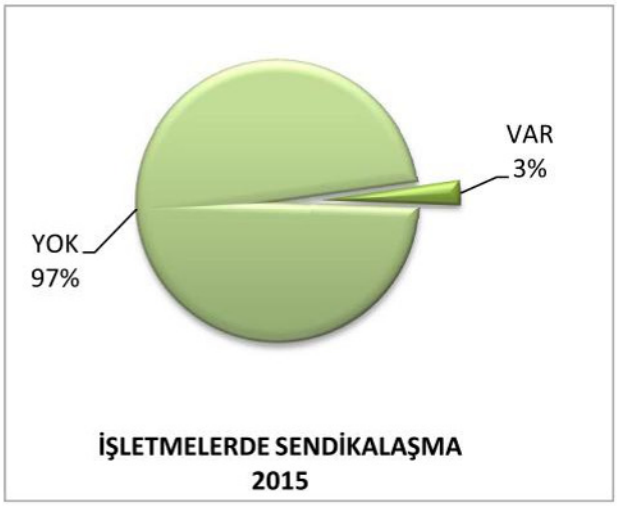

Grafik 76- İŞLETMELERDE SENDİKALAŞMA DURUMU 2015

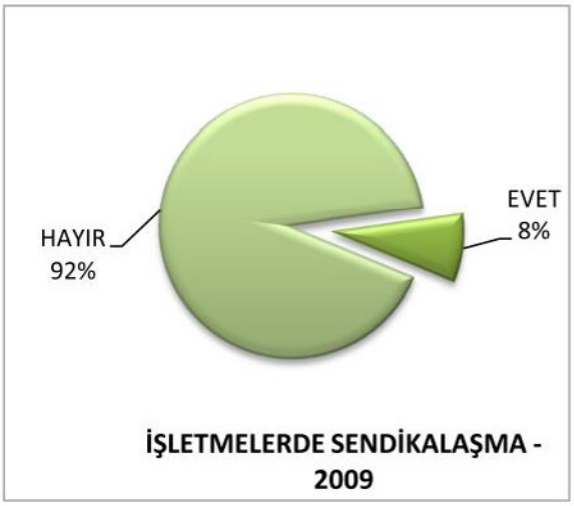

Grafik 77- İŞLETMELERDE SENDİKALAŞMA DURUMU - 2009

Buldan'da işyerlerinde sendikalaşma son derece sınırlıdır. 2015 yılında yapılan araştırmada 71 işletme içinde sendikalı işletme sayısı sadece 2' dir. Diğer 69 işletmede sendikalı çalışan yoktur.

2009 yılında yapılan araştırmada ise sendikalı çalışan bulunan işletme sayısı 5, sendikalı çalışan bulunmayan işketme sayısı ise 54 olarak belirlenmiştir.

Geçen zaman içinde sendikalı işyerlerinin azaldığı görülmektedir.

İŞLETMELERDE TAŞERON ÇALIŞTIRMA

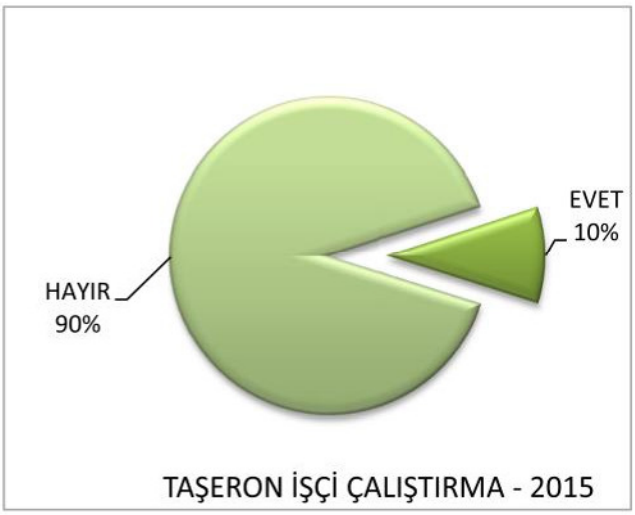

Grafik 78- TAŞERON İŞÇİ ÇALIŞTIRMA DURUMU 2015

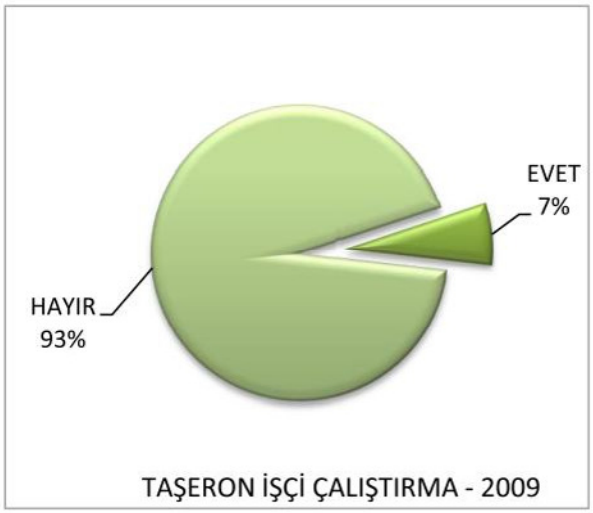

Grafik 79- TAŞERON İŞÇİ ÇALIŞTIRMA DURUMU - 2009

2015 yılı araştırmasına göre Buldan'da araştırma kapsamındaki 71 işletmenin sadece 7'sinde taşeron işçisi çalıştırılmaktadır. Kalan 64 işletmede taşeron ile çalışma yapılmamaktadır.

2009 yılında yapılan araştırmada ise taşeron ile çalışan işletme sayısı 4'dür.

Geçen süreç içinde taşeron ile çalışmayı tercih eden işletme sayısı az da olsa artmıştır.

İŞLETMELERİN ENGELLİ ÇALIŞTIRMA DURUMU

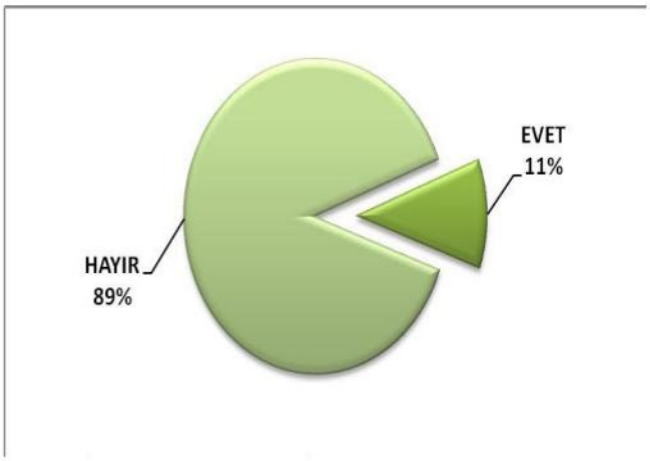

Grafik 80- ENGELLİ PERSONEL ÇALIŞTIRMA DURUMU

Araştırma kapsamında yer alan 71 işletmeden 8' i engelli çalışan istihdam etmektedirler.

2009 yılındaki araştırma bu konuyu kapsamadığından kıyaslama yapılamamıştır.

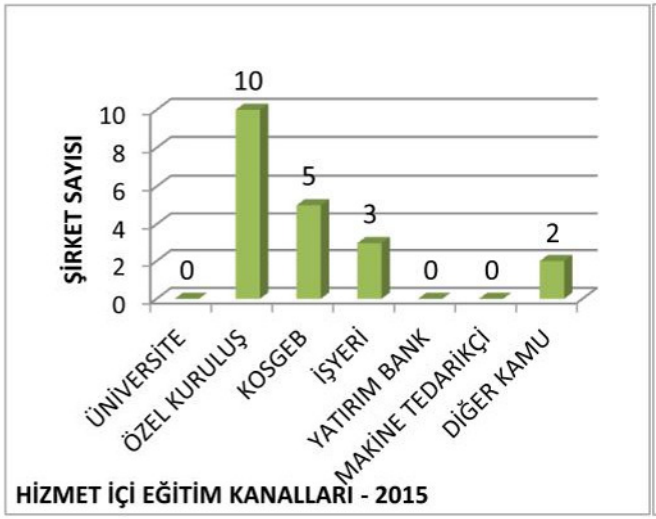

Grafik 81 HİZMET İÇİ EĞİTİM KURUMLARINDAN FAYDALANAN İŞLETME SAYISI- 2015

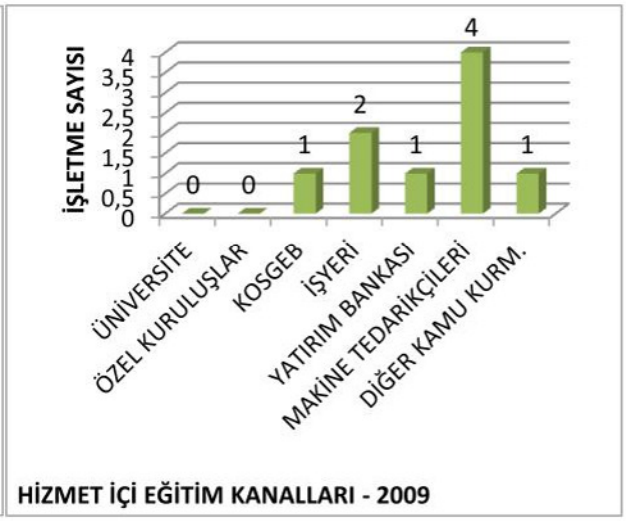

Grafik 82- HİZMET İÇİ EĞİTİM KURUMLARINDAN FAYDALANAN İŞLETME SAYISI - 2009

Buldan' da hizmetiçi eğitim programı alan 20 işletmeden 10' u özel kuruluşlardan eğitim aldıklarını belirtmiştir. Ardından ise 5 eğitim ile KOSGEB eğitimleri gelmektedir. İşyerlerinin de kendi içlerinde eğitim programı düzenlediği 3 işletmenin beyanından anlaşılmaktadır. 2 İşletme ise kamu kurumlarından eğitim aldıklarını ifade etmişlerdir.

2009 yılında yapılan araştırmada 59 işletmeden sadece 9 işletme eğitim aldığını belirtmiştir. 2015 yılına geldiğinde eğitim alan işletme sayısının 20' ye çıkması olumlu bir gelişme olarak görülmektedir. Bu araştırmada 4 şirket makine tedarikçilerinden eğitim aldıklarını beleirtmişlerdir.

3.2.3. ÜRETİM

İŞLETMELERİN ÜRETİM ALANLARI?

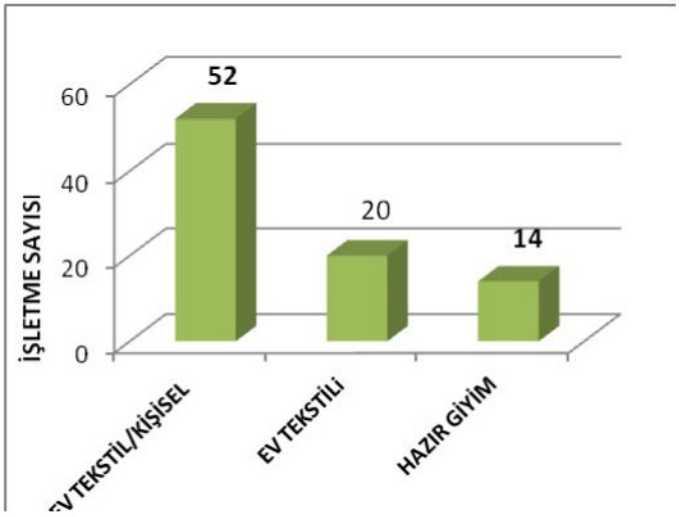

Grafik 83- ÜRETİM ALANLARI 2015

Buldan'da araştırma kapsamındaki 71. gibi işletmeden 52'si Ev tekstili ve/veya bornoz, plaj elbisesi vb kişisel ürünler, 20'si ev tekstili ve 14'ü de hazır giyim ürünleri üretmektedir. Hazır giyim markalaşma için daha uygun bir alan olduğundan çalışmamızda ayrıca incelenmiştir.

HAZIR GİYİM ALANLARI

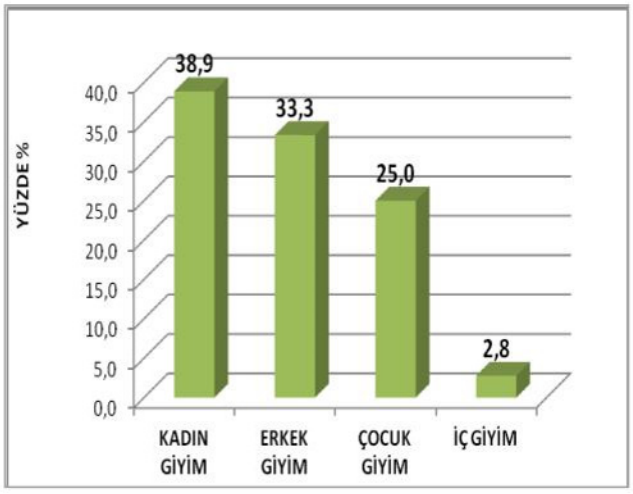

Grafik 84- HAZIR GİYİM ALANLARI - 2015

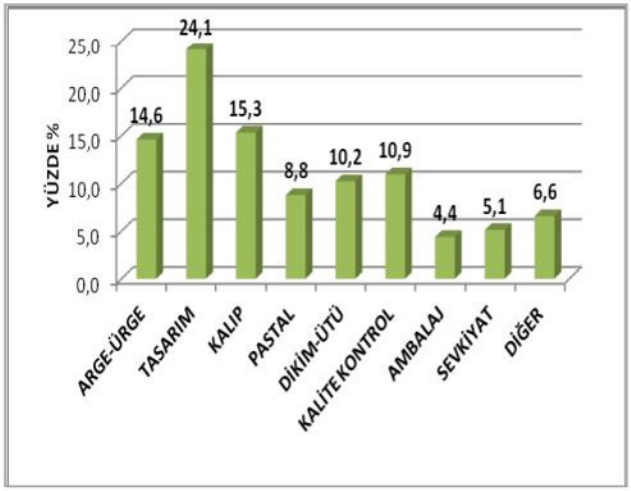

Grafik 85- HAZIR GİYİMİN ZORLUKLARI 2015

Hazır giyim ürettiklerini beyan eden işletmelerin % 39'u Kadın giyimi, %33'ü Erkek Giyimi, %25'i çocuk giyimi ve %2,8' i de iç giyim üretmektedir.

Hazır giyim üreten işletmeler en büyük sorunlarının %24,1 oranı ile tasarım geliştirememe olduğunu ifade etmişlerdir. Diğer sorunlar ise %15,3 ile kalıp hazırlama,% 10,9 kalite kontrol, %10,2 dikim-son ütü, %8,8 pastal hazırlama ve kesim, %5,1 sevkiyat problemleri, %4,4 ambalaj ve %6,6 diğer nedenler olarak belirtilmiştir.

Tasarım markalaşma için gerekli ve önemli bir unsurdur. Buldanlı hazırgiyim üreticileri de bunun farkında olarak eksikliğini sorun olarak belirtmişlerdir.

BULDAN'DA HAZIR GİYİM ALANININ GÜÇLÜ VE ZAYIF YÖNLERİ

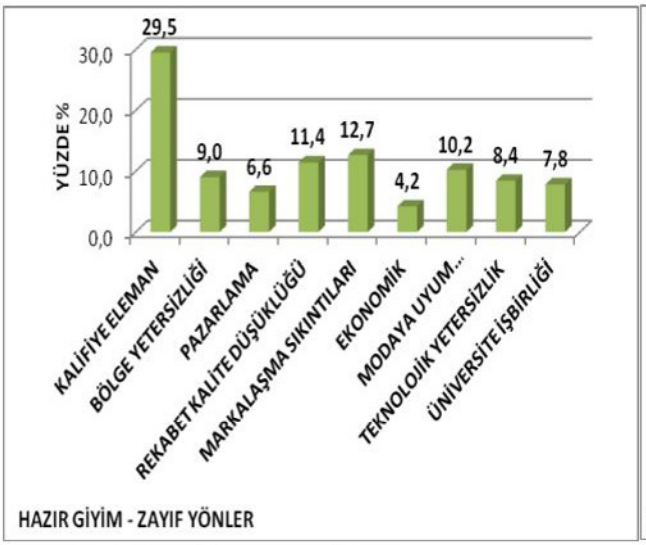

Grafik 86- HAZIR GİYİM -ZAYIF YÖNLER

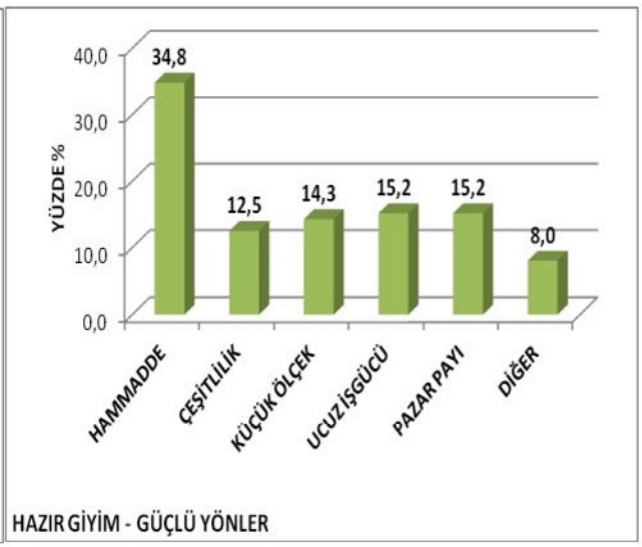

Grafik 87- HAZIR GİYİM- GÜÇLÜ YÖNLER

Şirketlerin "Hazır giyim sektörünün ilçemizde gelişmesinde güçlü olan yönlerimiz nelerdir ?" sorusuna yanıtları; %34,8 ile hammadde ve malzeme çeşitliliği, %12,5 ile ürün çeşitliliğinin sağlanabilir olması, %14,3 ile kişisel talebi karşılayacak küçük ölçekli işletmelere yatkınlık, %15,2 ile iş gücünün ucuz olması, yine %15,2 ile pazar payının genişletilebilir olması ve %8 ile de diğer nedenler şeklinde gerçekleşmiştir

Yine şirketlere hazır giyim sektörünün Buldan'da gelişmesine engel olan zayıf yönlerimiz sorulduğunda ise "Kalifiye eleman eksikliği" %29,5 yüzde ile en önemli neden olarak gösterilmiştir. Diğer nedenler ise; %9 oranında üretim alanı kurulacak bölgenin yetersiz olması, %6,6 oranında pazarlamadan kaynaklanan nedenler, %11,4 oranında ulusal ve uluslararası rekabette kalite yetersizliği, %12,7 oranında markalaşmada yaşanan sıkıntılar, %4,2 oranında kayıt dışı istihdam, vergi, sevkiyat vb. nedenlerden kaynaklanan ekonomik nedenler, %10,2 oranında değişen moda

dünyasına uyum sağlayamama, %8,4 oranında teknolojik ekipman yetersizliği, % 7,8 oranında ise üniversite sanayi iş birliğinin yetersiz oluşu olarak belirtilmiştir.

İŞLETMELERİN YETERSİZ KALDIKLARINI DÜŞÜNDÜKLERİ ALANLAR

Buldan' da işletmeler özellikle kalifiye eleman çalıştırma konusunda kendilerini yetersiz hissetmektedirler. Araştırmaya katılanların %44'ü bu konudaki sıkıntılarını özellikle vurgulamışlardır. Mesleğin katma değerinin yüksek olmaması bu alanda kalifiye eleman yetişmesinin önündeki en büyük engel olarak görülmektedir.

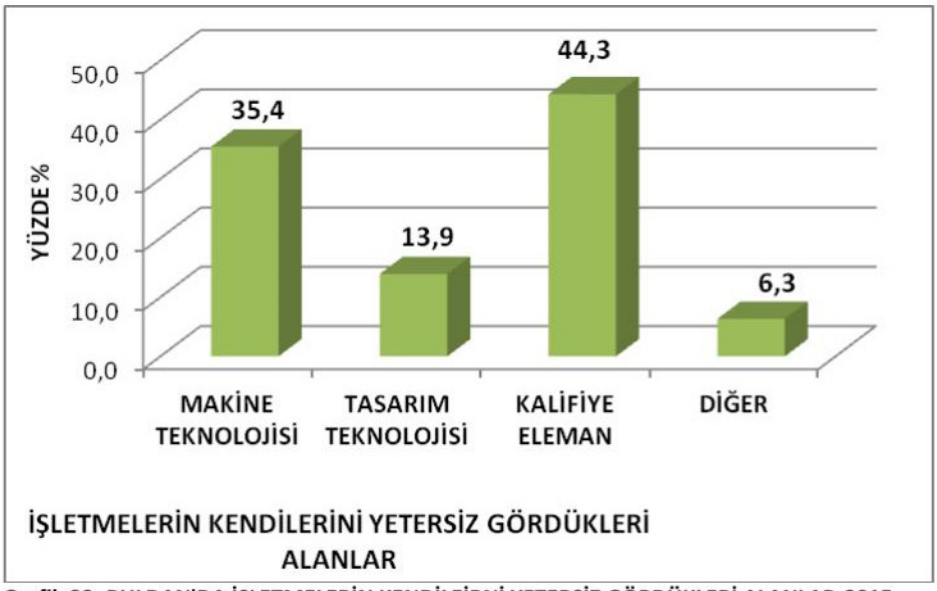

Grafik 88- BULDAN'DA İŞLETMELERİN KENDİLEİRNİ YETERSİZ GÖRDÜKLERİ ALANLAR-2015

Öte yandan işletmelerin :%35'i de halihazırda kullandıkları makinelerin teknolojilerinin yetersiz olduğunu, %13,9'u ise tasarım teknolojisine sahip olmamaları nedeniyle yetersiz kalldıklarını ifade etmişlerdir. %6,3 oranında işletme ise bunların dışındaki nedenler dolayısıyla yetersiz olduklarını düşündüklerini ifade etmişlerdir.

İŞLETMELERİN KAPASİTE KULLANIM ORANLARI

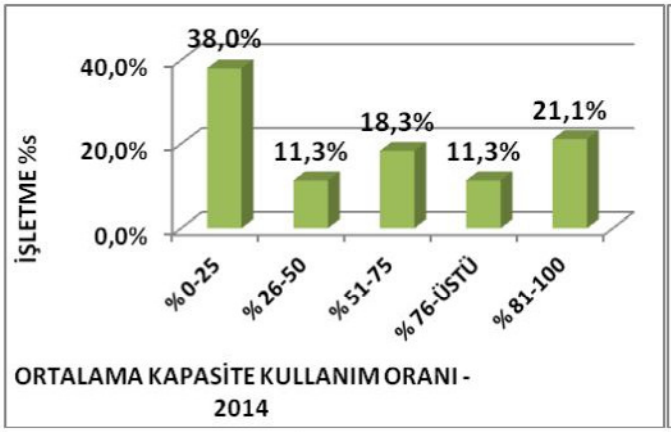

Grafik 89- ORTALAMA KAPASİTE KULLANMA ORANI -2014

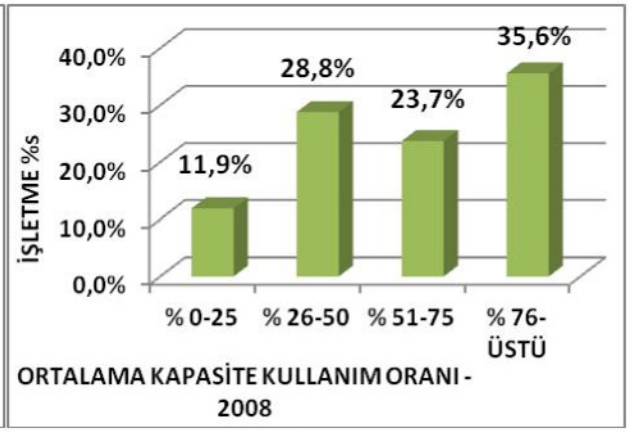

Grafik 90- ORTALAMA KAPASİTE KULLANMA ORANI - 2008

2015 Yılında yapılan araştırmada işletmelere yıllık kapasite kullanım oranları sorulmuştur.Verilen yanıtların bir önceki yıla ait olduğu dikkate alınmıştır. İşletmelerin %21,1' i kapasitesinin % 80'den fazlasını kullandığını belirtmişlerdir. %11,3 ü %76 ve üstünü, %18,3' ü kapasitenin %51-%75 arasını kullanmaktadır. %26-%50 kapasite oranında ise ancak işletmelerin %11,3 çalışmaktadır. İşletmelerin %38 i ise kapasitenin ancak %25 ini veya daha azını kullanmaktadır.

2014 yılı kapasite kullanım oranları 2008 yılı araştırması ile karşılaştırıldığında kapasite kullanım oranlarında azalma olduğu görülmektedir. 2008 yılında kapasitekullanım oranı %76 ve üstü olan işletmelerin oranı %35,6 iken bu oran 2014 yılında %32,4 olmuştur. Aynı şekilde kapasitesinin %50' sinden fazlasını kullanan işletmelerin oranı 2008 yılında % 59,3 iken, bu oran 2014 yılında %50,7' ye düşmüştür.

İŞLETMELERİN KAPASİTE KULLANIMININ ÖNÜNDEKİ ENGELLER?

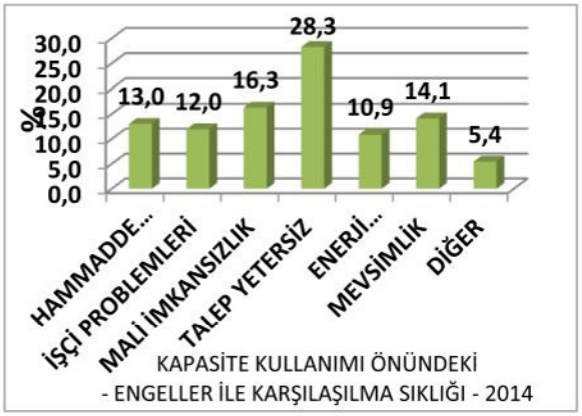

Grafik 91- KAPASİTE KULLANIMINI ETKİLEYEN ENGELLER 2014

Grafik 92- KAPASİTE KULLANIMINI ETKİLEYEN ENGELLER 2008

İşletmelerin kapasitelerini kullanamamalarındaki ana neden talep yetersizliği (%28,3) olarak görülmektedir. İkinci ana neden ise %16,3 ile mali imkansızlıklar olarak belirtilmiştir. Diğer nedenler ise; %14,1 ile mevsimlik nedenler, %13 ile Hammadde yetersizliği, %12 ile işçi problemleri, %10,9 ile enerji yetersizliği ve %5,4 ile diğer nedenler olarak sıralanmıştır.

2009 Yılında yapılan araştırmada da talep yetersizliği %34,2 ile optimal kapasitede çalışamanın ilk nedeni olarak tesbit edilmiştir. Ardından gelen ikinci neden ise %32,1 ile mali imkansızlıklar olarak görünmektedir.

2015 ile 2009 yıllarında yapılan çalışmalar kıyaslandığında; talep yetersizliği ilk neden olma konumunu sürdürmektedir. Buldan bezinin yeterli talebi görmemesi markalaşma ve markalaşma konularında geçen yıllar süresince fazla bir ilerleme olmamasından kaynaklanmaktadır.

Hammadde yetersizliği 2008 yılında olduğu gibi 2014 yılında da önemini korurken, enerji yetersizliği , mevsimlik nedenler ve işçi problemleri 2008' da önemli bir neden değilken, 2014 yılında önde gelen nedenlerden olmuşlardır.

İŞLETMELERİN DEĞER BAKIMINDAN EN ÇOK ÜRETİLEN ÜRÜNLER

2015 Yılında yapılan araştırmada işletmecilerin cirolarının 34'ünü havlu, 13'ünü peştemal, 6 sını ev tekstili, 6 sını buldan Bezi ve 3' ünü dış giyim üretimi oluşturmaktadır. Aynı araştırmanın 2009 sonuçlarına baktığımızda, geçen süreçte işletmelerin ürün çeşitlendirmesine gittiği anlaşılmaktadır. 2009 yılındaki araştırmada peştemal araştırmaya dahil edilmemiştir. Ancak 2015 yılına kadar geçen sürede kaydadeğer bir üretim yapıldığı için sıralamaya girmiştir

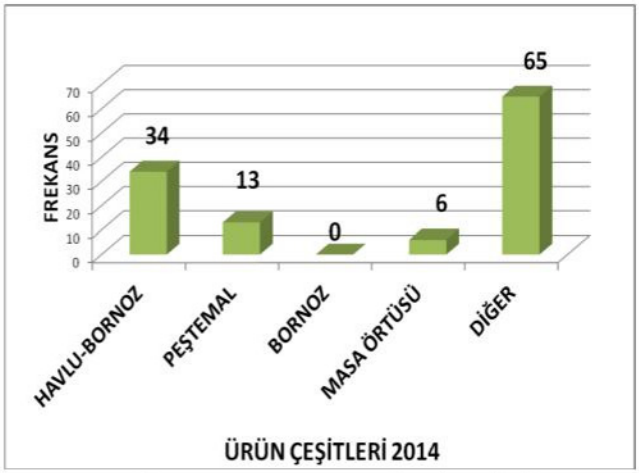

Grafik 95- DEĞER AÇISINDAN EN ÇOK ÜRETİLEN ÜRÜNLER- 2014

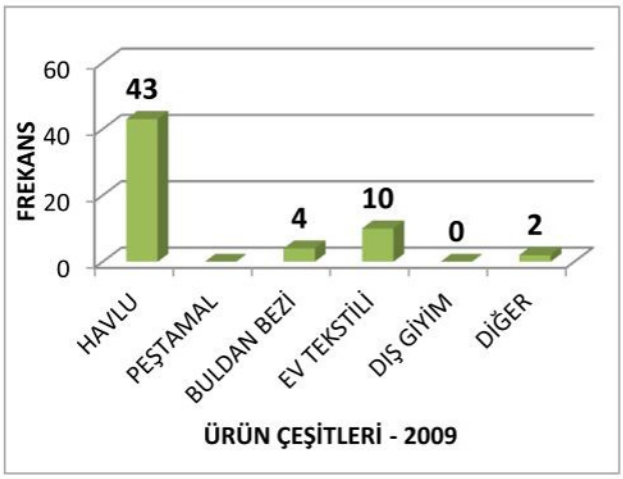

Grafik 94- DEĞER AÇISINDAN EN ÇOK ÜRETİLEN ÜRÜNLER - 2009

DENİZLİ DIŞINDA BİR ÜRETİM İŞLETMESİ VAR MI?

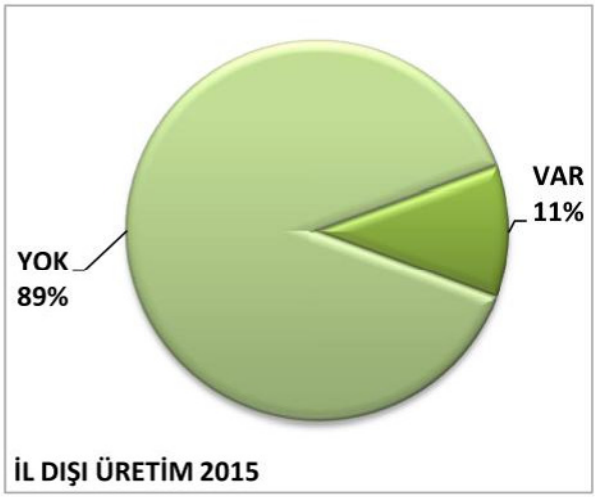

Grafik 96- İLDIŞI ÜRETİM 2015

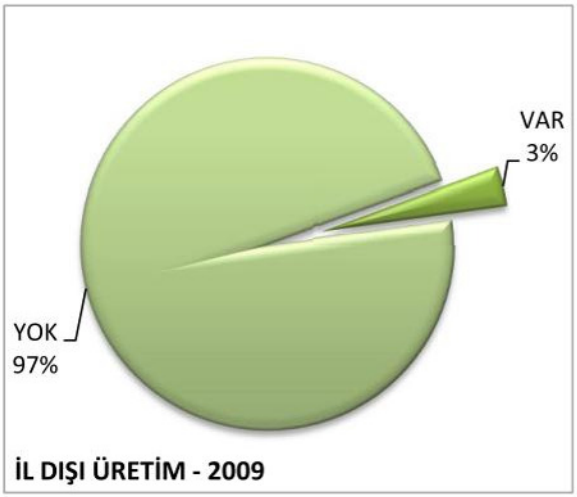

Grafik 97-İL DIŞI ÜRETİM 2009

2015 yılında yapılan 71 şirketin katıldığı çalışmada 8 şirketin Buldan ve Denizli dışında bir üretim birimi bulunmaktadır. Bu işletmelerin 5'inin İzmir, İstanbul gibi metropollerde, 4'ünün Ege Bölgesinin diğer illerinde, 1'i Ege Bölgesi dışında , 1' i ise Ülke dışında üretim birimine sahiptir.

2009 Yılında yapılan araştırmaya tekrar baktığımızda sadece bölge illerinde 1, bölge dışı illerde 1 olmak üzere toplamda 2 şirketin üretim birimi olduğu görülmektedir.

Geçen süre içinde, bölge hatta ülke dışına üretim birimi açacak kadar açılım yapan işletmelerin oluştuğunu görmekteyiz.

FASON ÜRETİM YAPAN İŞLETMELER

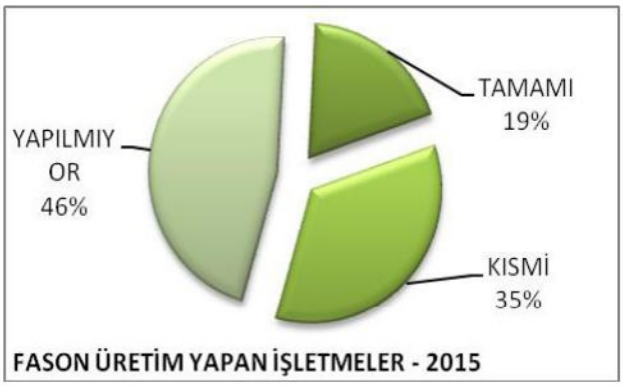

Grafik 98- FASON ÜRETİM YAPAN İŞLETMELER 2015

Grafik 99- FASON ÜRETİM YAPAN İŞLETMELER 2009

Son araştırmada (2015) Buldan' daki işletmelerin %19'u yani 13 şirket tamamen fason üretime çalışmaktadır. Öte yandan işletmelerin %46' sı fason üretim yapmamaktadır. Bu oran 32 işletmeye tekabül etmektedir. 24 işletme (%35) ise zaman zaman fason üretim yapmaktadır.

2009 yılından bu yana fason üretim yapmayan şirket oranı % 54' den (33 işletme) % 46 ya (32 işletmeye) inmiştir. Tamamen fason üretime çalışan şirket oranı da oransal olarak %21' den %19' a düşse de sayı olarak 13 işletmede sabit kalmıştır.

İşletmeler bu süreçte duruma göre fason, duruma göre ise kendi üretimlerini gerçekleştirmeyi seçerek esnek davranmayı tercih etmişlerdir. 2009 yılında bu işletmeler oransal olarak %25' den 2015 yılında %35' , sayısal olarak ta 15 işletmeden 24 işletmeye çıkmıştır. Böylelikle şirketler üretim verimliliklerini arttırmaya çalışmışlardır.

FASON ÜRETİM YAPMAYAN İŞLETMELERİN ÜRETİM MİKTARLARINI BELİRLEME KRİTERLERİ

Aşağıdaki araştırma tamamıyle fason üretim yapan işletmeleri kapsamamıştır.

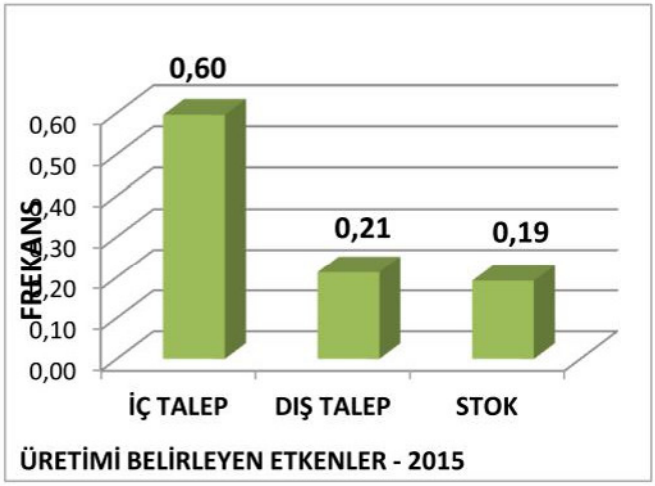

Grafik 101- ÜRETİM PLANINI BELİRLEYEN ETKENLER - 2015

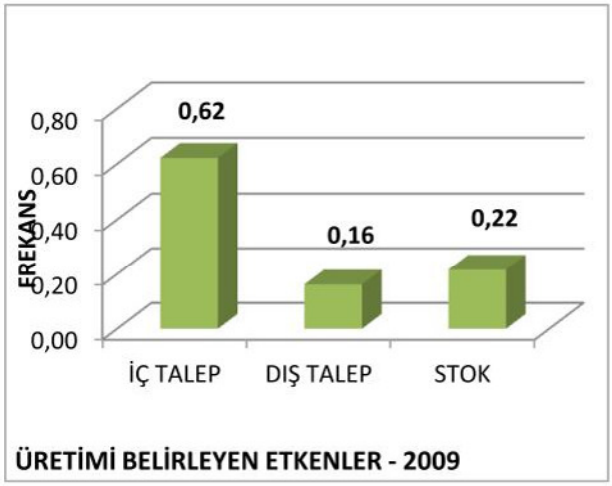

Grafik 100- ÜRETİMİ PLANINI BELİRLEYEN ETKENLER -2009

İşletmelerimizin üretim planını gerek 2009 yılında ve gerekse 2015 yılında yapılan araştırmalarda iç talebin belirlediği görülmektedir.Araştırmaya katılan işletmelerin 2015 yılındaki araştırmaya göre %60' ı, 2009 yılındakine göre ise %62 si iç talebe göre üretim planlarını yapmaktadır.

Dış talebin ise 2009 yılından bu yana dış talebe bağlı üretimlerini planlayan işletmelerin oranı %16' dan % 21' e yükselmiştir. 2009 da 6 şirket üretimde dış talebi dikkate alırken, 2015 yılına gelindiğinde bu şirketlerin sayısı 10' a çıkmıştır. Yine bu süreç içinde stok miktarına bağımlı üretim yapan şirket sayısı oransal olarak azalmış, şirketlerin %22 si 2009 yılında stoğa bağlı üretim yaparken, bu oran 2015 yılında %19' a inmiştir. Ancak şirket sayısı olarak 8 şirketten 9 şirkete çıkmıştır.

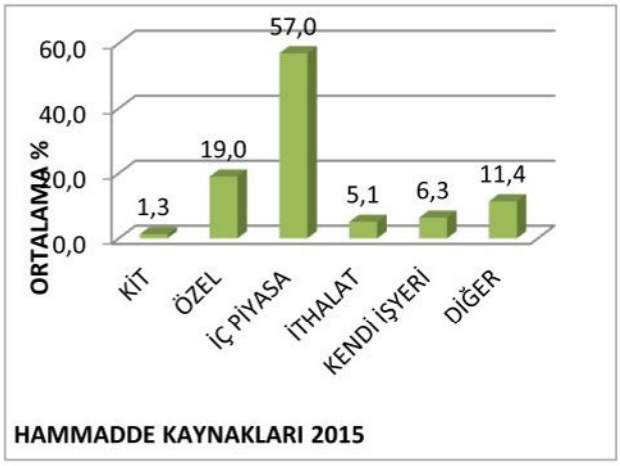

Grafik 103-HAMMADDE KAYNAKLARI- 2015

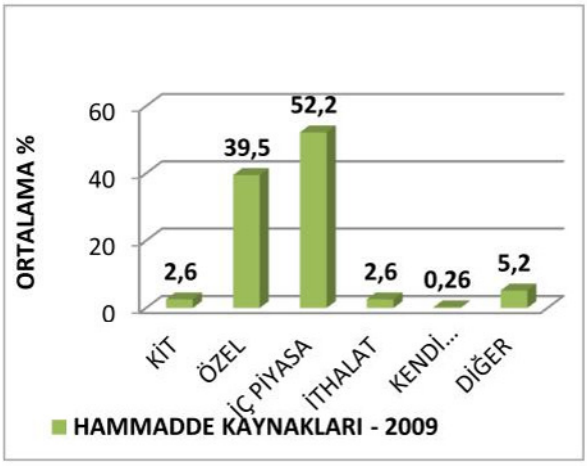

Grafik 102-HAMMADDE KAYNAKLARI-2009

Grafik 104 ve Grafik.105'de belirtilen iç piyasa ile; iç piyasada satılan ithal iplikler kastedilmektedir. 2015 yılında yapılan çalışmada da 2009 yılında yapılan araştırmada da Buldan' da işletmecilerin yarısından fazlasının hammaddelerini iç piyasadan aldıkları tesbit edilmiştir. Geçen süre içinde bu tedarik kaynağının kullanımı %52,2 den %57' ye çıkmıştır.Ülkedeki hammadde fabrikalarından temin ise azalarak %39,5' dan % 19'a kadar inmiştir. Bu durumda yerli ipliğin rekabet gücünün zayıflaması, özellikle Uzakdoğu' dan gelen ürünlerle rekabet edememesi etkili olmuştur. 2014 yılında kendi işyerinden hammadde tedariki yapan işletmeler artmış, %6,3' e çıkmıştır. Kendi hammaddesini ithal eden işletmeler ise 2009 yılındaki araştırmada belirlenen orandan (%0,2) artarak %5,1'e kadar yükselmiştir.

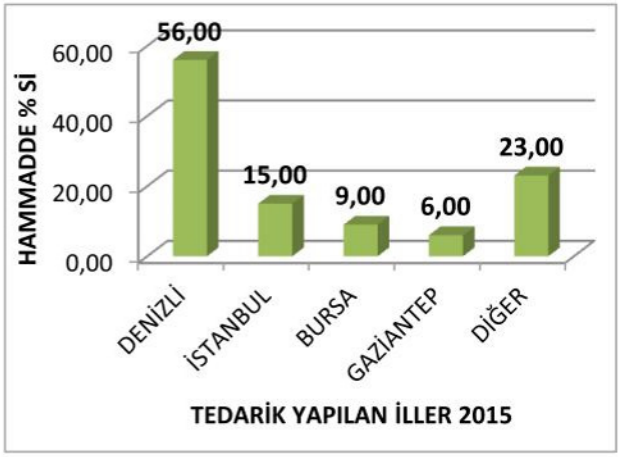

Grafik 104- HAMMADDE TEDARİK İLLERİ-2015

Grafik 105-HAMMADDE TEDARİK İLLERİ-2009

Hammaddelerin tedariki yapılan iller incelendiğinde; araştırmalar 2009 yılında da 2015 yılında da en fazla tedariğin yapıldığı il olarak Denizli görülmektedir. Ancak 2009 yılından bu yana Denizli'den tedarik %20 oranında azalarak, %76,71' den %56' ya düşmüştür. Bu süreçte İstanbul, Buldan işletmelerinin hammadde tedariği yaptıkları ikinci il olarak ortaya çıkmıştır. 2009 yılında yapılan araştırmada İstanbul diğer iller arasında yer alırken 2015 yılında yapılan araştırmada %15 ile Denizli'den sonra gelen ikinci il olmuştur. Bu da hammadde ithalatı yapan işletmelerin büyük çoğunluğunun İstanbul merkezli olmasıdır. Aynı süreçte Gaziantep'ten tedarik edilen hammadde oranı hemen hemen aynı kalırken, Bursa'dan tedarik edilen yaklaşık %2,5 oranında artmıştır.

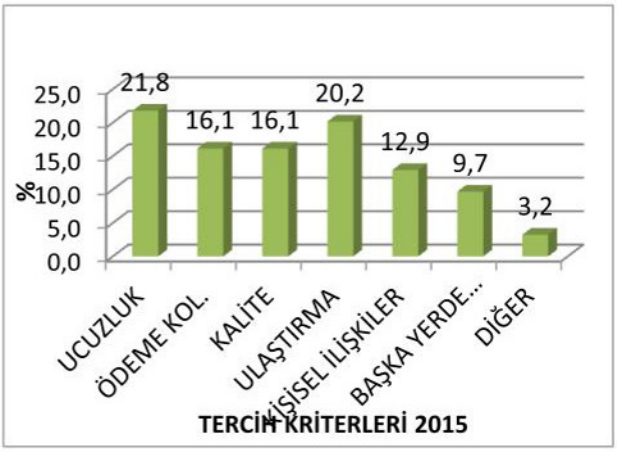

Grafik 106- HAMMADDE TEDARİKÇİLERİNİ TERCİH NEDENLERİ 2015

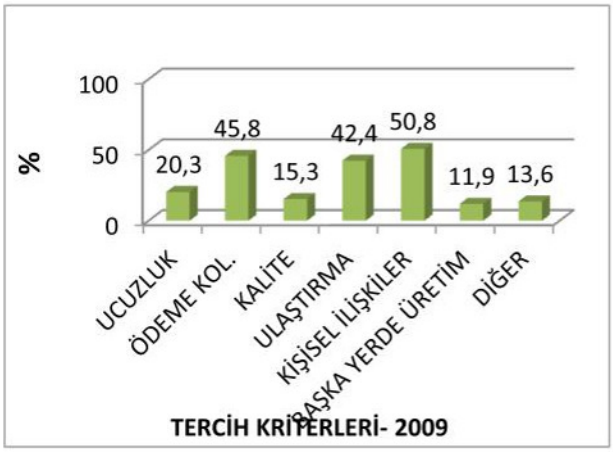

Grafik 107- HAMMADDE TEDARİKÇİLERİNİ TERCİH KRİTERLERİ 2009

İşletmelerin neden bu illerden alışveriş yaptığı araştırıldığında en büyük etkenin %21,8 ile fiyatının uygun (ucuz) olması, %20,2 ile ise ulaştırma maliyetlerinin az olmasıdır. Diğer nedenler ise %16,1 ile ödeme kolaylığı ve kalite, %12,9 ile kişisel ilişkiler, %9,7 ile başka yerde bulunmaması ve %3,2 ile ise diğer nedenler gelmektedir.

2009 yılında yapılan araştırmada ise kişisel ilişkilerin %50,8 ile en önemli kriter olduğu tesbit edilmiştir. Bu dönemde fiyat uygunluğu (ucuzluk) ancak dördüncü sırada tercih nedeni olmaktadır.

Aradan geçen süre zarfında tercih kriterlerinin oldukça değiştiği görülmektedir.
Bunun nedenleri rekabetin daha da yıkıcı olması ya da kişisel ilişkilerin yerini daha profesyonel ilişkilerin alması olabilir.

3.2.4 SATIŞ/PAZARLAMA

PAZARLAMA FAALİYETLERİ

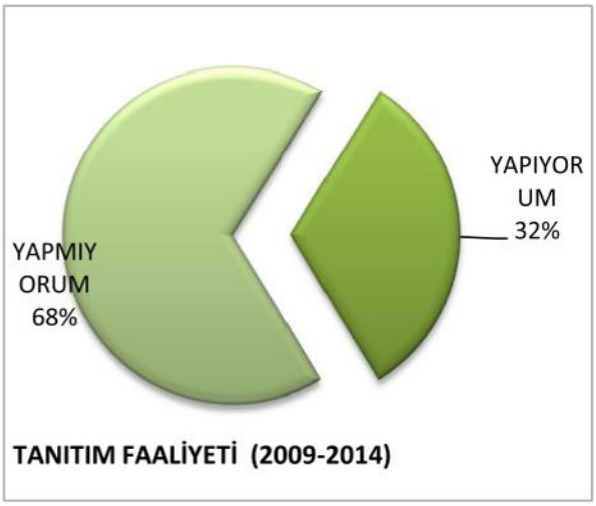

Grafik 108- TANITIM FAALİYETİ 2009 - 2014

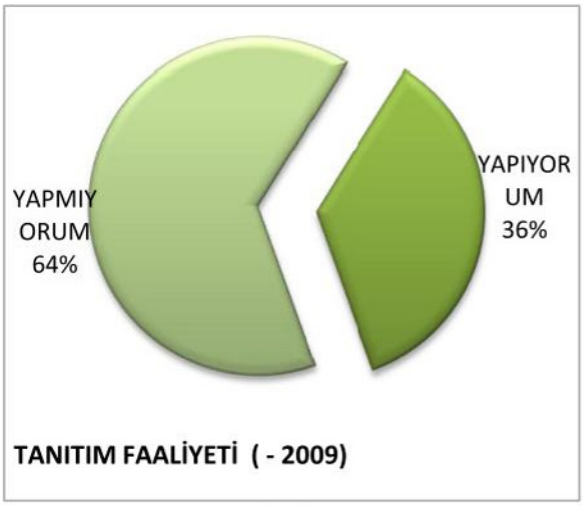

Grafik 109- TANITIM FAALİYETİ 2009

Grafik 108'.de görüldüğü üzere 71 işletmenin 23'ü (%32) tanıtım faaliyeti yaptıklarını, 48 (%68) işletme ise yapmadıklarını ifade etmişlerdir.

Aynı soru 2009 yılındaki araştırmada sorulduğunda 59 işletmenin 21 işletme (%36) yapıyorum, 21 işletme (%36) yapmıyorum yanıtını vermiştir. (Grafik 109)

2009 yılından bu yana tanıtım yapan işletme sayısı sayısal olarak artmış olmakla beraber oransal olarak azalmıştır.

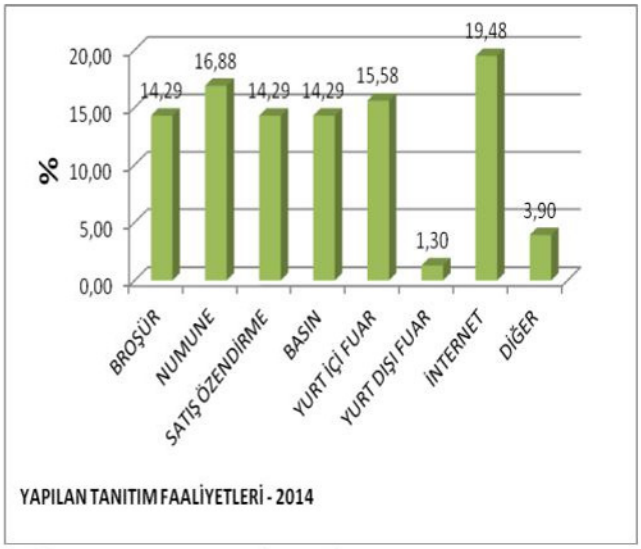

Grafik 110- TANITIM FAALİYETLERİ - 2014

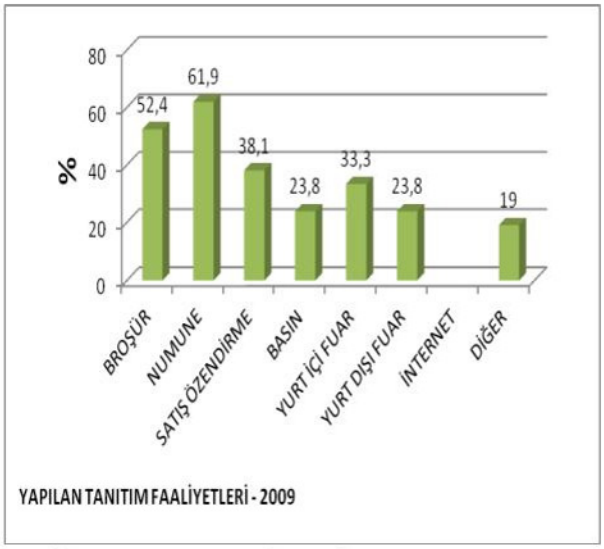

Grafik 111-TANITIM FAALİYETLERİ 2009

Tanıtım yapan şirketlere kullandıkları tanıtım yöntemleri sorulduğunda ise 2014 yılında yapılan araştırmada %19,5 ile en fazla internetin kullanıldığı tesbit edilmiştir. Ardından ise; %16,9 ürün numuneleri, %15,6 ile yurtiçi fuarlar, %%14,3 ile brüşür, satış özendirme ve basın reklamı, %1,3 ile yurt dışı fuarlar ve %4 ile diğer yöntemler gelmektedir.

Aynı soru 2009 yılındaki araştırma kapsamında sorulduğunda ise henüz internetin gücü keşfedilmemiş olduğundan tanıtımda en fazla kullanılan yöntemin ürün numunesi olduğu görülmektedir. Ürün ve şirket broşürü yine en çok kullanılan yöntemlerden birisi olarak göze çarpmaktadır.

Yurtiçi (%23) ve yurtdışı fuarlardan (%23,8) 2009 yılında daha fazla tanıtım amaçlı yararlanıldığı görülmektedir.

İHRACAT

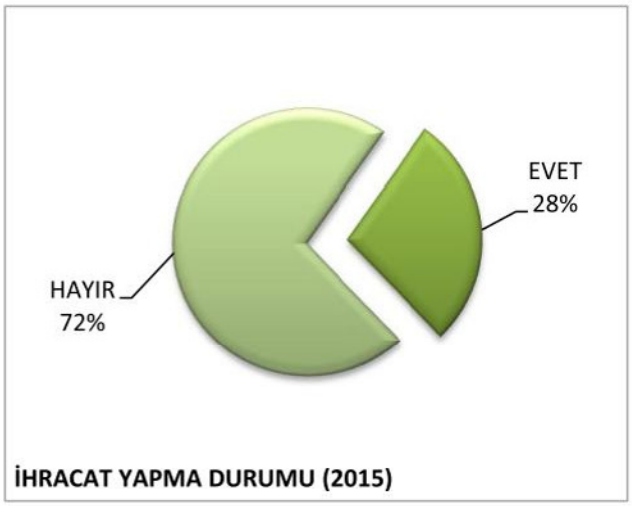

Grafik 113- İHRACAT YAPMA DURUMU- 2015

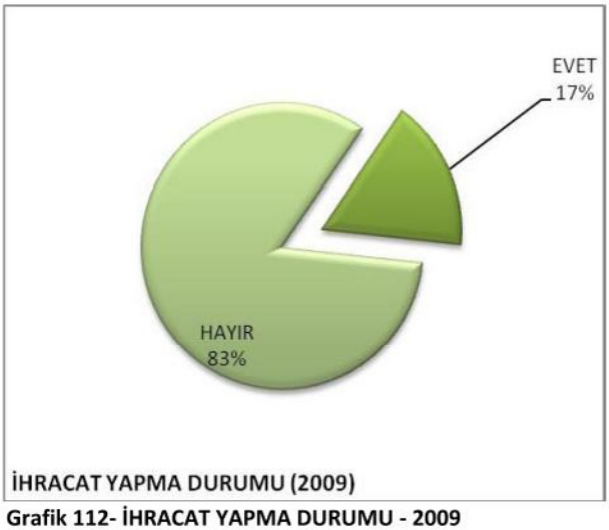

Grafik 112- İHRACAT YAPMA DURUMU - 2009

Buldan' da araştırma kapsamındaki şirketlerin 20' si yani %27' si ihracat yaptıklarını beyan etmişlerdir.

2009 yılında ise ihracat yapan şirket sayısı sadece 10 olup %17' ye tekabül etmektedir. Aradan geçen sürede ihracatçı şirket sayısının %100 artması olumlu bir gelişmedir.

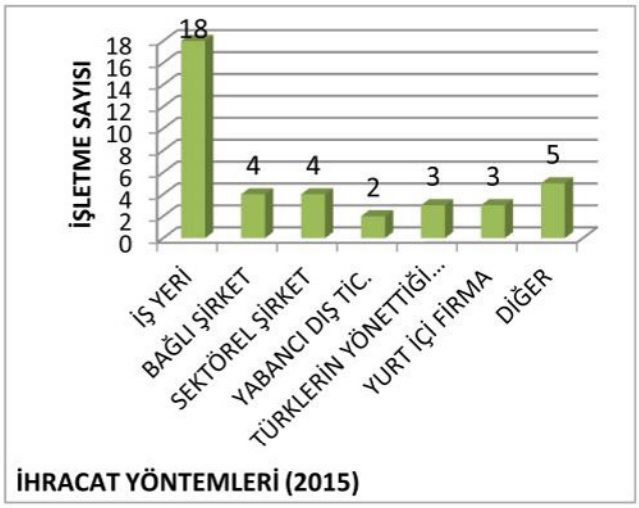

Grafik 114 - KULLANILAN İHRACAT YÖNTEMLERİ 2015

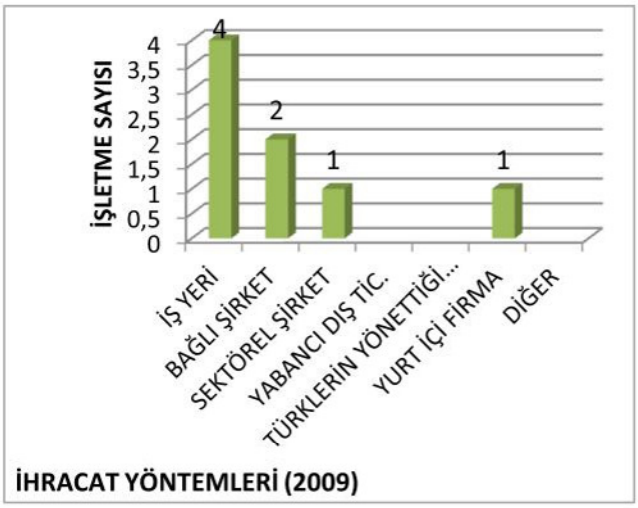

Grafik 115- KULLANILAN İHRACAT YÖNTEMLERİ - 2009

Şirketler ihracat yöntemi olarak daha çok (18 şirket -%46) kendi şirketleri ile doğrudan ihracatı tercih etmektedirler. Ancak 4 şirket bağlı bulunduğu holding veya şirket aracılığı ile, yine 4 şirket sektörel dış ticaret şirketi ile, 2 şirket yabancı dış ticaret şirketi ile, 3 şirket Türkler'in yönettiği dış ticaret şirketi ile, 3 şirket yurtiçinde başka bir firma aracılığı ile 5 şirkette diğer yöntemler aracılığı ile ihracat yapmaktadırlar. Ancak grafiği yorumlarken bir şirketin birden fazla yöntem aracılığı ile ihracat yapabildiğini de hesaba katmak gereklidir.

2009 yılına geri döndüğümüzde de şirketlerin yine çoğunlukla kendi şirketleri aracılığı ile ihracat yaptıklarını görmekteyiz.

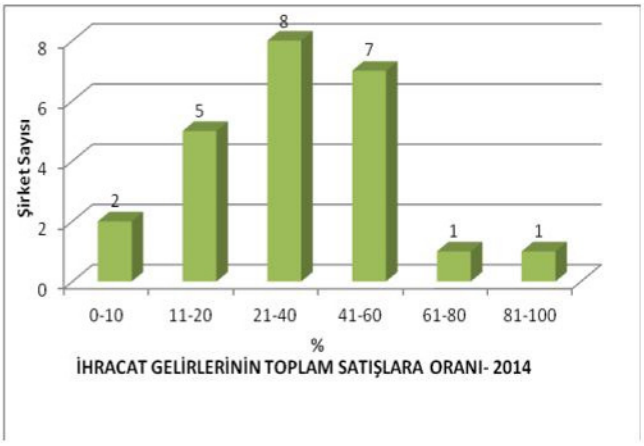

Grafik 116- İHRACAT GELİRLERİNİN TOPLAM SATIŞLAR İÇİNDEKİ ORANI 2014

Aradan geçen sürede tüm yöntemlerin kullanımının arttığı bu arada da dış ticaret şirketleri ile ticaret yapan şirketlerin oluştuğu görülmektedir.

Grafik 116' da 2014 yılında ihracat yapan şirketlerin ihracat gelirleri toplam satış gelirlerinin içindeki pay görülmektedir.

Şirketlerin ihracat gelirleri toplam cirolarının %20-60 arasında değişmektedir. İhracat yapan 20 şirketin 2'si toplam gelirinin %10' u, 5'i %11-20 si, 8'i %21-40' ı, 7'si %41-60'ı, 1'i %61-80'i ve 1'i %81-100'nunu ihracattan sağlamaktadır.

2009 yılında yapılan araştırmada ise ihracat yapan 10 şirketin payları aşağıdaki gibidir;

ŞİRKET SAYISI	3	2	1	1	1	1	1
CİRO İÇİNDE İHRACAT PAYLARI	%10	%15	%20	%60	%65	%80	%85

Tablo 3 - İHRACAT YAPAN ŞİRKETLERİN İHRACAT GELİRLERİNİN CİRODAKİ PAYI- 2009

Görüleceği üzere 6 şirketin ihracat ciroları toplam cirolarının içinde en fazla % 20 oranındadır. %60'dan fazla ihracat geliri olan şirket sayısı ise 4 'dür.

2009 yılından bu yana şirketlerin ihracat gelirlerinin artmış olduğu görülmektedir.

YURT İÇİ SATIŞLAR

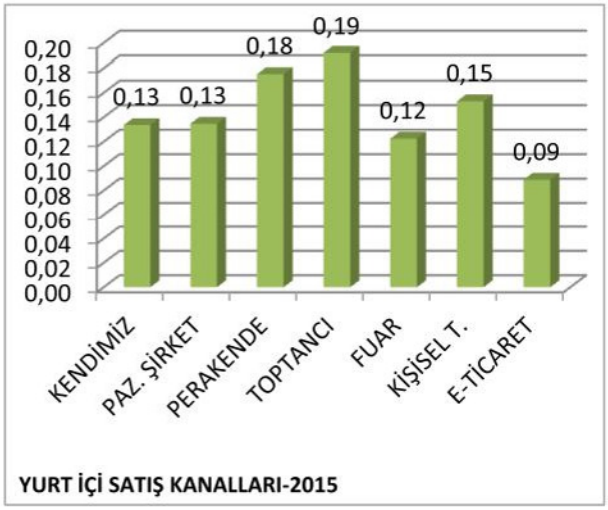

Grafik 118- YURTİÇİ SATIŞ KANALLARI- 2015

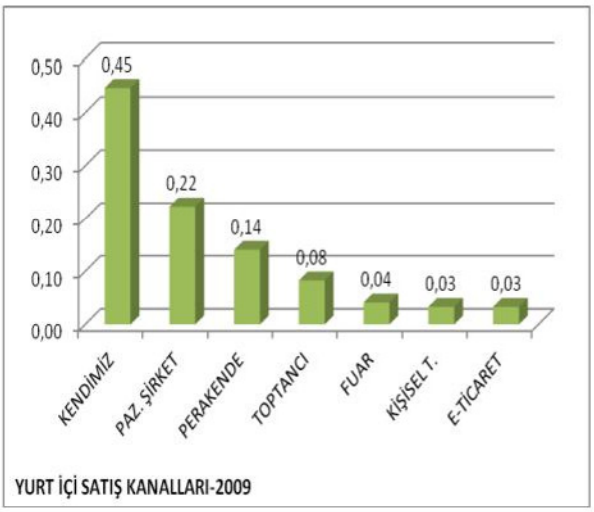

Grafik 117- YURTİÇİ SATIŞ KANALLARI 2009

B uldan İlçesinde faaliyet gösteren işletmelerin 2015 yılında %13'ü kendisi, %13' ü bir pazarlama şirketi kanalıyla, %18'i parekendeciler vasıtasıyla, %19'u Toptancılar aracılığı ile, %12'si fuarlarda müşteri ile anlaşarak, %15'i kişisel temas ve ziyaretlerle, %9' u ise e-ticaret yolu ile satmaktadır. 2009 Yılındaki durumu gösteren Grafik 117. incelendiğinde 2015 yılında kendisi satan işletmeler %%32 oranında azalmış, diğer yöntemlerin kullanımı ise artmıştır. Özellikle toptancı ile çalışan şirketler %11 oranında bir artış göstermiştir.

VADELİ SATIŞLAR

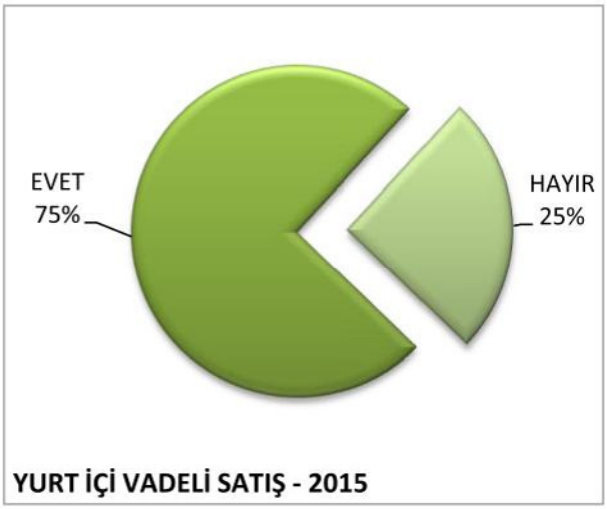

Grafik 120- YURTİÇİ VADELİ SATIŞ-2015

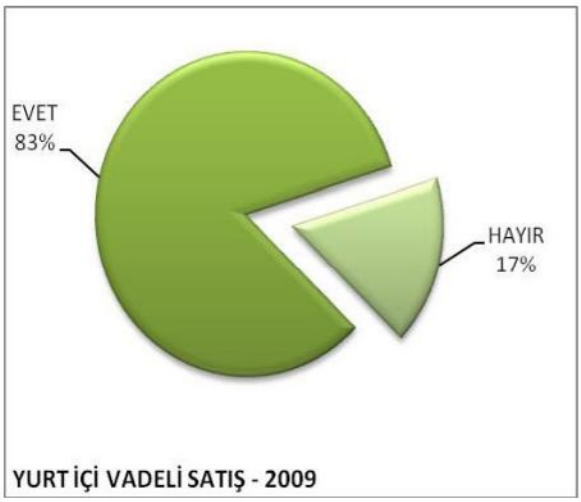

Grafik 119- YURTİÇİ VADELİ SATIŞ-2009

Buldan İlçesinde faaliyet gösteren 71 işletmenin %75' i vadeli satış yapaken %25 işletme vadeli satışı tercih etmemektedirler.

2009 yılına baktığımızda vadeli satış yapan şirketlerin oranı 2015 yılına kadar geçen süreçte %83'den %75' e düşmüştür

2015 yılında vadeli satış yapan 53 işletmenin %42' sinin (22 işletme) toplam satışları içinde yurtiçi vadeli satışlarının oranı %1-20 arasında değişmektedir. %15'inin yani 8 işletmenin toplam satışları içinde yurtiçi vadeli satışlarının oranı %21-40, %13'ünün yani 4'ünün %41-60, %21'inin yani 11'inin %61-80, %9'unun yani 5'inin ise %81-100 arasındadeğişmektedir.2015 yılı 2009 yılı ile karşılaştırıldığında vadeli satışların toplam satışlar içindeki payının azaldığı görülmektedir.

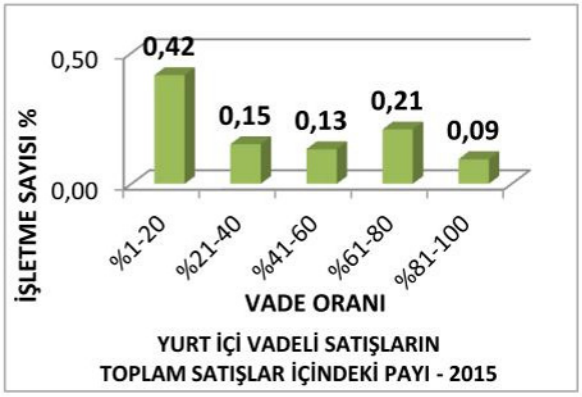

Grafik 122- YURTİÇİ VADELİ SATIŞLARIN TOPLAM SATIŞLARA ORANI 2015

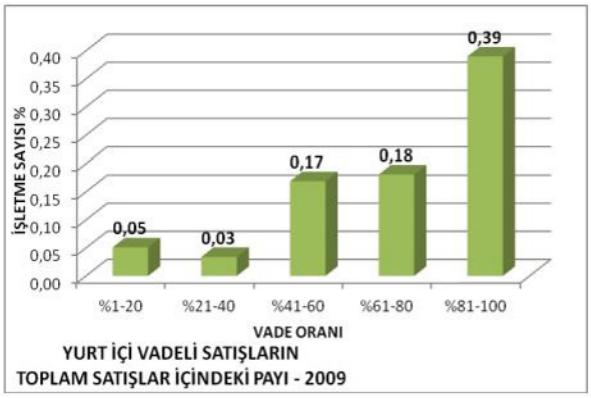

Grafik 121- YURTİÇİ VADELİ SATIŞLARIN TOPLAM SATISLARA ORANI - 2009

YURT DIŞI REKABET UNSURLARI

Grafik 123- İŞLETMELERİN REKABET EDEBİLİR YÖNLERİ- 2015

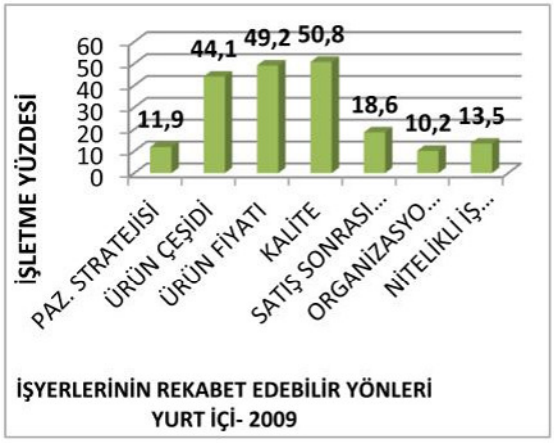

Grafik 124- İŞLETMELERİN REKABET EDEBİLİR YÖNLERİ 2009

2015 yılı araştırmasına göre Buldan'daki işletmelerin yurtiçinde rekabette en güvendikleri unsur "Kalite"dir. Araştırmaya katılan 70 işletmenin 43'ü rekabette kalitelerine çok güvenmektedirler. Ankette bir işletmenin birden fazla rekabet edebilir yönü işaretlediği gözönüne alınırsa, diğer rekabet unsurları 38 işletmeye göre; çeşitlilik, 36 işletmeye göre; fiyat, 33 işletmeye göre; hizmet, 31 işletmeye göre; nitelikli işgücü 28 işletmeye göre; pazarlama, 25 işletmeye göre ise organizasyondur.

2009' da aynı soru sorulduğunda yine ilk sırada işletmelerin %50,8'inin yanıtı ile Ürün Kalitesi olmuştur. Ardından ürün fiyatı (%49,2), Ürün çeşidi (%49,2) gelmektedir.

Grafiklerden de görüleceği üzere aradan geçen 5 yıl süresince işletmelerin rekabet unsurları konusundaki düşünceleri nitelikli işgücü ve organizasyon yapısı dışında aynı sıralamada olup, önemini artırarak korumuştur. Nitelikli işgücü ve organizasyon yapısı unsurları ise kendi aralarında önem sırası açısından yer değiştirmişlerdir.

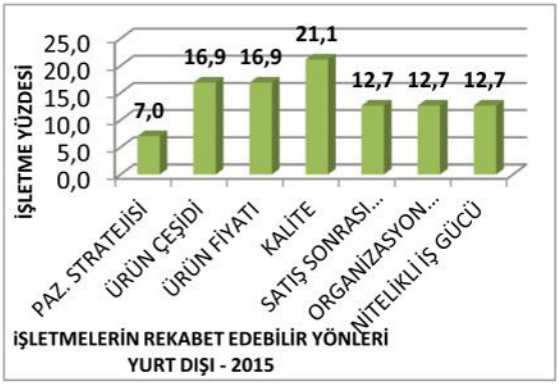

Grafik 126- İŞLETMELERİN YUTRDIŞINDA REKABET EDEBİLİR YÖNLERİ 2015

Grafik 125- İŞLETMELERİN YURTDIŞINDA REKABET EDEBİLİR YÖNLERİ 2009

2015 yılı araştırmasına göre Buldan'daki işletmelerin yurtdışında rekabette de en güvendikleri unsur "Ürün Kalitesi"dir. Araştırmaya katılan ve ihracat yapan işletmelerden 15 işletme en önemli rekabet unsurlarının ürün kalitesi olduğunu belirtmişlerdir. Diğer rekabet unsurları ise %16,9 ile çeşitlilik ve fiyattır.

2009' da aynı soru sorulduğunda yine ilk sırada işletmelerin %16,95'inin yanıtı ile Ürün Kalitesi olmuştur. Ardından ürün çeşidi (%15,26) ve ürün fiyatı (%10,17) gelmektedir.

Grafiklerden de görüleceği üzere aradan geçen 5 yıl süresince işletmelerin rekabet unsurları konusundaki düşünceleri kalitelerinin en önemli rekabet unsuru olduğu konusunda değişmemiştir. Ancak ürün fiyatı rekabet unsuru olarak daha önem kazanarak üeün çeşidi ile aynı derecede öneme sahip olmuştur. Diğer rekaber unsurları da göreceli olarak 2009 yılına kıyasla daha önem kazanmıştır.

3.2.5. ARAŞTIRMA VE GELİŞTİRME

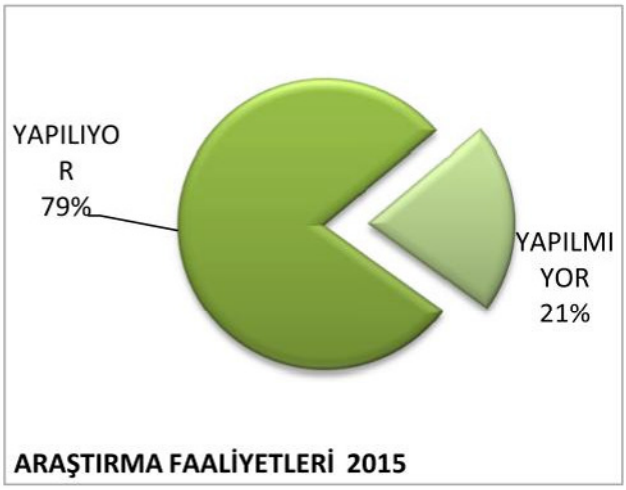

Grafik 128-ARAŞTIRMA FAALİYETLERİ 2015

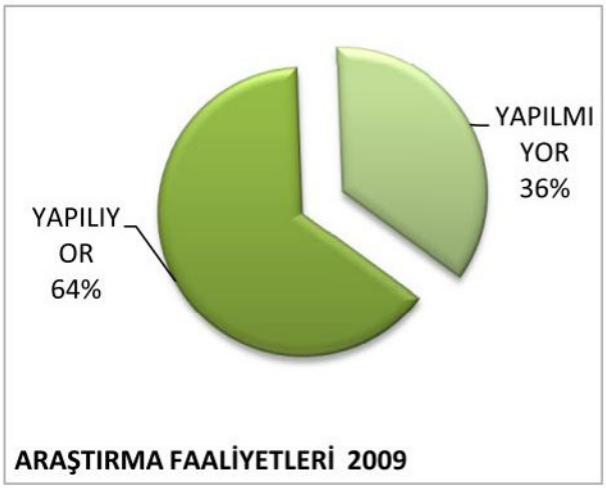

Grafik 127- ARAŞTIRMA FAALİYETLERİ 2009

Çalışmanın araştırma- geliştirme faaliyetlerini sorgulayan bölümüne geldiğimizde 2014 yılında işletmelerin %79'unda araştırma geliştirme faaliyetlerinin yapıldığı beyan edilmiştir. 2009 yılındaki aynı sorunun yanıtının %64 işletme için evet olduğu düşünülürse işletmelerin araştırma-geliştirme faaliyetlerine verdikleri önemin arttığı söylenebilir

ARAŞTIRMA GELİŞTİRME FAALİYETLERİ

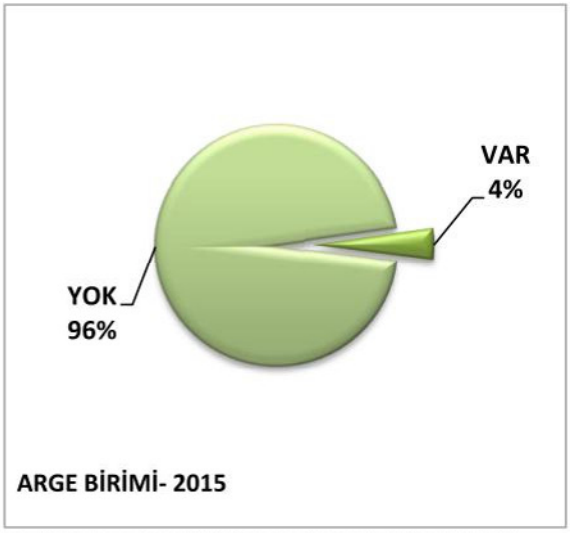

Grafik 129-ARGE BİRİMİ OLAN İŞLETME ORANI 2015

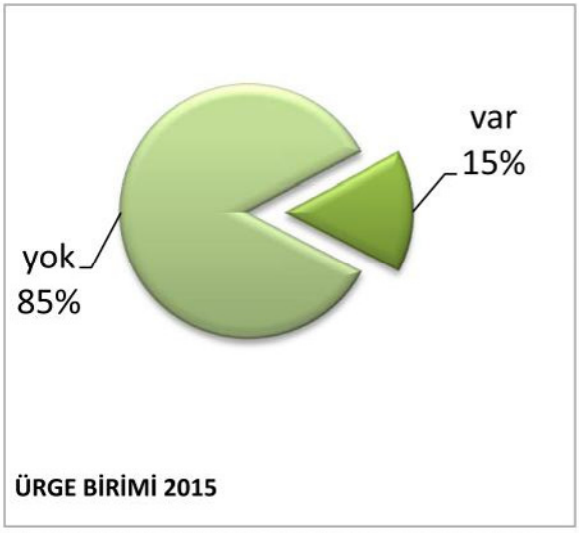

Grafik 130-ÜRGE BİRİMİ OLAN İŞLETME ORANI 2015

Araştırmada 71 şirketten 3'ü ARGE birimi, 11' i ise ÜRGE birimi olduğunu belirtmişlerdir.

2009 yılında yapılan araştırmada bu soru "ARGE ve ÜRGE birimi" şeklinde sorulmuştur. 8 şirket bu soruya "var" şeklinde yanıt vermiştir.

Aradan geçen sürede 3 şirket daha araştırma geliştirme faaliyetlerine katılmıştır.

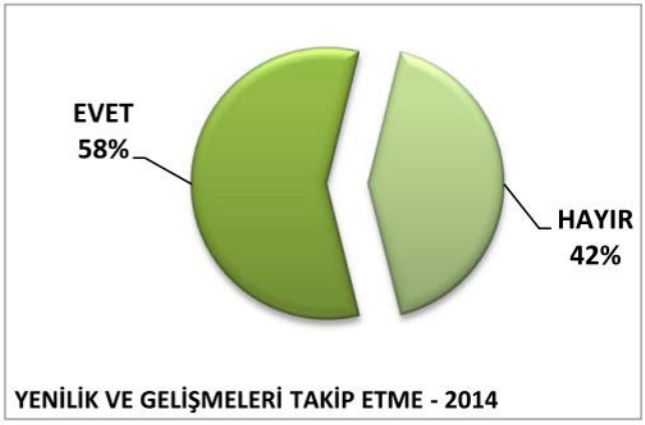

Grafik 131-YENİLİK VE GELİŞMELERİ TAKİP ETME 2014

Grafik 132-YENİLİK VE GELİŞMELERİ TAKİP ETME 2009

2014 yılında yapılan araştırmada 71 şirketin %42'si yenilik ve gelişmeleri takip edemediğini ifade ederken, % 58'i takip ettiklerini beliritmişlerdir.

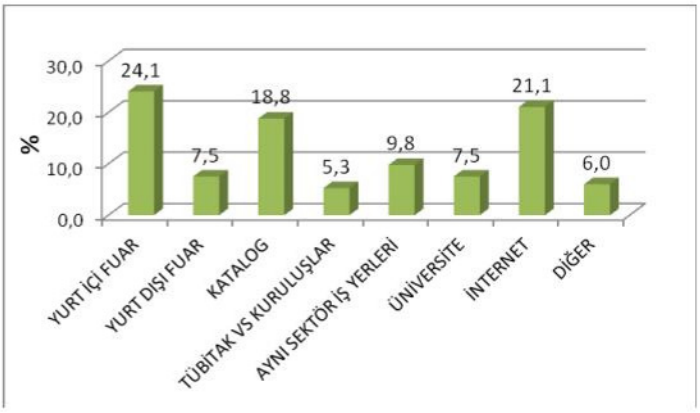

Grafik 133- YENİLİK VE GELİİŞMELERİ TAKİP KANALLARI 2015

Bu işletmeler yenilik ve gelişmeleri takip için en fazla %32 ile yurtiçi fuarlardan faydalandıklarını ifade etmişlerdir. Ayrıca şirketlerin %28'i internetten, %25'i Katologlardan, %13'ü aynı sektördeki diğer işyerlerinden, %10'u da Üniversite. kuruluşlardan, %10'u yurtdışı fuarlardan %8'i diğer kanallardan %7 si de TUBİTAK vb. kuruluşlardan faydalanmaktadırlar.

2009 yılı çalışmasında yenilik ve gelişmeleri takip eden işletme oranının %32, etmeyen işletme oranının ise %32 olduğu düşünülürse işletmelerin yenilik ve gelişmeleri takipte bir mesafe kat ettikleri söylenebilir.

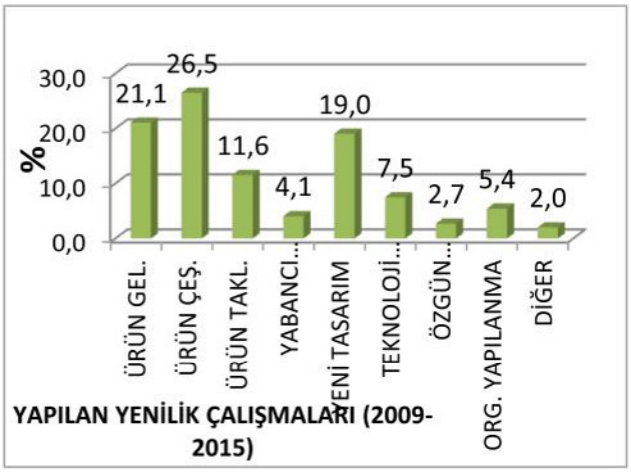

Grafik 134-YAPILAN YENİLİK ÇALIŞMALARI (2009-2015)

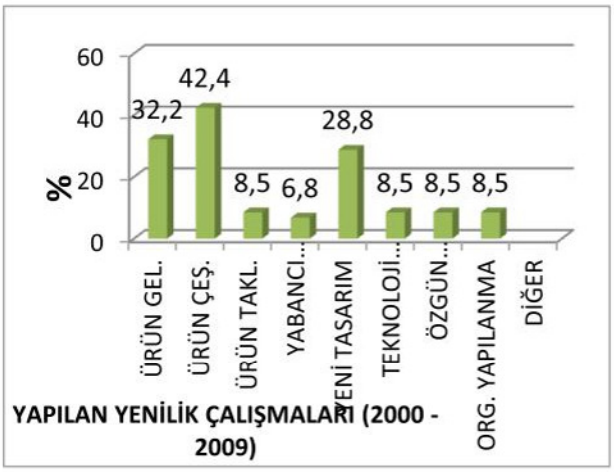

Grafik 135-YAPILAN YENİLİK ÇALIŞMALARI (2000-2009)

2009-2015 tarihleri arasında yapılan yenilik çalışmalarına baktığımızda; yenilik çalışmalarının en fazla (%26,5) ürün çeşitliliğinde,ardından %21,1 ile ise ürün geliştirilmesinde yapıldığı, %19 ile ise yeni tasarımlar ile gerçekleştirildiği tesbit edilmiştir.Diğerleri ise; %11,6 ürün taklidi yoluyla, % 7,5 ile yabancı teknolojiyi uyarlamada, %5,4 ile organizasyonel yapılanmada, %4,1 yabancı tasarımların uyarlanması ve % 2 de ise diğer konularda yenilik çalışmaları yapıldığını şeklinde sıralanmıştır.Grafik 133' de görüleceği üzere; 2009 yılındaki araştırmada da en fazla yeniliğin Ürün çeşidinde yapıldığı, ardından da Ürün geliştirme ve Yeni tasarımların geldiği ancak ürün taklitçiliğinin de arttığı görülmektedir.

PATENT

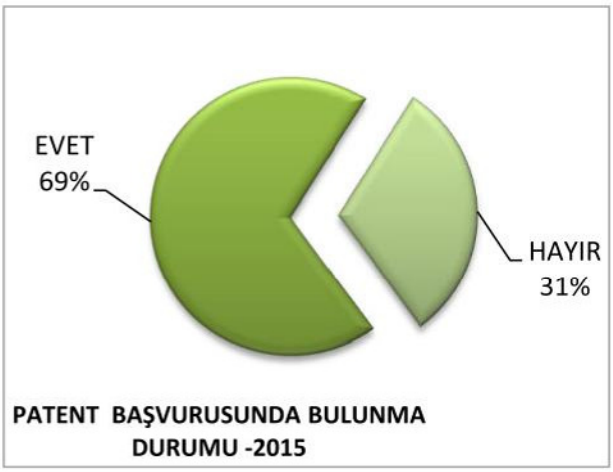

Grafik 136-PATENT BAŞVURUSU YAPAN ŞİRKET ORANI 2015

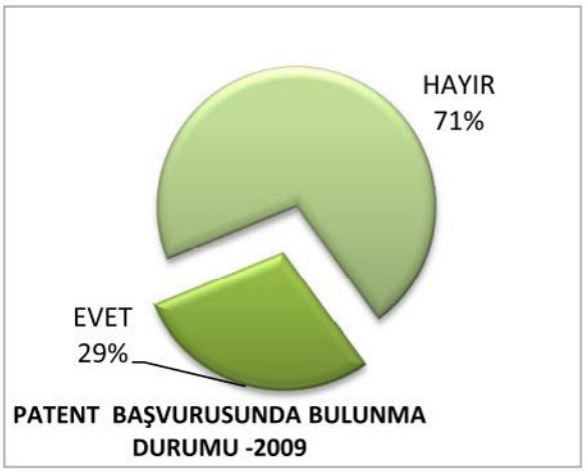

Grafik 137- PATENT BAŞVURUSU YAPAN ŞİRKET ORANI 2009

Buldan'da 2015 yılında yapılan araştırma kapsamındaki şirketlerin patent başvurusunda bulunma oranı Grafik135'de sunulmaktadır.71 İşletmenin 49'u patent başvurusunda bulunmuştur.

2009 yılında yapılan araştırmada ise 59 şirketin 17'si (%29) patent başvurusunda bulunmuştur.

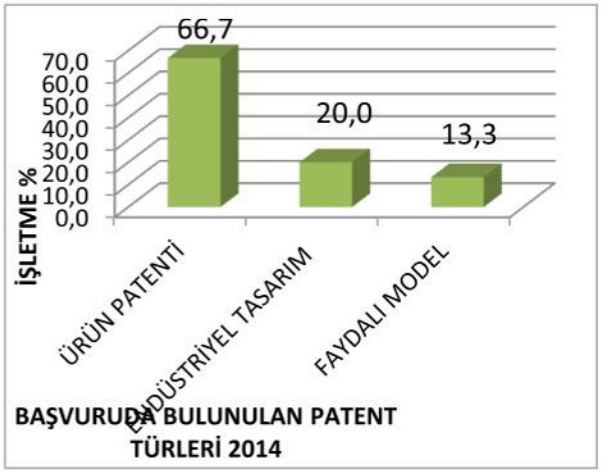

Grafik 138- BAŞVURUDA BULUNULAN PATENT TÜRLERİ 2014

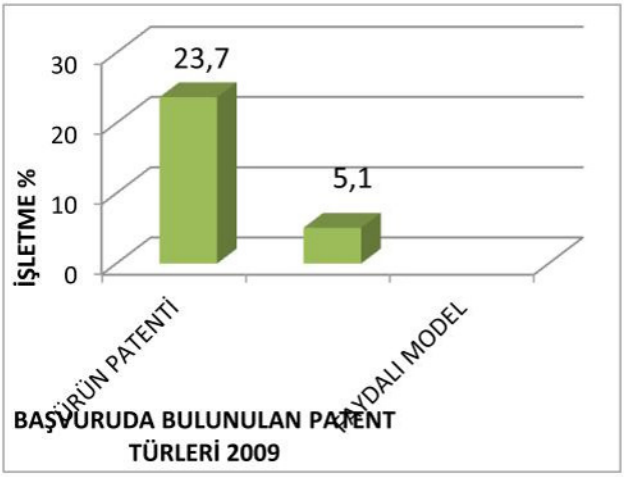

Grafik 139- BAŞVURUDA BULUNULAN PATENT TÜRLERİ 2009

İşletmeler en fazla (%66,7) ürün patentine başvurduklarını, ardından %20 ile endüstriyel tasarım, 13,3 ile de faydalı model başvurusunda bulundukalrını beyan etmişlerdir.

2009 yılına göre gerek ürün patenti, gerekse endüstriyel tasarım konusunda başvurular artmıştır. Faydalı model konusunda ise 4 şirket başvuruda bulunmuştur.

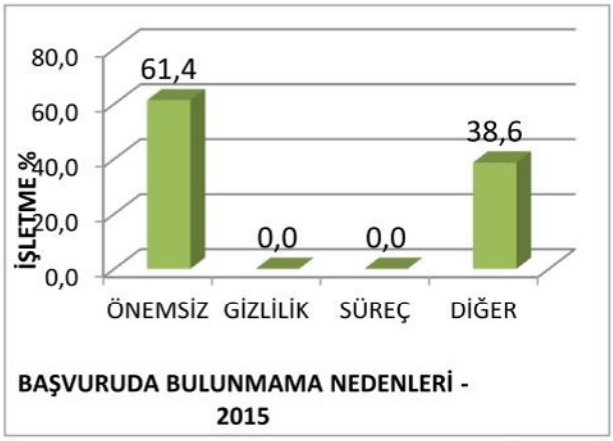

Grafik 140- BAŞVURUDA BULUNMAMA NEDENLERİ 2015

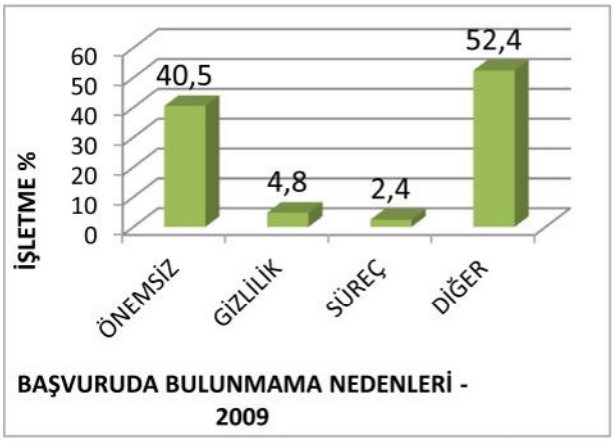

Grafik 141- BAŞVURUDA BULUNMAMA NEDENLERİ 2009

2009 yılında yapılan araştırmada da katılımcı işletmelerin %40,5 i aynı şekilde patentin işleri için gerekli ve önemli olmadığını ifade etmişlerdir.

Aradan geçen sürede patent süreci veya gizlilik endişesi patente başvuruyu engelleyen nedenler arasından çıkmıştır.

3.2.6.. FİNANSMAN KAYNAKLARI

FİNANSMAN KAYNAKLARI

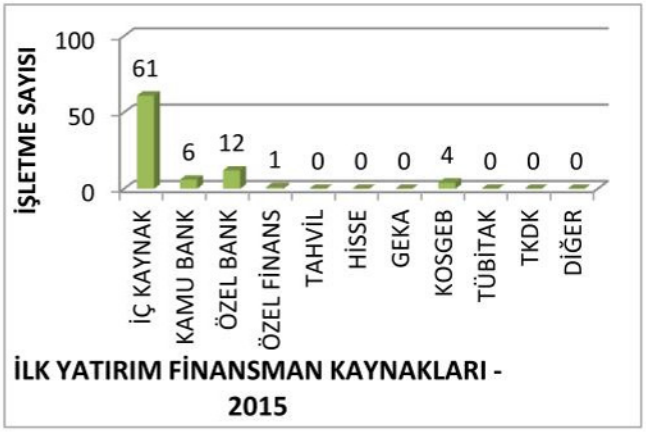

Grafik 143- İLK YATIRIM FİNANSMAN KAYNAKLARI 2015

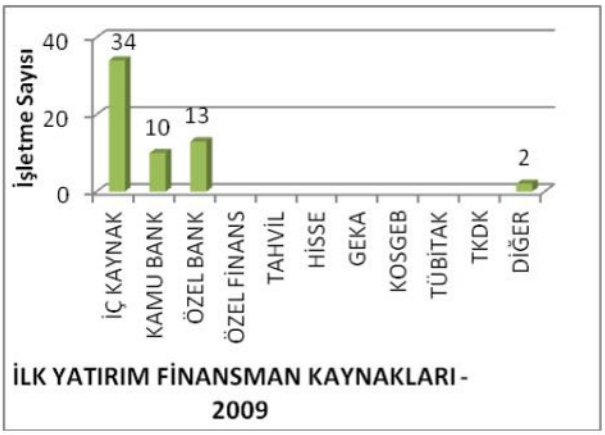

Grafik 142- İLK YATIRIM FİNANSMAN KAYNAKLARI 2009

Buldan' da işletmeler kuruluşlarında finansmanı genelde kendi iç kaynaklarından sağlanmaktadır. Araştırma sonuçlarına göre de 61 işletme bu şekilde kendi kaynakları ile kurulduğunu beyan ederken, 12 işletme özel bankalardan, 6 işletme kamu bankalarından, 1 işletme Özel Finans kurumlarından, 4 işletme de KOSGEB

desteklerinden faydalandıkları belirtmişlerdir. Grafik bir işletmenin birden fazla finansman kaynağı da kullanabildiğini dikkate alarak yorumlanmalıdır.

2009 yılında yapılan araştırmada ise 51 işletme kendi kaynaklarını, 2 işletme kamu bankalarını , 5 işletme özel bankaları ve 1 işletme özel finans kurumlarını finansman kaynağı sağlamada kullandıklarını belirtmişlerdir.

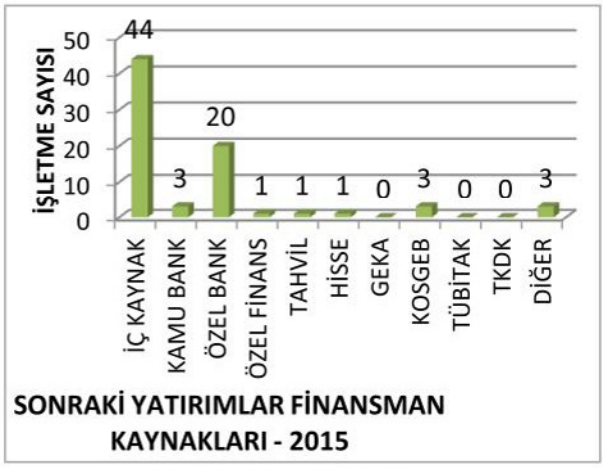

Grafik 144- SONRAKİ YATIRIMLAR İÇİN FİNANSMAN KAYNAKLARI 2014

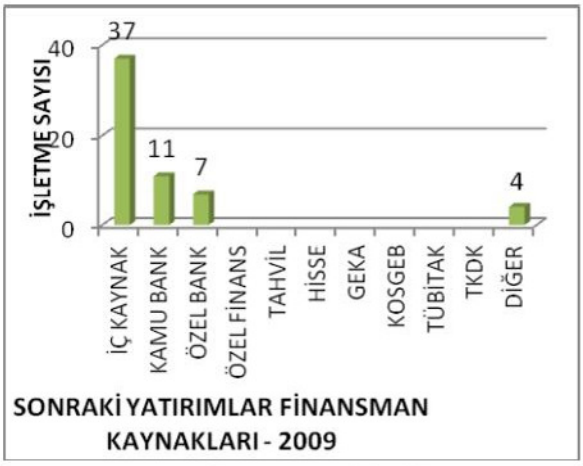

Grafik 145 - SONRAKİ YATIRIMLAR İÇİN FİNANSMAN KAYNAKLARI 2009

İşletmelerin kurulduktan sonraki dönemlerinde finansman ihtiyacını nereden sağladıklarını gösteren Grafik 142'ye bakıldığında da ilk önde gelen tercih 44 işletmenin de başvurduğnu belirttiği üzere iç kaynaklardır. Dha sonraki tercihler ise Özel bankalar (20), KOSGEB (3), Kamu baknaları (3), Özel finans kurumları (1), Tahvil ihracı (1), hisse devri (1), diğer (3) şeklinde beyan edilmiştir.

Kuruluş sonrası finansman ihtiyaçlarını karşıladıkları kurumları araştıran soruya 2009 yılında yapılan araştırmada da benzer yanıtlar alımıştır. Şöyle ki; 37 şirket kendi kaynaklarından, 11 şirket kamu bankalarından, 13 şirket özel bankalardan, 4 şirket te diğer kaynaklardan faydalandıklarını belirtmişlerdir.

Görüldüğü üzere Buldan' da işletmeler ilk yatırım için öncelikle kendi kaynaklarını kullanmayı tercih etmektedirler. Ancak yabancı kaynak zorunluluğunda ise özel bankalar ilk akla gelen kurumlardır.

BANKA KREDİLERİ

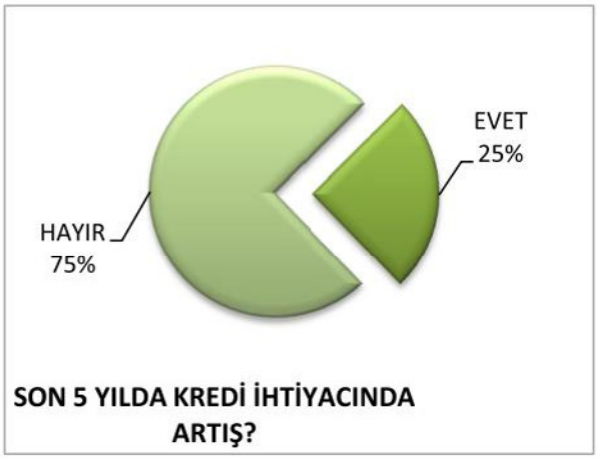

Grafik 146- SON 5 YILDA KREDİ İHTİYACINDAKİ ARTIŞ

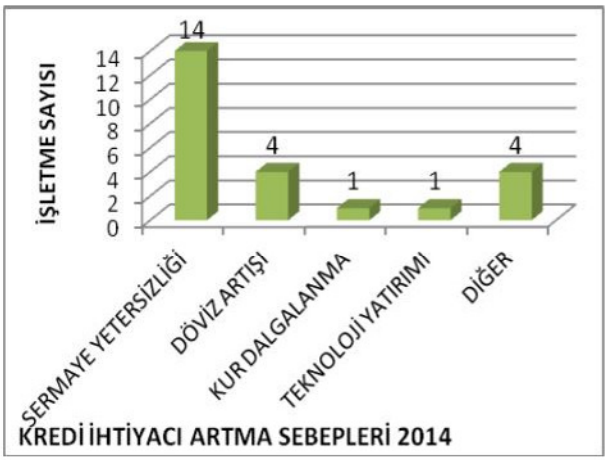

Grafik 147- KREDİ İHTİYACININ ARTMA SEBEPLERİ 2014

2015 yılı araştırmasında Buldan'daki 71 işletmeye kredi ihtiyacının son 5 yılda artış gösterip göstermediği sorulmuştur. İşletmelerin %75'ni bu soruya "Hayır" yanıtını verirken,%25'i "Evet" yanıtını vermiştir.

Evet yanıtını veren işletmelere kredi ihtiyacının artma nedenleri sorulduğunda ise; 24 işletmenin ifade ettiği sermaye yetersizliğinin en büyük neden olduğu görülmüştür. Diğer nedenler ise; döviz artışı (4), Kur dalgalanması (1), Teknoloji yatırımı (1) ve Diğer nedenler (4) sıralanmaktadır.

LEASİNG KULLANIMI

71 işletmenin katılmış olduğu 2015 envanter çalışmasında işletmelerin tamamının leasing için başvuruda bulunup bulunmadığı sorusuna yanıtı "Başvurmadık" şeklinde olmuştur. Aynı soru 2009 çalışmasında sorulduğunda ise 59 işletmeden 6' sı başvurduğunu ifade etmişlerdir. Görülmektedir ki Leasing bir finansman modeli olarak Buldan'da benimsenmemiştir.

TEŞVİKLER

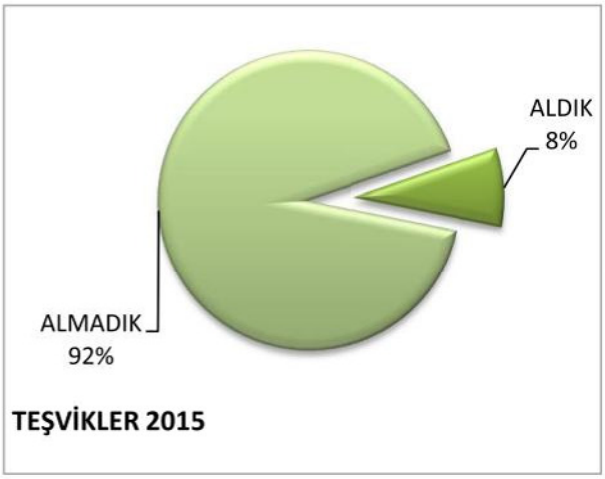

Grafik 148- TEŞVİK KULLANIMI 2015

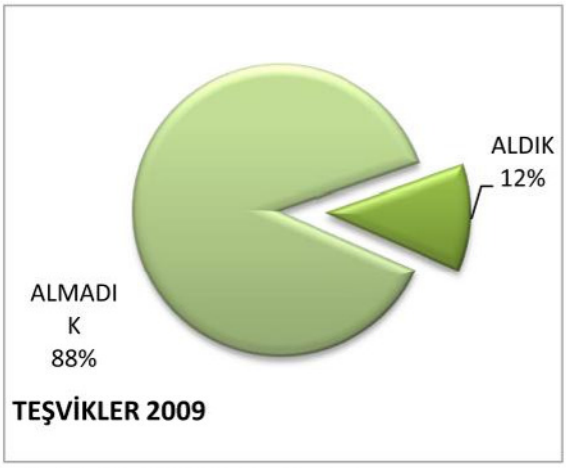

Grafik 149- TEŞVİK KULLANIMI 2009

Buıdan ılçesınde faalıyet gosteren ışletmelerin 2009-2015 yılları arasında teşvik alıp almadıkları Grafik.146'da sunulmaktadır. Buldan'da faaliyet gösteren işletmelerin %92'si teşvik almamış, sadece %8' i teşvik almıştır.

Aynı soru 2009 yılında sorulduğunda verilen yanıtlar ise Grafik 147' de sunulmaktadır. Buna göre işletmelerin %88'si herhangi bir teşvik almamış, %12'si ise almıştır.

Buldan' da görülen odur ki; teşviklerden faydalanma durumu çok azdır ve zamanla daha da azalmaktadır.

Teşvik almama nedenleri sorulduğunda ise; 2015 yılında verilen yanıtlar; % 74,6 bilgisi olmadığı için, % 6 oranında belirtilen koşulları sağlayamadığı için % 9 oranında bürokratik işlemler çok fazla olduğu için, % 3 koşulları sağladığı halde alamadığı için, % 7,5 is diğer nedenler şeklinde olmuştur.

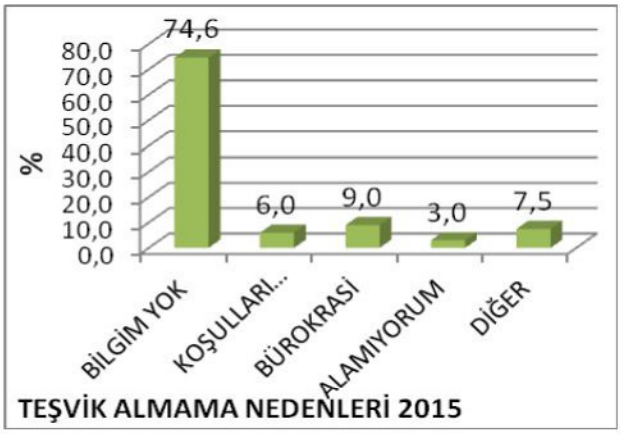

Grafik 150- TEŞVİK ALMAMA NEDENLERİ 2015

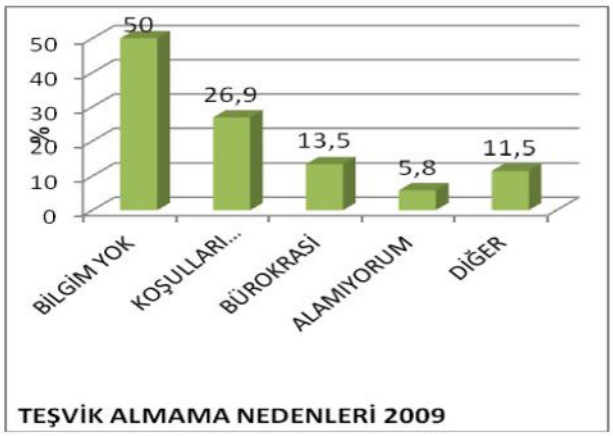

Grafik 151- TEŞVİK ALMAMA NEDENLERİ 2009

BULDAN' DA YATIRIMCILARIN KARŞILAŞTIKLARI EN ÖNEMLİ SORUNLAR

2015 sonuçlarını, 2009 yılındaki araştırma ile kıyasladığımızda , "Bilgim yok" diyen işletmelerin sayısındaki artış ilginçtir. Çünkü teşvik veren kurumlar konu ile ilgili yoğun bir bilgilendirme kampanyası yapmaktadırlar. Ancak bu kampanyaların hedef kitleye yeterince duyurulamadığı sonucu ortaya çıkmaktadır. Diğer belirtilen nedenlerde ise 2015 yılında 2009 yılına oranla bir azalma göze çarpmaktadır.

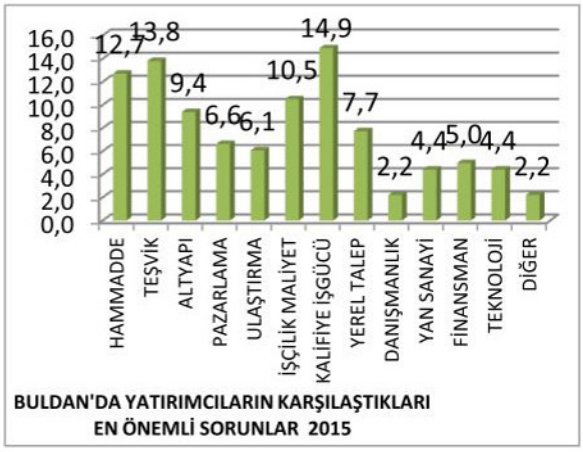

Grafik 152- BULDAN'DA YATIRIMCILARIN KARŞILAŞTIKLARI EN ÖNEMLİ SORUNLAR 2015

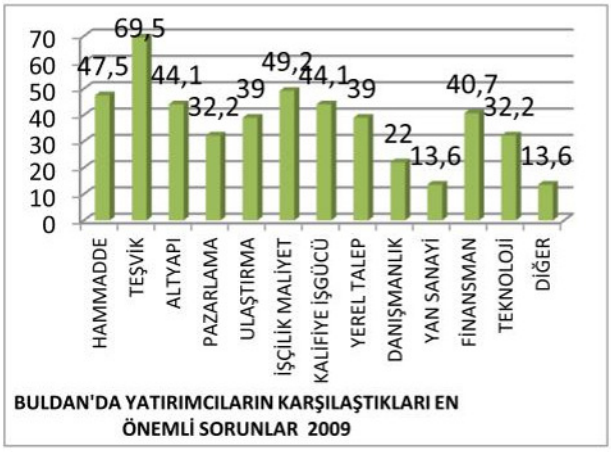

Grafik 153- BULDAN+DA YATIRIMCILARIN KARŞILAŞTIKLARI EN ÖNEMLİ SORUNLAR 2009

Buldan' da faaliyet gösteren işletmelerin karşılaşmış oldukları en önemli sorunlar Grafik.150'de sunulmuştur. Buna göre kalifiye işgücü %14,9 oranıyla en önemli sorundur. Arkasından ise %13,8 ile yöreye verilen teşviklerin yetersizliği, %12,7 oranıyla hammadde teminindeki güçlükler, %10,5 ile işçilik maliyetlerinin yüksekliği, %9,4 ile altyapı yetersizliği, %7,7 ile yerel talep eksikliği, %6,6 ile pazarlama konusundaki güçlükler, %6,1 ile ulaştırma maliyetlerindeki giderlerin yüksekliği, %5,0 ile finansman yetersizliği, %4,4 ile yan sanayiinin yetersizliği, %2,2 ile yatırım ve finansman konusundaki danışmanlık hizmetlerinin yetersizliği ve %2,2 ile de diğer nedenler sıralanmıştır.

2009 yılında yapılan araştırmada ise en önemli sorun olarak %69,5 ile "yöreye verilen teşviklerin yetersizliği",ikinci sırada %49,2 ile "işçilik maliyetinin yüksekliği", %47,5 ile ise "hammadde teminindeki güçlükler" görünmektedir.

Aradan geçen yıllar içinde ilk üç sorun arasındaki tek fark; 2009 yılındaki" işçilik maliyetlerinin yüksekliği" sorunu 2015 de yerini kalifiye işgücü teminindeki sıkıntı" ya bırakmıştır."

3.2.7.. BULDAN MESLEK YÜKSEK OKULU'NDAN BEKLENTİLER

BULDAN' DA İŞLETMECİLERİN BMYO'NDAN STAJER TALEBİ

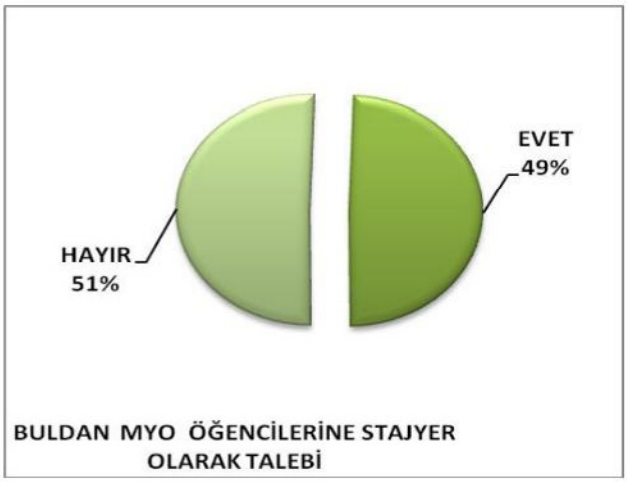

Anket kapsamındaki ". Buldan Meslek Yüksekokulu Öğrencilerini stajyer olarak çalıştırmak ister misiniz?" sorusuna şirketlerin sadece %49'u evet yanıtını vermiştir. %51 yanıtın hayır olmasının nedenleri üzerinde Üniversitenin çalışması gereklidir.

Grafik 154- BULDAN'DA İŞLETMECİLERİN BMYO 'DAN STAJER TALEBİ- 2015

BULDAN' DA İŞLETMECİLERİN BMYO ÖĞRENCİLERİNİ İSTİHDAM TALEBİ

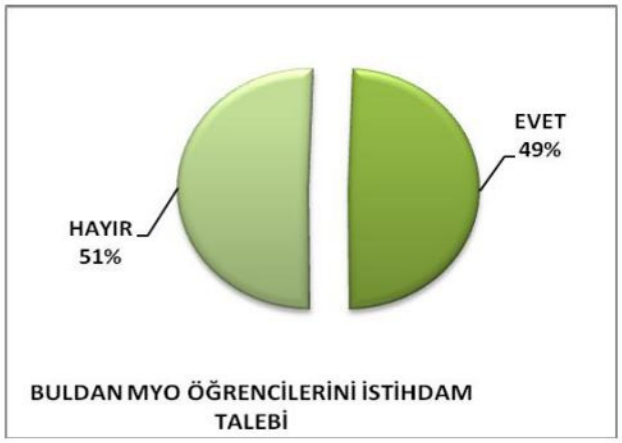

Anket kapsamındaki ". Buldan Meslek Yüksekokulu Öğrencilerini mezuniyet sonrası çalıştırmak ister misiniz?" sorusuna da yine şirketlerin sadece %49'u evet yanıtını vermiştir %51 yanıtın hayır olmasının nedenleri üzerinde Üniversitenin aynı şekilde çalışması gereklidir

Grafik 155-BULDAN'DA İŞLETMECİLERİN BMYO MEZUNU İSTİHDAM ETME İSTEĞİ- 2015

BULDAN' DA İŞLETMECİLERİN BULDAN MESLEK YÜKSEK OKULU (BMYK)' NA ÖNERİLERİ

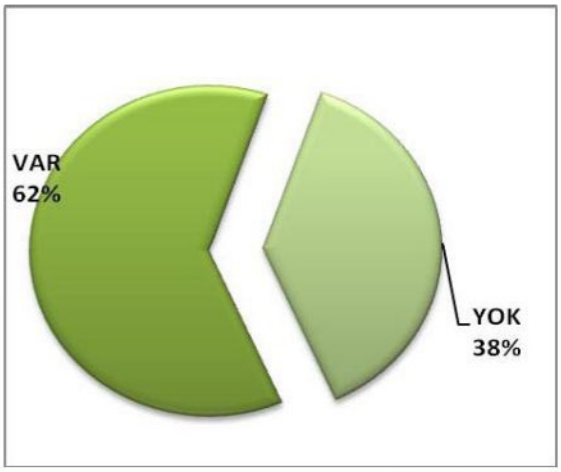

Grafik 157- BULDAN MYO HAKKINDAKİ ÖNERİLER-2015

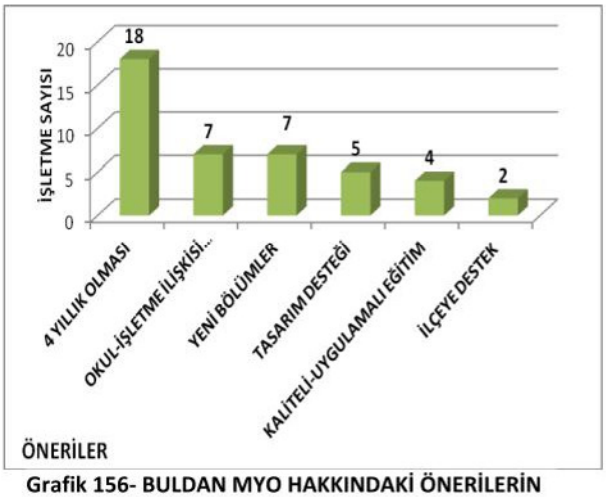

Grafik 156- BULDAN MYO HAKKINDAKİ ÖNERİLERİN ORANSAL DAĞILIMI - 2015

Buldan' daki işletmecilere Buldan Meslek Yüksekokulu ile ilgili olarak önerisi sorulduğunda 71 şirketin %38' i herhangi bir önerisi olmadığını, %62'si ise önerilerinin olduğunu belirtmişlerdir.

Bu işletmelerin 18'i; BMYO'nun 4 yıllık olmasını önerirken, 7' si okul ile işletmelerin ilişkilerinin yoğunlaşması, 7'si yeni bölümlerin açılması, 5'i okulun işletmelere tasarım desteği vermesi, 4'ü okulun eğitiminin uygulamalı ve daha kaliteli olması, 2'si ilçeye daha fazla destek olması önerisinde bulunmuşlardır.

2015
MODA TASARIM
DEFİLESİ

SONUÇ

21. yüzyılda bilim ve teknoloji alanında yaşanan hızlı değişimler, toplum yaşamını önemli ölçüde etkilemektedir. Bu hızlı değişimler içerisinde olumlu gelişmeler yaşandığı gibi geleneksel olarak yaşatılmaya çalışılan el sanatlarımızda olumsuz gelişmelerin de yaşandığı gözlemlenmektedir. Buldan' da geleneksel el sanatları içerisinde en önde gelen ve bilinene olan dokumacılık da teknolojik gelişmeler karşısında direnmektedir. Zaman içinde el tezgâhlarının yerini çoğunlukla motorlu dokuma tezgâhlarına bırakmıştır. Yine maiyet baskısı nedeniyle ipek dokumacılığı hemen hemen terkedilmiştir.

Geleneksel el sanatlarımız içerisinde yer alan el dokumacılığının hakettiği değere kavuşması ve ticari başarısı için aşağıdaki stratejiler oluşturulmalıdır.

BULDAN BEZİ/DOKUMASI TANIMLANMALI VE GELİŞTİRİLMELİDİR

- Buldan Bezi Coğrafi İşareti alınmalıdır. Türkiye ve dünya pazarında yer alan Buldan dokumacılığının ayakta kalabilmesi için markalaşma sürecini tamamlaması gerekmektedir. Buldan Bezinin en büyük eksiklerinden biri hala bu markanın tescilinin yapılmamış olmasıdır. Bu proje kapsamında Buldan Ticaret Odası bu çalışmayı da gerçekleştirmiş olacaktır.

- İnnovation yani yenilik yapmak önemlidir. Ancak bunun için eskiyi iyi bilmek gerekir. El dokumacılığı bu alana yönelmelidir. Bunun için küçük bir anket düzenleyerek ürünleri hakkında tüketicilerin görüş ve önerilerinin alması yeterlidir

- Hoşgör gibi geçmişte üretilen ancak artık üretilmeyen ürünler tesbit edilerek, ticarileştirilme fırsatları araştırılmadır.

- Buldan Meslek Yüksek Okulu Moda ve Tasarım Bölümü 4 yıllık fakülte olmalı, bu fakültede, ünlü moda tasarımcıların özel öğretim görevlisi statüsünde ders vermeleri sağlanmalıdır.

- Tanıtım için yetkin bir ajans ile çalışılmalı, bu amaçla hibe kaynakları araştırılmalıdır.

BULDAN BEZİ BİLİNİRLİLİĞİNİN ARTTIRILMALIDIR :

- BULDAN TEKSTİL MÜZESİ ilk fırsatta açılmalıdır. Zaman içinde Buldan tekstilinin gelişimini gösterir bir tekstil müzesi Buldan'a kazandırılmalıdır. Buldan' da bu amaçla daha önceden başlatılmış olan çalışma sonlandırılmadır. Müze içinde Buldan tekstiline ait yazılı ve görsel kaynakların sergileceği bir kütüphane de yer almalıdır.

- BULDAN'DA TEKSTİL VE TURİZM SEKTÖRLERİ BİRLİKTE GELİŞTİRİLMELİDİR. Basında daha çok yer alacak, her iki sektörde birbirini tetiklerek geliştirecek potansiyele sahiptir. Yerli ve

yabancı tur şirketlerine mevcut otel portföyü hakkında güncel bilgiler sunulup, tur operatörlerinin en çok ihtiyaç duyduğu tanıtım malzemelerinin bir an önce hayata geçirilmesi gerekmektedir.

- BULDAN BEZİ/DOKUMASI YARIŞMASI VE DEFİLESİ ULUSAL BOYUTA TAŞINMALIDIR. Bu proje kapsamında ikincisi yapılmış olan Buldan Bezi/ Dokuması Moda Tasrım Yarışması gelenekselleşerek, ülke çapındaki moda okulları arasında yapılacak şekilde düzenlenmesi, Ulusal basında yer alması sağlanmalıdır. Bu organizasyonun finansmanı için işbirlikleri yapılmalı ve sponsorluklar sağlanmalıdır.

BULDAN İÇİN TEK VE ORTAK BİR İLÇE LOGOsu GELİŞTİRİLMELİDİR. Bu logo gerek turizmde, tekstildeve gerekse yerel mutfağı ile gastronomide BULDAN' ın sahip olduğu tüm değerlerin tanıtımında ve ticarileştirilmesinde kullanılmalıdır. Bu çalışma için profesyonel bir ajanstan destek alınmalıdır.

BULDAN BEZİ/DOKUMASI ÜRETİMİ VEYA KONFEKSİYONU YAPAN ÜRETİCİLER VE SATIŞ MAĞAZALARI DESTEKLENMELİDİR

- Buldan'daki üreticilere ve KOBİ lere verilecek olan eğitimler ve destekler ile işletmecilik anlayışı geliştirilmelidir.
- Üniversite ve sanayi işbirliği sağlanarak Buldan tekstilinin markalaşmasına destek sunulmalı. Birlik ve odalar fason üretim algısını kırıp üreticilere marka yaratma konusunda destek vermelidir.
- Yeni üreticilerin yetişmesi için İŞGEM gibi merkezlerin kurulması için araştırmalar yapılmalıdır.
- Buldan Bezi ve ürünleri satan mağazalara satış pazarlama eğitimi ile birliktebuldan bezlerini tanıtan hikayelerini anlatan eğitimler düzenlenmelidir.
- Buldan dokuma üreticilerine ,ihracat, tanıtım, tasarlama, ürün geliştirme ve araştırma ofisi kurulması için gerekli fon imkanları araştırılmalıdır.
- Buldan Bezi/dokuması konfeksiyon ürünlerin hem katma değerinin arttırılması hem de daha fazla tercih edilebilmesinin sağlanabilmesi amacıyla ürün üzerindeki el emeğinin arttırılmasına dönük olarak el tezgâhlarının sayısının ve niteliğinin artırılması
- Üreticilerin komisyonculara/aracılara ezdirilmemesi amacıyla bunların bir çatı altına getirildiği bir kooperatifin oluşturulması veya mevcut dokumacılar kooperatifinin etkinliğinin arttırılması gereklidir.

KAYNAKÇA

Yrd.Doç.Dr.İrfan ERTUĞRUL ve Öğr.Gör.Emine UTKUN , Buldan Tekstil Sanayiinin Gelişimi ve Envanter Araştırması, 2009

Yrd.Doç.Dr.İrfan ERTUĞRUL , Yard.Doç.Dr. Turgut TOK, Buldan Sempozyumu Bildirileri,Cilt 1, Cilt 2,Buldan Kaymakamlığı, 2006

Mihriban KALKANCI, Muhammet AKAYDIN., DÜNDEN GÜNÜMÜZE "BULDAN BEZİ",1. Uluslararası Yöresel Bez Günleri, Istanbul. 2012

N.KESKİN, M.ARPACI GÜNDOĞAN,Ö.ÖZTÜRK, Buldan Dokumacılığının Tarihsel Süreç İçerisinde Yeri, MYO.ÖS 2010, Ulusal Meslek Yüksek Okulları Öğrenci Sempozyumu, 2-22 Ekim 2010 Düzce

Prof. Aydın UĞURLU, Öğr. Gör. Servet Senem UĞURLU, Buldan Sempozyum Bildirileri , YÖRENİN KÜLTÜREL KİMLİĞİ OLARAK BULDAN BEZİ, Sayfa 276

Prof. Dr. Serap YILMAZ, Buldan Sempozyum Bildirileri, TEKSTİL UYGARLIĞI ve BULDAN, Adnan Menderes Üniversitesi, Fen – Edebiyat Fakültesi, Tarih Bölümü

http://www.buldan.gov.tr, Erişim Tarihi : Mayıs 2015

http://www.yeniasir.com.tr/sarmasik/2010/06/20/dokumanin_kalbi_buldanda_gezi, Erişim Tarihi : Mayıs 2015

http://buldanlilardernegi.org/index.php?icerik=45, Erişim Tarihi : Mayıs 2015

BULDAN TİCARET ODASI

Adres :4 Eylül Mah 14 Mayıs Cad. No: 30 BULDAN / DENİZLİ
Tel : +90 258 431 30 09
Fax : +90 258 431 55 85
E-Posta :bilgi@buldanticaretodasi.org.tr